

משרד העלייה והקליטה
Ministry of Aliyah and Integration

עברית

מדריך לעולה

מדריך לעולה

מהדורה שישית

הופק על ידי

אגף מידע ופרסום

משרד העלייה והקליטה

רח' הלל 15, ירושלים 9458115

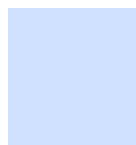
מנהלת האגף: **אידה בן שטרית**

עורכת הפרסומים בעברית: **לירון כהן-פור**

מספר קטלוגי: 0613417060

© כל הזכויות שמורות

ירושלים 2017

www.klita.gov.il

e-mail: info@moia.gov.il

מרכז מידע טלפוני ארצי: 03-9733333

הודפס על ידי המדפיס הממשלתי

5	מבוא
7	מידע טרם עלייה - סיוע הסוכנות היהודית
13	מידע טרם עלייה - משרד העלייה והקליטה
15	הגדרות ומושגים לסיוע בתהליך הקליטה
15	עולה
16	בן עולים
17	עולה קטין
17	אזרח עולה
18	קטין חוזר
20	משפחת עולים/משפחת עולים מעורבת
21	תושב חוזר
22	תושב ארעי א/1
23	עולה יחיד
23	עולה קשיש
23	שינויים בתקופת הזכאות
25	סיוע כספי
25	סיוע כספי בקליטה ראשונית
25	סל קליטה
27	הבטחת הכנסה ודמי קיום
28	השלמת הכנסה
28	הבטחת קיום ל"נתמכים"
29	סיוע משרד העלייה והקליטה ומשרדי ממשלה נוספים
31	צעדים ראשונים
31	נמל התעופה
34	הימים הראשונים בישראל
35	פתיחת חשבון בנק
36	פגישה עם יועץ הקליטה האישי
36	רישום לביטוח בריאות ולקופת חולים
38	מגורים בתקופה הראשונה
40	רישום הילדים לבית הספר ולגן
42	הזמנת תעודת זהות
42	רישום ללימודי עברית באולפן
43	רישום במוסד לביטוח לאומי
44	תרגום מסמכים
46	הקלות במכס
46	זכאים להקלות במכס
49	יבוא בהיתר מיוחד
50	תקופת הזכאות הכללית
51	דיוור
51	שכירת דירה
51	רכישת דירה
51	סיוע ממשלתי בדיוור
51	סיוע בשכר דירה
52	דיוור ציבורי

54	סיוע ברכישת דירה
56	תעסוקה
56	לימוד השפה העברית
57	תרגום תעודות והערכתן
57	הערכת תארים אקדמיים מחו"ל
58	תכנית תעסוקתית אישית
58	תהליך קבלת רישיון ישראלי לעיסוק במקצוע
59	הקלת הליך הרישוי בישראל
63	מקצועות המחייבים קבלת אישור מקצועי
64	חיפוש עבודה
65	קורסים להסבה ולהכשרה מקצועית
65	קידום העסקה (מימון שכר)
65	סיוע מיוחד לאמנים ולספורטאים
66	מיסוי והטבות מס
66	הקלות במס הכנסה
68	סיוע בהקמת עסק
69	המרכז לקליטה במדע
70	שירותי רווחה
70	משרד העבודה, הרווחה והשירותים חברתיים
70	המחלקות לשירותים חברתיים
70	שירותי המוסד לביטוח לאומי
74	שירותי משרד העלייה והקליטה
77	הטבות לאזרחים ותיקים
80	שירותי בריאות
80	חוק ביטוח בריאות ממלכתי - ביטוח בריאות לעולים חדשים
82	טיפול באם ובילד
83	שירותי בריאות בבית הספר
83	שירותי חירום
85	סיוע לסטודנטים
88	השירות בצה"ל
88	משך השירות הסדיר
89	שירות צבאי במסגרת עתודת עולים או עתודות אקדמיות
90	הסיוע לחיילים עולים
91	שירות מילואים
92	רישיון נהיגה
95	תושבים חוזרים
96	פניות ותלונות הציבור
99	"צ'ק ליסט" - רשימת סידורים ראשוניים
100	כתובות וטלפונים

ברוכים הבאים!

הנכם עומדים בפני תקופה שתשנה את אורחות החיים שלכם ושל משפחתכם. עם קבלת מעמד עולה אתם הופכים להיות אזרחי ישראל, אזרחים בעלי זכויות וחובות. מדינת ישראל, במטרה לעזור לכם בתהליך הקליטה, מעניקה לכם סיוע במגוון תחומים.

במדריך הסבר ופירוט הפעולות שעליכם לבצע בתקופת קליטתכם הראשונה כדי שתקבלו את הסיוע המגיע לכם.

הסיוע וההקלות לעולים ניתנים על ידי משרד העלייה והקליטה ומשרדי ממשלה נוספים, וכן ועל ידי גופים אחרים כגון רשויות מקומיות, מוסדות להשכלה גבוהה, צה"ל ועוד.

לידיעתכם,

כחלק מתהליך שיפור השירות לעולה, מקבלים העולים ממשרד העלייה והקליטה שירות אישי ומקיף בסיוע יועצי הקליטה. כל העולים הפונים לסניפי משרד העלייה והקליטה במקום מגוריהם מופנים אל יועץ הקליטה האישי, ועמו בונים, העולים ומשפחותיהם, תכנית קליטה אישית וייחודית המתאמת לצורכיהם.

בשלב הראשון תקבלו מן היועץ הסבר מפורט על הסיוע הכספי למחצית השנה הראשונה - סל קליטה, קצבאות הביטוח הלאומי ועוד. היועץ ידריך אתכם לגבי הפעולות החיוניות שעליכם לבצע עם הגעתכם.

בשלב הבא תוכלו לתאם מראש פגישה עם היועץ, בזמנכם הפנוי, לתכנון משותף של צעדיכם, תוכלו לשאול שאלות, לקבל ייעוץ, תמיכה וסיוע מסוגים שונים. בנוסף, תקבלו קוד אישי שיאפשר לכם, באמצעות מחשב, לברר את זכאותכם האישית לסיוע כספי ולסוגי סיוע נוספים.

לאחר סיום האולפן אתם מוזמנים להיעזר ביועץ הקליטה בבניית התכנית התעסוקתית שלכם, לקבל הפניה למעסיקים והבטחת הכנסה לתקופת חיפוש עבודה או לימודים בקורסים, עד תום השנה הראשונה לעלייה.

היועץ ילווה אתכם ואת משפחותיכם בכל שלבי הקליטה, יעקוב אחר יישום זכויותיכם ויעמוד לרשותכם אם יתעורר צורך ביעוץ טלפוני בעזרה בעת פנייה למוסדות אחרים כגון העירייה, ביטוח לאומי, בית ספר, ארגוני סיוע ועוד.

משרד העלייה והקליטה עושה ככל שביכולתו להקל עליכם את תהליך קליטתכם ולרכז את מרבית השירותים שלו בנקודת שירות אחת. אנו מאחלים לכם הצלחה וקליטה קלה ונעימה בישראל.

שימו לב!

המידע המתפרסם בחוברת זו הוא כלי עזר לצורך התמצאות בלבד ואינו מקנה זכאות לסיוע. המידע משתנה מעת לעת ולפיכך לפני שאתם נוקטים פעולה כלשהי, אנא בדקו זכאותכם.

מקורות המידע בעניין החוקים והנהלים הם הגופים הרשמיים, ואולם ייתכנו מקרים של שיבוש, טעות, פגם או אי-התאמה בין המידע המתפרסם כאן לבין החוקים והנהלים. במקרה כאמור, הקובע הם החוקים והנהלים ולא הפרסום בחוברת.

שירותי מידע וייעוץ עלייה

היחידה לעלייה ולקליטה בסוכנות היהודית מעניקה שירותי מידע וייעוץ למועמדים ולמתעניינים בעלייה.

לרשות העולה כמה ערוצים לקבלת השירות:

1. פנייה למרכז השירות הגלובלי של הסוכנות היהודית

מרכז השירות הגלובלי הנו מוקד טלפוני ואינטרנטי הנותן שירות למתעניינים בעלייה לישראל. השירות ניתן באמצעות שלושים ושישה מספרי חינום ממגוון ארצות, או באמצעות טופס פנייה אינטרנטי. ייחודו של מרכז השירות הגלובלי הוא בזמינותו לפונים בשפתם, ולפי לוח הזמנים הנוח להם בארץ מוצאם. מספר הטלפון לפונים בישראל: 1-800-228-055.

מרכז השירות הגלובלי פועל חמישה ימים בשבוע בין השעות 08:00-22:00 בשפה האנגלית, ו-12 שעות ביממה בשפות: ספרדית, צרפתית ורוסית. כל הנציגים דוברי עברית.

תחומי השירות המוצעים על ידי מרכז השירות הגלובלי:

- מידע על תהליך העלייה והסבר ראשוני על תכניות קליטה
- מידע ורישום לפעילויות, לאירועים ולירידים בנושאי תכניות בישראל ועלייה, בישראל ובחו"ל
- תיאום פגישה עם שליח או עם נציג הסוכנות במקום מגוריו של הפונה
- פתיחת תיק עלייה אינטרנטי לזכאים לעלות לישראל
- סיוע במילוי שאלון העלייה הממוחשב
- ליווי ומענה על שאלות במשך תהליך העלייה לישראל
- ניתן לפנות למרכז הגלובלי גם לצורך קבלת ייעוץ בנושא שינוי סטטוס בישראל לזכאי עלייה.

קישור לעמוד של מרכז השירות הגלובלי באינטרנט בשפה האנגלית:

http://www.jewishagency.org/Global_Center

קישור לעמוד של מרכז השירות הגלובלי באינטרנט בשפה הצרפתית:

<http://www.jewishagency.org/fr/aliyah/program/7789>

קישור לעמוד של מרכז השירות הגלובלי באינטרנט בשפה הרוסית:
<http://www.jewishagency.org/ru/aliyah/GC>

קישור לעמוד של מרכז השירות הגלובלי באינטרנט בשפה הספרדית:
<http://www.jewishagency.org/es/aliyah/program/6422>

ניתן למצוא אותנו בפייסבוק בשפות: אנגלית, צרפתית וספרדית.
למתעניינים בתהליך העלייה, או למבקשים להיפגש עם נציג הסוכנות היהודית ולקבל ייעוץ ראשוני, ניתן למלא דרך אתר האינטרנט טופס קצר ונציג יחזור אל המועמד בהתאם לבקשתו.

הטופס בקישור זה:
<http://www.jewishagency.org/content/global-center-form>

2. פנייה לשליח או לנציג סוכנות הקרוב למקום המגורים

שליחי הסוכנות היהודית, שהם נציגי הארגון בחו"ל, מתמחים בכל הקשור לתהליך העלייה ומלווים את המתעניין מרגע ההחלטה לעלות לישראל ועד לעלייה עצמה.

לאורך כל הדרך השליח מציע את עזרתו המקצועית ומסייע ב"תפירת חליפת עלייה" המותאמת לצורכי העולה.

השליחים עשויים להציע למעוניינים בעלייה מסלולי קליטה בישראל בהתאם לצורכיהם האישיים. הם מלווים אותם בכל שלבי העלייה, מבררים מהו הסיוע המגיע להם, מהווים גורם מקשר למשרדי הממשלה ומוסדותיה, ומסדירים את אשרת העלייה.

ניתן למצוא רשימה מלאה של נציגויות הסוכנות היהודית בפרק כתובות וטלפונים או באתר האינטרנט של הסוכנות היהודית שבכתובת:

<http://www.jewishagency.org/aliyah>

3. למתעניינים בעלייה מצפון-אמריקה:

הסוכנות היהודית וארגון "נפש בנפש" פועלים בשיתוף פעולה בצפון-אמריקה על מנת לעודד עלייה, לתמוך בעולים ולסייע להם. המעוניינים יכולים לפנות למשרדי הסוכנות היהודית או למשרדי ארגון "נפש בנפש" ולקבל מידע על תהליך העלייה.

אתר הסוכנות היהודית: www.jewishagency.org/aliyah

אתר נפש בנפש: <http://www.nbn.org.il>

ירידי מידע של הסוכנות היהודית

הסוכנות היהודית מקיימת אירועים רבים בחו"ל לטובת המתעניינים בחיים בישראל ובעלייה כגון ירידי מידע בנושא ישראל. בירידים אלו תוכלו, נוסף למפגש עם עובדי הסוכנות, לשוחח ישירות עם נציגים של משרדי ממשלה, נציגי רשויות מקומיות, חברות מסחריות המחפשות עובדים ועוד. ניתן לקבל מידע על אירועים אלו משליח הסוכנות היהודית, במשרדי הסוכנות היהודית הקרובים למקום מגורכם, באמצעות מרכז השירות הגלובלי, ובאמצעות אתר האינטרנט של הסוכנות היהודית. כתובת האתר: <http://www.jewishagency.org/aliyah>

תהליך העלייה

הסוכנות היהודית היא הגוף האחראי על עידוד עלייה ועל תהליך העלייה מחו"ל. התהליך מתנהל אל מול שליחי הסוכנות והמרכז הגלובלי. התהליך כולל מילוי בקשה אינטרנטית, איסוף ובדיקת מסמכים, עזרה בבניית תכנית קליטה וכן ריאיון שליח. בסיום התהליך, במידה ונמצא כי המועמד אכן זכאי, הסוכנות תמליץ לקונסוליה הישראלית המקומית להנפיק אשרת עולה.

כרטיס נסיעה לישראל

הסוכנות היהודית מסייעת לזכאים להגיע לישראל באמצעות מימון כרטיס נסיעה כמענק, לאחר בדיקת זכאותם לכרטיס. העולה זכאי להגיע עם תוספת משקל למטען הנלווה בתנאים משופרים בזכות הסכמים מיוחדים בין הסוכנות היהודית לחברות התעופה. פרטים נוספים על כך ניתן לקבל במשרדי הסוכנות היהודית.

הערה בנושא מטענים: הסוכנות היהודית איננה מסייעת בהבאת מטעני עולים לישראל. בחירת חברת משלוח המטען תיעשה על ידי העולה ועל אחריותו בלבד, לפי בחירתו. האחריות על המטען, שליחתו, הטיפול בו וביטוחו חלים על העולה בלבד. הסוכנות היהודית איננה אחראית באופן ישיר או עקיף לפעולותיהן ולעבודתן של חברות ההובלה והאריזה בחו"ל ובארץ.

סיוע בתעסוקה

שירותים שמעניקה הסוכנות היהודית - טרום עלייה

- סיוע והכוונה באימות ובהמרת התעודות המקצועיות ו/או האקדמאיות של העולה הפוטנציאלי.
- מתן מידע חיוני ומקיף בתחום העיסוק של העולה הפוטנציאלי, לרבות מסמכים נדרשים, תאריכי מבחנים רלוונטיים ועוד. המידע זמין במגוון שפות: אנגלית, צרפתית, ספרדית, פורטוגזית ועוד.
- יצירת קשר בין העולה הפוטנציאלי לבין אנשי קשר רלוונטיים בישראל, לרבות מעסיקים בתחום התמחותו.

- מתן אוזן קשבת ותיווך בין העולה הפוטנציאלי לבין המוסדות השונים בנושא פניות/בקשות/הבהרות הקשורים בעלייתו.
- השתתפות בירידי עלייה וקיום ירידי תעסוקה ברחבי העולם.

שירותים שמעניקה הסוכנות היהודית - לאחר העלייה

- ייעוץ, הכוונה וסיוע בתהליכים הראשונים בתחום המקצועי
- מתן מענה לשאלות בתחום התעסוקתי-מקצועי של העולה
- ייעוץ, הכוונה והדרכה של עולים ושל עולים פוטנציאליים בנושא מקצועות הדרשים רישוי

תכניות הקליטה לצעירים עולים:

הסוכנות היהודית מפעילה מגוון תכניות בעבור צעירים עולים יחידים ומשפחות.

- **בית ראשון במולדת** - תכנית המיועדת למשפחות צעירות המעוניינות להיקלט במרחב הכפרי הקיבוצי. התכנית פועלת בשיתוף עם משרד העלייה והקליטה, המשרד לפיתוח הגליל והנגב והמועצות האזוריות. התכנית מציעה אווירה קהילתית חמה ותומכת, ומאפשרת "נחיתה רכה" בישראל, וכן אפשרות להשתלב בתכנית קליטה מובנית, הכוללת למידת השפה, שילוב מהיר במסגרות חינוכיות וחברתיות עם דגש על רמת חינוך גבוהה לילדים, פעילות להגברת הזהות היהודית ולהגברת הזיקה לעם ולמדינה, ודאגה לתחום התעסוקתי, תוך ליווי צמוד של ממלאי תפקידים ומתנדבים ביישובים ובאזור. כל זה במסגרת הקיבוצית התומכת, השקטה והבטוחה. המשתתפים בתכנית מקבלים "סל קליטה" ממשרד העלייה והקליטה, המסייע להם לשלם את הוצאותיהם בקיבוץ.
- **תכנית סל"ה** (סטודנטים לפני הורים) - תכנית לסטודנטים המציעה לימודי עברית בשלב הראשון ובהמשך אפשרות ללימודים אקדמיים או מקצועיים. התכנית חושפת את הצעירים לאפשרויות הקליטה בארץ ומכינה אותם לקראת הלימודים במוסדות להשכלה גבוהה או ללימודים מקצועיים.
- **רשת אולפני עציץ** - תכנית לקליטת צעירים אקדמיים בני גיל 22 עד 35 מכל העולם. התכנית כוללת אולפן א' ברמות שונות, מעטפת חברתית, הכוון לתארים מתקדמים, לתעסוקה ולאפשרויות דיור.
- **תכנית תק"א** - תכנית הכנה לצעירים בני גיל 18 עד 25 לקראת לימודים אקדמיים.
- **אולפני קיבוץ** - תכנית המשלבת לימודי עברית, עבודה ומפגש בלתי אמצעי עם החברה הישראלית. התכנית נמשכת כ-5 חודשים, לצד מעטפת חברתית, הכוון וייעוץ. קהל היעד: צעירים בני 18-30. התכנית פועלת בכעשרה קיבוצים, ומשתתפים בה כ-800 צעירים מדי שנה.

- **גרעין צבר** - קבוצה מאורגנת ע"י תנועת הצופים המיועדת לעולים צעירים הבוחרים לעלות לישראל ולשרת בצבא. התכנית כוללת הכנה לשירות הצבאי, אולפן קיבוץ ומערכת תומכת בעת שירותם הצבאי.
- **כנפיים** - תכנית הכנה לשחרור מצה"ל ומעבר לאזרחות לחיילים עולים בודדים, שמטרתה לאפשר השתלבות מוצלחת ובניית קריירה באזרחות תוך מימוש נבון של הזכויות ומיצוי מקסימלי של הפוטנציאל האישי. זוהי תכנית רב-שלבית הכוללת מכינות לשחרור, ייעוץ והכוונה פרטניים, אבחון תעסוקתי ואימון כלכלי. התכנית עשויה לכלול מלגת התארגנות ראשונית בשכ"ד ללוחמים. התכנית פעולת בשיתוף עם צה"ל, קרן היסוד וקרן מיראז'.
- **מרכז הכוון** - תכנית הכוון וייעוץ לעולים צעירים בכל מסגרות הקליטה הכוללת הכוונה לקראת גיוס לצבא, המשך לימודים גבוהים בארץ, שילוב בתעסוקה בישראל. התכנית מובנית וממוקדת לאוכלוסייה זו בדגש על תחום התעסוקה בתכניות לאקדמאיים והכנה לגיוס בתכניות אולפני קיבוץ וסל"ה.

מרכזי קליטה למשפחות:

במרכזי הקליטה ניתנת האפשרות למגורים בשני אופנים: 1. קלט - לתקופה ראשונית של שבועיים עד חודש. 2. לתקופה של שישה חודשים מיום העלייה, ובזמן זה העולים הבוגרים לומדים באולפן עברית והילדים משולבים במסודות חינוך. במהלך שהות העולים ולקראת היציאה לדיור הקבע מקבלים העולים סיוע והכוונה מצוות מלווה במהלך כל שעות היום.

סיוע הסוכנות היהודית בקליטה קהילתית ובקליטה חברתית

קליטה קהילתית

היחידה לעלייה ולקליטה בסוכנות היהודית, בשיתוף עם משרד העלייה והקליטה, מסייעת לעולים פוטנציאליים. לעולים מוצעות תכניות עידוד עלייה ותכניות למתיישבים בנגב ובגליל. המשתתפים בתכניות אלו נהנים מתמיכה משולבת ומ"סל עירוני", הכולל הטבות נוספות על ההטבות הרגילות. נוסף על כך, הסוכנות היהודית מסייעת ברישום ובשיווק תכניות תעסוקתיות ייחודיות לעולים ברחבי ישראל. פרטים נוספים ניתן לקבל אצל שליח הסוכנות היהודית ובאתר האינטרנט של הסוכנות היהודית.

"בבית ביחד"

בתכנית "בבית ביחד" של הסוכנות היהודית משתתפים אלפי מתנדבים המסייעים לעולים חדשים בקליטתם בארץ.

תחומי הסיוע הניתנים לעולים ע"י מתנדבי "בבית ביחד":

1. עמית קליטה

תכנית "בבית ביחד" מציעה לכם להיעזר במערך של מתנדבים - "עמיתי קליטה" - שיסייעו לכם גם בעריכת סידורים ראשוניים בארץ כגון פתיחת חשבון בנק, רישום למערכות חינוך וכן הנחיה במיצי הזכאויות. עמיתי הקליטה של "בבית ביחד" יכירו לכם את סביבת המגורים החדשה שלכם ויעזרו לכם להשתלב בארץ-ישראל.

2. עמית תעסוקה

עם השלמת ההתארגנות הראשונית שלכם בארץ, תוכלו ליהנות מתמיכתם של עמיתי תעסוקה הדוברים את שפתכם. עמיתי התעסוקה יסייעו לכם בהכנת קורות חיים בעברית. אם תהיו מעוניינים, עמית התעסוקה יקשר אתכם לרישות מקצועי (מנטור) ויפנה אתכם למקורות חיפוש עבודה רלוונטיים.

3. מתנדבים בתחומים נוספים

מתנדבים רבים מסייעים לעולים בתחומים מגוונים כגון תרגול השפה העברית, היכרות עם נושאי האקטואליה, עזרה לילדים בהכנת שיעורי הבית, תרגום מסמכים, לימוד מחשבים וכד'.

4. משפחה ישראלית מלווה

חיבור אישי-חברי בין ישראלים ותיקים לעולים חדשים יכול לתרום מאוד לקליטתכם בארץ. לפי בחירתכם, תוכלו ליהנות מקשר עם משפחה שתלווה אתכם בארץ, הגרה בקרבה למקום מגורכם. יחד תוכלו להיחשף למסורות החגים והשבתות, לצאת לטיולים, ליהנות מתמיכה חברתית ואישית. המשפחה המלווה תסייע לכם להכיר ולחוות מבפנים את רזיה של החברה הישראלית. הקישור בין משפחתכם למשפחה המלווה מתבצע על סמך מכנה משותף כגון שפה, מקום מגורים, מקצוע, גיל הילדים ותחביבים משותפים.

שירותי מידע וייעוץ - משרד העלייה והקליטה

מקצועות דורשי רישיון - הקלת הליך הרישוי בישראל למקצועות דורשי רישיון
באמצעות בדיקת זכאות עקרונית מקוונת טרום העלייה

במטרה להקל את תהליך קבלת הרישיון במקצועות דורשי רישיון, הקים משרד העלייה והקליטה, בשיתוף עם משרד הבריאות, משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד החינוך, מערכת מקוונת המאפשרת לבעלי מקצועות מוסדרים להתחיל את ההליך המנהלי עוד בטרם העלייה לישראל.

מעתה, עוד לפני עלייתכם ארצה, ניתן יהיה להגיש בקשה מקוונת לבדיקת מסמכים לשם קבלת זכאות **עקרונית** לעסוק בישראל במקצוע הדורש רישיון, באמצעות טופס מקוון. לשם הגשת הבקשה המקוונת, יהיה עליכם למלא את פרטיכם האישיים ולצרף את המסמכים והאישורים הנדרשים, בהתאם לתחום מקצועכם.

לאחר בדיקת המסמכים והאישורים הנדרשים, ולאחר קבלת האישור העקרוני, עולים המגיעים ארצה יוכלו להתחיל את הליך הרישוי כנדרש.

קבלת מידע טרום העלייה

טרום עלייתכם, להקלת תהליך העלייה, מומלץ לקבל מידע בנושאים שלהלן:

מידע לתקופת קליטתכם הראשונה

- * סיוע לכיסוי הוצאות הנסיעה לישראל
- * אפשרות של שכירת דירה מראש בעזרת קרוב או ידיד, מגורים זמניים אצל קרובי משפחה וכדומה
- * קליטה באולפן קיבוץ או "בית ראשון במולדת"
- * עלייה במסגרת אחת התכניות הקבוצתיות של משרד העלייה והקליטה והסוכנות היהודית - לימודים גבוהים, הכשרה מקצועית, או הסבה מקצועית
- * כדאיות משלוח מטען לעומת רכישת חפצי בית בארץ
- * הקלות במכס (מה כדאי להביא ומה כדאי לקנות בארץ)
- * שירותים הניתנים על ידי קופות החולים במסגרת ביטוח בריאות וביטוח משלים.

מידע כללי

- * אפשרויות תעסוקה, הסבה מקצועית, השקעה או סיוע בהקמת עסק עצמאי
- * מסגרות חינוך לילדיכם
- * אורח חיים באזורים, בשכונות וביישובים שונים
- * אפשרויות דיור שונות ומחיריהן
- * שירות צבאי והקלות לעולים
- * הכול על כסף ועל הכנסה: נהלים בנושא הכנסות מחו"ל, משכורות, הטבות במס הכנסה ובמיסים עקיפים, סיוע בשכר דירה, ברכישת דירה וכד'
- * אפשרויות לימוד במוסדות להשכלה גבוהה בסיוע מינהל הסטודנטים.

אם שהיתם בישראל בעבר, כתושבים ארעיים או בכל מעמד אחר, לתקופות רצופות או מצטברות של שנה או יותר, בררו מראש השפעת תקופות שהייה אלו על זכויותיכם לסיוע ועל משך תקופת הזכאות. פרטים ניתן לברר באמצעות שליח הסוכנות היהודית.

שליח הסוכנות היהודית יספק לכם מידע נוסף על הכנות לקראת העלייה וכן "רשימת פעולות" ("צ'ק ליסט") מפורטת לתחילת דרככם כעולים.

אתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה

באתר המשרד ניתן למצוא מידע מעודכן על השירותים הניתנים על ידי משרד העלייה והקליטה לעולים ולתושבים חוזרים. כתובת האתר: www.klita.gov.il. המידע באתר מופיע בשפות: רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית ועברית.

פרסומי מידע לעולים

אגף מידע ופרסום עורך ומפרסם מידע לעולים בתחומי הקליטה המגוונים. הפרסומים מופיעים בשפות: רוסית, אנגלית וצרפתית. חלקם מופיע גם בשפות: עברית, ספרדית ואמהרית.

בסיומו של כל פרק במדריך תמצאו הפניה לפרסום מיוחד לאותו נושא. ניתן לעיין בפרסומים אלה באתר המשרד.

הגדרות ומושגים לסיוע בתהליך הקליטה

משרד העלייה והקליטה וגופים נוספים מסייעים לעולים על-פי קריטריונים של מעמד - עולה, אזרח עולה, קטין חוזר, תושב חוזר וכד' ובהתאם להרכב המשפחתי - משפחת עולים, קשיש יחיד, משפחת עולים מעורבת וכד'; ולפי גיל - בן עולים קטין, בן עולים בוגר וכד'.

עולה

מי שעלה לישראל בגיל 17 ומעלה וקיבל מעמד "עולה" מרשות האוכלוסין וההגירה על-פי חוק השבות, תש"ו-1950.

בעלי מעמד "עולה" עשויים להיות זכאים לסיוע בתחומים שונים, על-פי קריטריונים שנקבעו בחקיקה ובנהלים לכל נושא.

הסיוע ניתן לעולים על ידי משרדי ממשלה וגופים נוספים.

כיצד מקבלים מעמד עולה

בחו"ל: על המבקש לעלות לישראל ליצור קשר עם משרדי הסוכנות היהודית במדינה שבה הוא מתגורר. במדינה שבה אין נציגות, יש ליצור קשר עם המרכז הגלובלי של הסוכנות היהודית בישראל, בכל מקרה, המבקש יידרש להמציא מסמכים אישיים שונים שידרשו לצורך בדיקת זכאותו. בתום תהליך בדיקת הזכאות לעלייה הסוכנות היהודית ממליצה לקונסוליה הישראלית על הענקת אשרת "עולה". על סמך אשרת העולה מוענק לאדם, בעת כניסתו לישראל, מעמד עולה.

בישראל: אדם המגיע לישראל כתייר ומעוניין בשינוי מעמדו לעולה, צריך לפנות לרשות האוכלוסין וההגירה כמפורט להלן.

שינוי מעמד בארץ

כדי להגיש בקשה לשינוי מעמד בארץ מתייר לעולה חדש, על הזכאים לקבלת מעמד בישראל מכוח חוק השבות להתייצב בלשכת הפנים הקרובה למקום מגוריהם. לביור אופן התהליך ורשימת המסמכים הדרושים ברשות האוכלוסין וההגירה, ניתן לפנות לרשות האוכלוסין וההגירה: 3450-1222 או *3450; וכן לאתר האנטרנט: www.piba.gov.il

לאחר קבלת תעודת הזהות, יש לגשת לאחד הבנקים ולפתוח חשבון בנק ישראלי. עם האישורים שניתנו מן הבנק על פתיחת החשבון ועל היותו פעיל, יש לקבוע תור במשרד העלייה והקליטה אצל יועץ הקליטה ואצל יועץ תיעוד וזכאות.

תקופות שהייה בארץ המשפיעות על הזכאות לסיוע

כיוון שסיוע משרד העלייה והקליטה נועד לסייע בתקופה הראשונה לקליטתכם בישראל, זכאותכם לסיוע מושפעת ממשיך שהותכם בישראל, כתיירים או כתושבים ארעיים, במהלך 7 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה:

- מי ששהה בישראל תקופה רצופה או מצטברת שאינה עולה על 3 שנים, יקבל סיוע *מלא כעולה.
 - מי ששהה בישראל תקופה רצופה או מצטברת של 3 עד 5 שנים, יקבל זכאות לסיוע חלקי כעולה למשך שנה אחת, ולדיוור למשך 3 שנים.
 - מי ששהה בישראל יותר מ-5 שנים בתוך 7 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או זכאות כעולה, אינו זכאי לתעודת עולה ואינו זכאי לסיוע כעולה ממשרד העלייה והקליטה.
- *הזכאות **לסל קליטה**: סל הקליטה מיועד למי שהגיע זה עתה לישראל. מי ששהה בארץ יותר מ-24 חודשים ברציפות, או במצטבר, במהלך 3 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או זכאות כעולה אינו זכאי לסיוע בסל קליטה.
- מי שהתגייר בישראל ושהה בארץ יותר מ-30 חודשים ברציפות, או במצטבר במהלך 3 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או זכאות כעולה, אינו זכאי לסיוע בסל קליטה.

שימו לב!

כללים אלה אינם חלים על הקלות במכס - פרטים, ראו בפרק הקלות במכס, או בררו ישירות באתר האינטרנט של אגף המכס או במשרד המכס הקרוב למקום מגורכם.

בן עולים

רווק עד גיל 21 שעלה לארץ עם הוריו או בסמוך לעליית הוריו וכלול בתעודת העולה של משפחתו.

בן עולים בוגר - רווק שגילו בין 17 ל-21 שנים וקיבל מעמד עולה או זכאות כעולה ביחד עם הוריו, או בתוך שנה לפני שהוריו קיבלו מעמד עולה או זכאות כעולה, או בתוך שנה לאחר שהוריו קיבלו מעמד עולה.

בן עולים קטין - רווק שטרם מלאו לו 17 שנים וקיבל מעמד עולה ביחד עם הוריו, או רווק שקיבל מעמד עולה בתוך שנה לפני שהוריו קיבלו מעמד עולה וטרם מלאו לו 17 שנים ביום קבלת מעמד העולה של ההורים, או רווק שקיבל מעמד עולה בתוך שנה לאחר שהוריו קיבלו מעמד עולה וטרם מלאו לו 17 שנים ביום שקיבל מעמד עולה.

הסיוע לבני עולים

הסיוע תלוי בגילו של בן העולים ביום קבלת מעמד עולה. בן עולים קטין מקבל את רוב הסיוע יחד עם משפחתו. שאר הסיוע תלוי בגיל שבו עלה לישראל.

עולה קטין

עולה קטין הוא מי שעונה על אחת מהגדרות הבאות:

א. מי שעלה לישראל ללא הוריו בגיל 14-17 וקיבל אשרת "עולה" מרשות האוכלוסין וההגירה או זכאות כעולה ממשרד העלייה והקליטה, כגון "אזרח עולה".

ב. מי שעלה לפני שמלאו לו 14 שנים ונמצא במסגרת פנימייה מהשנה הראשונה לעלייתו, למד בה לפחות עד גיל 17, והוריו לא עלו לישראל נכון למועד בו קיבל מעמד עולה לאחר הגיעו לגיל 17. עולה זה יקבל סיוע ממשרד העלייה והקליטה רק בהגיעו לגיל 17.

עולה קטין שאינו נמצא במסגרת פנימייה עשוי להיות זכאי לסיוע בסל קליטה לפי גילו ויוכל לקבלו אם ימונה לו אפוטרופוס. לאחר סיום לימודיו התיכוניים יקבל העולה הקטין סוגי סיוע נוספים.

הסיוע לעולה הקטין ברוב התחומים דומה לסיוע הניתן לעולה, אך משך תקופת הזכאות בתחומים מסוימים עשוי להיות שונה.

אזרח עולה

אזרח עולה הוא מי שנולד בחוץ לארץ להורה אזרחי ישראל, ולכן על-פי החוק, זכאי לאזרחות אוטומטית מכוח הלידה, וללא אזרחותו הישראלית היה זכאי לקבל מעמד עולה על-פי חוק השבות, והוא מגיע להשתקע בישראל בגיל 17 שנים ומעלה.

אזרח עולה שגילו ביום קבלת המעמד 14-17 שנים דינו כדין עולה קטין.

הסיוע לאזרח עולה

אזרח עולה מקבל ממשרד העלייה והקליטה וממשרד הבינוי והשיכון סיוע כ"עולה".

קביעת המעמד כאזרח עולה הנה לעניין סיוע משרד העלייה והקליטה, אגף המכס ומשרד הבינוי והשיכון. בסיוע הניתן על ידי משרדים אחרים, הכללים שונים מאלו של משרד העלייה והקליטה. לקבלת מידע על זכויותיכם, יש לפנות ישירות לגופים הרלוונטיים.

תקופת הזכאות - יום קבלת תעודת זהות ישראלית ראשונה מרשות האוכלוסין וההגירה, או יום קבלת תעודת זכאות במשרדנו, הוא יום תחילת מניין תקופת הזכאות, לפי המוקדם מביניהם.

המסמכים הדרושים

*דרכון או מסמכים אחרים המעידים על משך הביקורים בארץ

*תעודת זהות מעודכנת

שהות בישראל שאינה משפיעה על תקופת הזכאות:

- ביקורים לתקופה של פחות מ-4 חודשים בשנה קלנדרית. שירות סדיר בצה"ל (כולל מח"ל - מתנדבי חוץ לארץ) או שירות לאומי, שנת שירות אחת בצבא קבע ובתנאי שהיא בהמשך לשירות הסדיר, וכן מי שהיה בישראל במסגרת תכנית מסע (תכנית המופעלת על ידי משרד ראש הממשלה והסוכה"י).
- שהות בישראל עד 4 חודשים לפני תקופת השירות הצבאי ועד חודשיים לאחריו - תקופת שהות זו לא תיחשב כשיבה לישראל, גם אם במהלכה הוצאה תעודת זהות ברשות האוכלוסין וההגירה ברשות האוכלוסין וההגירה.

שימו לב!

הטיפול באזרח עולה טרום "עלייה" זהה לטיפול בעולה. לפיכך מומלץ ליצור קשר עם משרדי הסוכנות היהודית במדינה שבה אתם מתגוררים, ובמדינה שבה אין נציגות, יש ליצור קשר עם המרכז הגלובלי של הסוכנות היהודית בישראל, ולהמציא את המסמכים הדרושים.

קטין חוזר

מי שעזב את ישראל לפני היותו בן 14 שנים בלוויית הורה, או הצטרף להורה שהתגורר מחוץ לישראל, שב לישראל בגיל 17 ומעלה לישיבת קבע ובעת שובו היה זכאי למעמד עולה על-פי חוק השבות תש"י 1950 אלמלא היה אזרח

ישראלי - יקבל מעמד "קטין חוזר" וסיוע משרד העלייה והקליטה בתנאים שלהלן:

א. שהייה בחו"ל לפחות 4 שנים רצופות.

רציפות השהות בחו"ל נשמרת גם במקרים שלהלן:

- ביקור מולדת לתקופה של פחות מ-4 חודשים בשנה קלנדרית.

* לא תיחשב כשיבה לישראל שהות בישראל לתקופה של עד 12 חודשים רצופים (למעט יציאות לחו"ל עד 4 חודשים במהלך התקופה של ה-12 חודשים המצוינים בסעיף, ברציפות, או במצטבר), כאשר מתוכם 4 חודשים לימודים באולפן, או לפחות 6 חודשים התנדבות בקיבוץ או 6 חודשי לימודים באחת המסגרת המפורטות להלן:

- בי"ס יסודי, בי"ס תיכון, מכללה, מוסד להשכלה גבוהה.

- ישיבה, מוסדות ללימודי יהדות.

- מכון למדריכי חו"ל.

- תכניות לימודים או תכניות קדם צבאיות, הסוכנות היהודית ותנועות הנוער.

תכנית מסע - בכפוף להמצאת אישור ממנהלת מסע.

כל זאת בתנאי ששנת לימודים זו היא בנוסף ל-4 שנות השהות בחו"ל.

ב. שירות בצה"ל: על הקטין החוזר להתייצב בצה"ל ולהביא אישור על התייצבות, או פטור משירות. פטורים מהצגת אישורים מצה"ל:

- נשים בנות 21 ומעלה

- נשים שאינן רווקות או נשים שהן אימהות לילדים

- גברים בני 32 ומעלה (למעט רופאים ורופאי שיניים)

* שימו לב, ייתכנו שינויים בפירוט אוכלוסיית הזכאים לפטור ובתנאי הזכאות. יש להתעדכן מול יועץ הקליטה.

ג. עיסוק ההורים בחו"ל: במשך 5 השנים שקדמו לשיבה ארצה, אף אחד מהורים לא היה מועסק בחוץ לארץ על ידי מעסיק ישראלי, פרטי או ציבורי, לפי הפירוט שלהלן:

מדינת ישראל, רשות מרשויות מדינת ישראל כולל חברות ממשלתיות; ההסתדרות הציונית העולמית או רשות מרשויותיה; הסוכנות היהודית, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד, המגבית המאוחדת, הבונדס וכן מעסיק ישראלי פרטי או ציבורי, לרבות גוף הרשום מחוץ לישראל ומתקיימים בו אחד מאלה:

- השליטה על עסקיו וניהולם מופעלים בישראל.

- שמו כשם תאגיד שרישומו הראשון היה בישראל.

- לא ייחשב "קטין חוזר", מי שאחד מהוריו עבד בחו"ל בחברה הנושאת שם זהה (או זהה בעיקרו), לשם החברה שבה עבד בישראל, למעט קטין חוזר ששהה בחו"ל מעל 10 שנים או מי שהתגייס לצה"ל/שירות לאומי בתוך שנה מיום כניסתו האחרונה לישראל ותאריך זכאותו כקטין חוזר יחול מיום גיוסו לצה"ל, או כניסתו לשירות לאומי.

המסמכים הדרושים לקבלת מעמד "קטין חוזר":

* אישור התייצבות בלשכת הגיוס או אישור על פטור משירות בצה"ל או על דחיית שירות

* תעודת זהות מעודכנת

* דרכון שבו מופיע תאריך עזיבת הארץ לפני גיל 14

* אישורי עבודה של ההורים, דרכונים או מסמכים חלופיים המוכיחים שהייה רצופה בחו"ל כגון אישורי

לימודים, תעודות שנתיות מבית ספר יסודי, תיכון, מוסד להשכלה גבוהה או ישיבה, דיפלומות, אישורים

רשמיים ממס הכנסה או מביטוח לאומי בחו"ל, רישום תושבות במקום המגורים בחו"ל. כמו כן יש לצרף אישורים דומים על שהות ההורים בחו"ל בהיות הקטין בגיל 14-17 שנים

* דרכון ובו מופיע תאריך עזיבה של ההורים (או מסמכים חלופיים).

למי שלמד בארץ: אישור לימודים המעיד על תקופת השהות בישראל, או מי שהיה באחת מן התכניות שצוינו לעיל.

שימו לב!

הטיפול בקטין חוזר טרום "עלייה" זהה לטיפול בעולה. לפיכך מומלץ ליצור קשר עם משרדי הסוכנות היהודית במדינה שבה אתם מתגוררים, ובמדינה שבה אין נציגות, יש ליצור קשר עם המרכז הגלובלי של הסוכנות היהודית בישראל, ולהמציא את המסמכים הדרושים.

משפחת עולים/משפחת עולים מעורבת

א. משפחה שבה כל בני המשפחה הם בעלי מעמד עולה.

ב. משפחה שבה אחד מבני הזוג הוא בעל מעמד "עולה", או "אזרח עולה", או "קטין חוזר", בן הזוג האחר הוא ישראלי ותיק ולהם ילד שנולד בחוץ לארץ. התנאים לקבלת סיוע כ"משפחת עולים":

- נולד ילד בחו"ל לפני שההורה הזכאי קיבל מעמד, או זכאות למעמד אזרח עולה, או קטין חוזר.
- נולד ילד בחו"ל אחרי שההורה הזכאי קיבל מעמד "עולה" וחלפה לפחות שנה מאז ששני בני הזוג יצאו מן הארץ.

הסיוע

משפחה שבה שני בני הזוג עולים, מקבלת את הסיוע המגיע לה כיחידה משפחתית וסיוע אישי המגיע לכל אחד מבני הזוג כגון סיוע בקורסים וכדומה. משפחת עולים, שבה אחד מבני הזוג הוא ישראלי ותיק, עשויה לקבל סיוע משפחתי בדיוור. תחומי הסיוע האחרים תלויים בזכאות האישית של כל אחד מבני הזוג, רצוי לברר את הזכאות בסניף או בלשכה של משרד העלייה והקליטה. המסמכים הדרושים:

המסמכים הנדרשים לקביעת הזכאות לסיוע תלויים במעמד. פרטים ראה בסעיפים: "עולה", "קטין חוזר" ו"אזרח עולה".

משפחה חד-הורית

משפחה חד-הורית היא משפחה שבה יש הורה יחיד ולפחות ילד אחד מתחת לגיל 18.

משפחות חד-הוריות זכאיות לסיוע מוגדל, לגמלאות שונות של ביטוח לאומי, לסיוע מוגדל בדיוור ולהנחות בתשלומים שונים.

תושב חוזר

"תושב חוזר" הוא אזרח ישראלי ששהה בחו"ל לפחות שנתיים.

תושב חוזר ששהה בחו"ל לפחות עשר שנים עשוי להיות זכאי, נוסף על ההטבות המפורטות מטה, גם להקלות במיסים.

התנאים לקבלת סיוע כתושב חוזר:

* בעל אזרחות ישראלית והיה תושב ישראל בעבר

* שהה מחוץ לישראל לפחות שנתיים

מדען יכול לקבל סיוע של המרכז לקליטה במדע בתנאי ששהה בחוץ לארץ לפחות 5 שנים.

תושב חוזר המבקש לקבל סיוע ביזמות עסקית עשוי להיות זכאי בתנאי ששהה בחו"ל לפחות 3 שנים.

תושב חוזר שנהנה בעבר מסיוע המשרד, יוכל לקבל סיוע כתושב חוזר פעם נוספת בלבד, למעט סיוע כמדען והלוואת יזמות, עפ"י התנאים שלהלן:

- חלפו 10 שנים מיום קבלת הסיוע

- שהה בחו"ל לפחות 6 שנים

* ביקר בישראל פחות מ-4 חודשים מצטברים או רצופים בכל שנה בשנים שקדמו לשובו ארצה.

הגיל הקובע לקבלת הסיוע הוא בדרך כלל 17 שנים ומעלה, למעט פטור ממכס.

* הוא, בן זוגו או מי מהוריו לא היו בשליחות ציבורית במשך 5 השנים האחרונות שקדמו לשוב לישראל. שליחות ציבורית היא שליחות מטעם כל רשות של מדינת ישראל, חברה ממשלתית, ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד או הבונדס.

סיוע משרד העלייה והקליטה לתושבים חוזרים

* הבטחת הכנסה בחודשי השיבה הראשונים

* סיוע בתעסוקה

* סיוע בקליטת מדענים

* סיוע לחיילים בודדים

* סיוע ביזמות - הקמת עסק.

סיוע ממשלתי בתחומים אחרים

* דיור - משכנתאות וסיוע בשכר דירה לזכאי משרד הבינוי והשיכון לפי ניקוד אישי כמו לישראלים ותיקים.

תקופת הזכאות

תקופת הזכאות להגשת בקשה לסיוע כ"תושב חוזר" היא 24 חודשים מיום הכניסה לארץ.

המסמכים הדרושים לקבלת מעמד "תושב חוזר":

* דרכונים של שני בני הזוג המוכיחים שהות של לפחות שנתיים בחו"ל, לפני השיבה לישראל

* תעודת זהות מעודכנת

* במקרה של גרוש המבקש הכרה כתושב חוזר, ושב לישראל עם ילדים: פסק דין המעיד על כך שהילדים ששבו עמו ארצה הם בחזקתו החוקית או תצהיר נוטריוני על הסכמת בן הזוג שנותר בחו"ל בעניין החזקת הילדים.

* נשוי ששב לישראל בנפרד עם ילדים ובן זוגו ישראלי גם הוא - יש להציג תצהיר נוטריוני, או תצהיר בפני הקונסול, על הסכמתו של בן הזוג הנותר בחו"ל להבאת הילדים לארץ למגורי קבע.

תושב ארעי א/1

מעמד של תושב ארעי - א/1 ניתן על ידי רשות האוכלוסין וההגירה למי שזכאי למעמד "עולה", אך מעדיף לגור בישראל כתושב ארעי.

בעלי אשרת א/1 אינם זכאים לסיוע ממשרד העלייה והקליטה. לגבי סיוע של משרדי ממשלה אחרים, יש לבדוק.

שהות בישראל במעמד תייר, או סוג אחר של מעמד ארעי, מקטינה או שוללת זכאות לסיוע ממשרד העלייה והקליטה וממשרד הבינוי והשיכון.

באופן עקרוני, חישוב השהות המצטברת נעשה לגבי 7 שנים שקדמו לשינוי המעמד ל"עולה", אך מי ששהה שהות ממושכת עוד קודם ל-7 השנים, עשוי להיות מוגדר כעולה "גורר זכאות".

הערה: כללי המכס לעניין הגדרת "תושב חוזר" שונים ויש לבדוק את הנושא במשרדי אגף המכס או באתר האינטרנט של אגף המכס.

עולה יחיד

מי שעלה בגפו בגיל 17 ומעלה.

עולה רווק בן 17 עד 21 שעלה בגפו והוריו עלו תוך שנה לפניו או אחרי יום עלייתו, ייחשב לבן עולים וייכלל בתעודת עולה של המשפחה.

עולה קשיש

מי שקיבל מעמד עולה או זכאות כעולה לאחר הגיעו לגיל פרישה.

גיל פרישה:

גיל הפרישה לגברים הוא 67. על פי החלטת הכנסת, גיל הפרישה לנשים שנולדו מ-1 בינואר 1950 עד דצמבר 1954 נקבע ל-62 שנים.

נכון ליום פרסום חוברת מידע זו: לקראת שנת 2017, תיבחן העלאה הדרגתית של גיל הפרישה לנשים מ-62 ל-64, על פי תאריך הלידה שלהן. לעדכונים ולפרטים נוספים, ניתן לפנות למוסד לביטוח לאומי. כתובת אתר האינטרנט: www.btl.gov.il

שינויים בתקופת הזכאות

הקפאה או גרירת הזכאות כל סוג סיוע ניתן למימוש תוך תקופה מסוימת הנקראת "תקופת זכאות". תקופה זו מתחילה ממועד קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה.

במקרים מסוימים "מוקפאת" תקופת זכאותו של עולה לפרק זמן מסוים והיא תימשך לאחר תום "תקופת ההקפאה":

* שירות סדיר בצה"ל או שירות לאומי: תקופת השירות אינה נכללת במניין תקופת הזכאות לסיוע. תקופת הזכאות תתחדש לאחר תום שירות החובה.

* יציאה לחוץ לארץ למשך יותר משישה חודשים רצופים: מי ששהה בישראל באשרת "עולה" ונסע לחו"ל בתוך תקופת הזכאות לתקופה רצופה העולה על 6

חודשים, לא תיכלל תקופת השהות בחו"ל במניין תקופת הזכאות לחלק מסוגי הסיוע השונים. כלל זה חל גם על קטין חוזר ועל אזרח עולה.

הקפאת תקופת הזכאות, כאמור, לא תחול לעניין סיוע בשכר דירה הניתן על ידי משרד הבינוי והשיכון.

הארכת תקופת הזכאות כאמור, אינה אוטומטית. לצורך ביצועה, יש להגיע למשרד העלייה והקליטה עם מסמכים המוכיחים את משך השירות הצבאי או השהות בחו"ל. הארכת תקופת הזכאות עקב נסיעה לחו"ל תקפה בעיקר במשרד העלייה והקליטה. ייתכן שמערכות אחרות, כגון מס רכישה, ביטוח לאומי וכדומה, אינן מקנות אפשרות זו.

שימו לב!

כל ביקור בארץ נחשב לתקופת שהות. ביקורים תכופים שאין ביניהם תקופת שהות בחו"ל של לפחות 6 חודשים, נחשבים כשהות רצופה בישראל.

הארכת הזכאות להקלות במכס ניתנת על-פי כללי המכס. לבירור פרטים יש לפנות למשרדי המכס הקרובים למקום המגורים.

בשנים הראשונות לאחר העלייה מקבלים העולים סיוע כספי ממשד העלייה והקליטה, מביטוח לאומי, ממשד הבינוי והשיכון ועוד. הסיוע ניתן באופן ישיר במענקים כמו סל קליטה ודמי קיום, ובאופן עקיף בהקלות ובהנחות שונות, כגון פטור ממכס, הקלות במס הכנסה, הנחות במיסים עירוניים ועוד.

עיקר הסיוע לעולים ניתן על ידי משרד העלייה והקליטה בשנה הראשונה לאחר העלייה. מטרת הסיוע היא כדי לספק אמצעי קיום בתקופה הראשונה לשהייה בישראל בה העולה נמצא בלימודים באולפן לעברית ובקורסים שנועדו לאפשר השתלבות טובה בעבודה. אם השתלבות העולים בעבודה מתעכבת מעבר לשנה הראשונה, עשויים העולים לקבל דמי אבטלה או הבטחת הכנסה מן המוסד לביטוח לאומי.

סיוע כספי בקליטה ראשונית

בחודשים הראשונים לאחר העלייה, תעברו תקופת הסתגלות למציאות חדשה ובה גם לימוד שפה חדשה. בתקופה זו ייתכן שתתקשו להבטיח לעצמכם אמצעי קיום. לרשותכם סיוע בכמה תחומים:

- סל קליטה
- קצבת ילדים
- קצבת זקנה מיוחדת לקשישים שאין להם הכנסה אחרת
- הבטחת הכנסה/דמי אבטלה (לאחר סיום תשלומי סל קליטה ולפני תחילת העבודה)
- דמי קיום לנתמכים (שאינם יכולים לעבוד)
- השלמת הכנסה לבעלי הכנסה נמוכה
- הנחה של 90% בתשלומי הארנונה במשך שנה אחת מבין השנתיים הראשונות לעלייה (בכפוף לתנאי העירייה). הנחה זו אינה ניתנת לבעלי מעמד קטין חוזר.
- הסיוע בשכר הדירה יועבר ישירות לעולה ממשד הבינוי והשיכון מן החודש ה-13 לעלייה.

סל קליטה

סל הקליטה הוא שם כולל לסיוע כספי שמטרתו לסייע לעולים בהתארגנות ראשונית, שכירת דירה והוצאות מחייה בתקופה זו.

הזכאים לסל הקליטה

- מי שנכנס לראשונה לישראל באשרת "עולה" ומי שקיבל במשרד העלייה והקליטה הכרה של " אזרח עולה" או "קטין חוזר" בהתאם לנהלים.
 - אדם כאמור ששהה בישראל עד 24 חודשים רצופים או מצטברים במשך 3 שנים שקדמו לקבלת מעמד עולה או זכאות כעולה.
- תקופת הזכאות: תוך שנה מיום קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה

אופן קבלת סל הקליטה

א. חלק מתשלום סל הקליטה ניתן לעולים כבר בשדה התעופה במטרה לאפשר התארגנות קלה יותר בימים הראשונים. חלקו השני של תשלום זה ניתן בהעברה בנקאית המחייבת פתיחת חשבון בנק.

עולים ששינו מעמדם בישראל והסדירו את זכאותם באמצעות משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריהם, יקבלו תשלום ראשון של סל קליטה בזיכוי לחשבון הבנק.

ב. יתרת הסיוע בסל קליטה תופקד בחשבון הבנק של העולה ב-6 תשלומים חודשיים.

כדי שכספי ה"סל" יופקדו בבנק, עליכם לפתוח חשבון עובר ושב ישראלי (כאמור, אין אפשרות להעביר סיוע למי שמחזיק בחשבון "תייר") באחד הבנקים המסחריים במקום הנוח לכם. מומלץ לעשות זאת מיידית, בימים הראשונים להגעתכם לארץ. שימו לב - על חשבון הבנק להיות משותף לשני בני הזוג ומחויבת בו הפקדה של שקל אחד לפחות כדי שיהיה פעיל לשם העברת הסיוע כאמור. נוכחות שני בני הזוג בעת פתיחת חשבון הבנק היא חובה. לאחר פתיחת החשבון וההפקדה מחויבת נוכחות של שני בני הזוג גם בסניף משרד העלייה והקליטה, ובו תמסרו את אישור פתיחת החשבון ואת פרטיו.

שימו לב!

לא רצוי לשנות את מספר החשבון בשנים הראשונות לעלייה! אם בכל זאת נאלצתם לשנות את פרטי החשבון - דווחו מיד למשרד העלייה והקליטה. במקרה של תקלה כלשהי בקבלת כספי סל הקליטה, פנו מיד למשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם.

עם תום 6 חודשים של תשלומי סל הקליטה ועד השתלבותכם בעבודה תהיו זכאים להבטחת הכנסה. משרד העלייה והקליטה משלם הבטחת הכנסה בשנה הראשונה לעלייה למי שנמצא בתהליך חיפוש עבודה, למי שלומד בקורס

להכשרה או להסבה מקצועית, או למי שאינו מסוגל לעבוד מסיבות בריאותיות וכדומה.

ניתן לקבל מידע מפורט על גובה הסיוע במסגרת סל הקליטה בסניפים של משרד העלייה והקליטה, בחוברת "סל קליטה" ובאתר האינטרנט של המשרד www.klita.gov.il.

הבטחת הכנסה ודמי קיום

הבטחת הכנסה היא סיוע כספי חודשי הניתן למי שאינו יכול להתפרנס מעבודה.

הבטחת הכנסה בשנה הראשונה לאחר העלייה

עולים עשויים להיות זכאים להבטחת הכנסה ממשרד העלייה והקליטה לאחר תום תשלומי סל הקליטה. הבטחת הכנסה משולמת לעולים במצבים הבאים:

תלמידים באולפן עברית

עולים הלומדים באולפן בשנה הראשונה, עשויים להיות זכאים להבטחת הכנסה בהתאם לקריטריונים שנקבעו.

תלמידים בקורסים

עולים הלומדים בקורסים המוכרים על ידי משרד העלייה והקליטה המתקיימים בשעות הבוקר במשך לפחות 24 שעות שבועיות ואין להם או למשפחתם הגרעינית הכנסה אחרת, עשויים להיות זכאים להבטחת הכנסה בתקופת הלימודים. הסיוע ניתן רק בתנאי ועל סמך נוכחות העולה בקורס.

הבטחת הכנסה לדורשי עבודה

עולים בשנה הראשונה לעלייתם ובתום תקופת קבלת סל הקליטה, הנמצאים בתהליך חיפוש עבודה או מובטלים ורשומים במשרד העלייה והקליטה כ"דורשי עבודה", עשויים לקבל הבטחת הכנסה בתנאי שיתייצבו במשרד העלייה והקליטה בהתאם לתכנית התעסוקתית שנקבעה להם במשרד.

תנאי הסיוע

גובה הסיוע ניתן בהתאם למספר הנפשות במשפחה הרשומות בתעודת עולה, כולל ילדים עד גיל 18.

משפחה שבה שני בני הזוג מובטלים או אחד מהם מובטל והשני לומד בקורס תקבל תשלום הבטחת הכנסה כיחידה משפחתית.

משך הסיוע המקסימלי (פרט להבטחת הכנסה ללומדים בקורסים) הוא עד תום

השנה הראשונה לעלייה.

בתום השנה הראשונה לעלייה יש להירשם בשירות התעסוקה ולאחר מכן יש לפנות למוסד לביטוח לאומי לקבלת המשך הסיוע בהתאם לחוקי הביטוח הלאומי. פרטים ראה בפרק "ביטוח לאומי".

הבטחת הכנסה החל בשנה השנייה

כאמור, בתום השנה הראשונה עובר הטיפול בנושא הבטחת הכנסה למוסד לביטוח לאומי ומתנהל על-פי חוקי הביטוח הלאומי. פרטים על סיוע הביטוח הלאומי בתחומים שונים ראו בפרק "שירותי רווחה".

השלמת הכנסה

השלמת הכנסה היא סיוע כספי הניתן לעולה עובד שרמת ההכנסה הכוללת של משפחתו נמוכה מסכום שכר המינימום כפי שנקבע בחוק. הסיוע ניתן בשנה הראשונה לעלייה על ידי משרד העלייה והקליטה, על-פי מספר הנפשות במשפחה ולפי תנאים שונים, כגון מספר שעות העבודה בחודש.

שימו לב!

הסיוע בהבטחת הכנסה ובהשלמת הכנסה הוא משפחתי ומותנה בגובה ההכנסה הכוללת של המשפחה.

הבטחת קיום ל"נתמכים"

עולים שאינם יכולים להיחשב "דורשי עבודה" מסיבות של גיל, מצב משפחתי, נכות או מחלה קשה, עשויים להיות זכאים להבטחת קיום כ"נתמכים" ואינם חייבים להתייצב בלשכת התעסוקה או במשרד, וזאת לאחר שנקבעה זכאותם לסיוע זה.

פרטים ראו בפרק "שירותי רווחה".

סיוע משרד העלייה והקליטה ומשרדי ממשלה נוספים

תחום הסיוע	סוג הסיוע	תקופת הזכאות	משך הסיוע	הערות
סיוע כספי לקליטה ראשונית	סל קליטה	שנה מיום העלייה	חצי שנה. הסל ניתן בשבעה תשלומים.	
אולפן ללימודי עברית	שכר לימוד	שנה וחצי מיום העלייה	חד-פעמי 5- חודשים	
הבטחת הכנסה	לאחר תום תשלומי סל הקליטה ובמהלך השנה הראשונה, עולים עשויים להיות זכאים להבטחת הכנסה ממשרד העלייה והקליטה, בתנאים מסוימים. לבדיקת הזכאות ולקבלת הסיוע יש להתייצב אצל יועץ הקליטה.	במהלך השנה הראשונה לעלייה		
דיוור (בשיתוף עם משרד הבינוי והשיכון)	א. סיוע בשכר דירה ב. סיוע לזכאי דיוור ציבורי ג. סיוע ברכישת דירה	הסיוע בדיוור ניתן בשכר דירה ובדיוור ציבורי לעולים זכאים. הסיוע בשכר הדירה לעולים מקבלי סל קליטה נכלל בתוך סל הקליטה למשך המחצית הראשונה של השנה. החל בשנה השנייה, הסיוע בשכר הדירה ניתן על ידי משרד הבינוי והשיכון. לבירור זכאות הסיוע בדיוור יש לפנות ליועצי הקליטה.		
תעסוקה	הבטחת הכנסה או השלמת הכנסה	עד שנה מיום העלייה (עם תום תשלומי סל קליטה)	עד 6 חודשים	לדורשי עבודה (מובטלים) וללומדים בקורסים של משרד העבודה
	סיוע בקורסים לרישוי, הסבה, הכשרה	10 שנים מיום העלייה	במהלך הקורס (לא כולל הסבת מורים)	
	קידום השמה בתעסוקה	10 שנים מיום העלייה	עד 12 חודשים	
	ספורטאים	10 שנים מיום העלייה	מענק חד-פעמי	
	אמנים	10 שנים מיום העלייה	מענק חד-פעמי	
	סופרים	10 שנים מיום העלייה	מענק חד-פעמי	

תחום הסיוע	סוג הסיוע	תקופת הזכאות	משך הסיוע	הערות
קליטה במדע	השתתפות בעלות העסקתו של מדען	3 שנים מיום העלייה (משתנה בהתאם למקצוע)	עד 4 שנים	
	מלגות לתלמידי מחקר	עולה: עד שנתיים מיום העלייה תושב חוזר: עד שנה מיום העלייה	עד שלוש שנים	גיל המועמד המתקבל לתכנית לא יעלה על 37.
יזמות עסקית	הדרכה, ייעוץ מקצועי, הלוואה	10 שנים מיום העלייה	חד-פעמי	
מינהל הסטודנטים	שכר לימוד	על-פי נוהלי מינהל הסטודנטים	עד 3 שנות לימוד	
רווחה	א. דמי קיום לנתמכים	שנה ראשונה מיום העלייה	מן החודש ה-7 עד החודש ה-12 לעלייה	
	ב. קרן מנהל מחוז	5 שנים מיום העלייה	חד-פעמי	
חיילים	מענק לחיילים בודדים, לזכאי תשלומי משפחה ולחיילים עולים מאתיופיה	<ul style="list-style-type: none"> עולה שהוכר כחייל בודד/כזכאי תשמ"ש: 5 שנים מיום העלייה תושב חוזר שהוכר כחייל בודד/כזכאי תשמ"ש: שנתיים מיום העלייה חייל בן העדה האתיופית: 15 שנים מיום העלייה 	במשך תקופת שירות החובה בצה"ל	

מידע נוסף

ניתן לקבל פרטים נוספים על הסיוע הכספי אצל יועצי הקליטה בסניפים של המשרד ברחבי הארץ ובאתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה. פרטים בנושא המכס ראו בפרק "מכס" בהמשך, במשרדי המכס או באתר האינטרנט של משרד האוצר www.mof.gov.il. עוד פרטים על סל קליטה ראו בחוברת "סיוע כספי" באתר המשרד או בסניפיו.

שימו לב!

זכרו כי המידע המתפרסם כאן הוא מידע כללי בלבד. נתונים אישיים שלכם כגון שהות בישראל, שינוי המצב המשפחתי וכד', עשויים לגרום לכך שהזכאות החלה עליכם תהיה שונה מן האמור כאן. לפני שאתם נוקטים פעולה כלשהי, אנא פנו למשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם, ובדקו אם המידע תקף במקרה שלכם.

במקרה של אי-התאמה בין המתפרסם כאן לבין הנהלים - הנהלים הם הקובעים.

העלייה לישראל היא התחלה חדשה כמעט בכל תחומי החיים: אזרחות חדשה, שפה חדשה, מציאת בית ועבודה, ליווי הילדים בכניסתם למסגרת לימודים, השתלבות בחיי החברה ועוד.

רשימת הצעדים שלהלן עשויה לסייע לכם בחלק מן התהליכים. הרשימה מחולקת ל-3 תקופות בתהליך הקליטה הראשונית: שבוע עד שבועיים ראשונים; עד תום 6 חודשים ועד שנה בארץ.

בסוף החוברת מופיעה רשימה מקוצרת - "צ'ק ליסט" - שתסייע לכם במעקב אחר הפעולות החיוניות ביותר.

אנו מודעים לצרכים הרבים הנוספים בתחום האישי, החברתי והתרבותי, אך בשל מגבלות המידע הכתוב לא ניתן להתייחס אליהם, נוכל רק לאחל לכם - **קליטה קלה ומוצלחת.**

נמל התעופה

אם נכנסתם לישראל עם אשרת עולה, יפגשו אתכם בכניסה לנמל התעופה עובדי משרד העלייה והקליטה. הם ילוו אתכם בביקורת הדרכונים ויובילו אתכם למסוף משרד העלייה והקליטה לרישום ראשוני, שם מתחיל תהליך הקליטה שלכם.

מסמכים שיש להביא עמכם

- דרכונים של כל בני המשפחה
- "אשרת עולה" (ויזה) המוטבעת בדרכון או בנפרד
- מכתב מהשליח (אם ביצעתם סידורים מוקדמים)
- תעודות לידה מקוריות של כל בני המשפחה
- תעודות נוספות המעידות על מצבכם המשפחתי: תעודת נישואין, גט במקרה של גירושין או תעודת פטירה במקרה של אלמנות
- מסמכים המעידים על זיקה ליהדות - לשם הנפקת תעודת זהות
- דיפלומות ותעודות המעידות על השכלה, תעודות ביה"ס של הילדים

מסמכים שתקבלו בשדה תעופה

א. תעודת עולה - תעודה הניתנת לעולה יחיד מעל גיל 17 או למשפחה. התעודה משמשת לרישום הסיוע וההטבות שתקבלו במהלך תהליך הקליטה. בתעודת עולה מופיעה תמונת העולה, בתעודה משפחתית יופיעו תמונות שני בני הזוג ורישום הילדים שעלו עם הוריהם ושגילם עד 21. ילדי המשפחה שגילם למעלה מ-21 מקבלים תעודת עולה נפרדת. חשוב שתעודת העולה תהיה בידיכם בכל פנייה לקבלת סיוע והטבות שונות ממשרד העלייה והקליטה, בפנייה לבנק, למכס, לביטוח לאומי, בעת ההרשמה לקופת חולים וכד'.

שימו לב!

ודאו שכל הפרטים הרשומים בתעודת העולה מדויקים, כיוון שסוגים שונים של סיוע ניתנים בהתאם למספר הנפשות במשפחה ובהתאם לגיל הילדים. אם חל שינוי - נישואין, לידה, גירושין או פטירה, פנו למשרד העלייה והקליטה עם המסמכים המתאימים כדי לרשום את השינוי בתעודה.

אם תאבד לכם תעודת העולה, יהיה עליכם לפנות למשרד העלייה והקליטה, לקבל טופס הצהרה בפני רשם בית המשפט, לפנות לבית משפט בעיר מגורכם ולהצהיר על האבדן. לאחר מכן פנו שוב למשרד העלייה והקליטה לקבלת תעודה חדשה.

ב. תעודת זהות - עם הגיעכם לנמל התעופה עם אשרת עולה, תונפק בעבורכם באולם הקליטה בנתב"ג תעודת זהות קבועה על ידי משרד העלייה והקליטה המורשה מטעם רשות ההגירה והאוכלוסין. אם מסיבות מסוימות לא הונפקה לנמל התעופה תעודת זהות קבועה, תקבלו טופס רישום עבור מרשם האוכלוסין לשם הנפקת תעודת זהות קבועה.

ג. ספח רישום אוכלוסין - כאמור, במקרים שבהם לא הונפקה תעודת זהות קבועה, תקבלו ספר רישום אוכלוסין: טופס מרשם אוכלוסין שבו מופיעים מספר תעודת זהות ופרטים אישיים שתקבלו מנציג משרד העלייה והקליטה, לצורך קבלת תעודת זהות קבועה מרשות האוכלוסין וההגירה. הספח נחוץ בעת פניותיכם לקבלת סיוע או שירותים במוסדות שונים תידרשו להציג את מספר הזיהוי שלכם המופיע בספח, כל עוד לא קיבלתם את תעודת הזהות מרשות האוכלוסין וההגירה.

שימו לב!

השירות החדש בעניין הנפקת תעודת זהות בנתב"ג עשוי להתעדכן. במידה שחלו שינויים, הודעה על כך תפורסם באתר משרד העלייה והקליטה.

ד. **ביטוח בריאות** - טופס המזכה אתכם בקבלת שירותי בריאות, ללא תשלום, במשך 6 חודשים, אם תלמדו באולפן ולא תעבדו בתקופה זו. עולים שבמחצית השנייה של השנה הראשונה אינם עובדים ומקבלים דמי קיום ממשד העלייה והקליטה, עשויים להיות זכאים לפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות. פרטים בפרק "שירותי בריאות".

ה. **שובר להסעה חינם** מנמל תעופה למקום המגורים הראשון שלכם בישראל.

ו. כמו כן, יחולק **כרטיס סים** (SIM Card) הטעון ב-200 דקות חינם לשיחות בארץ בלבד.

סיוע כספי ראשוני

- סל קליטה: חלקו ניתן במזומן וחלקו ניתן בהעברה בנקאית, לאחר פתיחת חשבון בנק
- עולים קשישים (גברים מגיל 67 ומעלה ונשים מגיל 62 ומעלה) מחבר המדינות יקבלו קצבת זקנה מיוחדת מן המוסד לביטוח לאומי. בני זוג קשישים שעלו בנפרד - עליהם לפנות מיד למוסד לביטוח לאומי לקבלת קצבה כזוג. קשישים יוצאי ארצות אחרות שאין להם הכנסה או הכנסתם נמוכה - עליהם לפנות מיד לביטוח הלאומי ולברר את הזכאות לקצבת זקנה.

חשוב ביותר!

כדי לממש את הסיוע הכספי עליכם לפתוח, כבר בימים הראשונים, חשבון בנק ולמסור בהקדם את מספרו למשרד העלייה והקליטה. משרד העלייה והקליטה יפקיד לחשבונכם את יתרת הסכום הראשוני של סל הקליטה. אם אתם בגיל פנסיה, יוצאי חבר המדינות וזכאים לסל קליטה, משרד העלייה והקליטה יעביר את מספר חשבון הבנק שלכם למוסד לביטוח לאומי שיפקיד לחשבונכם את התשלומים החודשיים של קצבת הזקנה.

אם אתם בעלי משפחה, קצבת הילדים תגיע גם היא לחשבונכם בדרך זו.

שירותים נוספים העומדים לרשותכם במסוף משרד העלייה והקליטה בנמל התעופה

כיבוד קל

חדר אמהות - לטיפול בתינוקות, להנקה ולהחלפת חיתולים

אחות לנכים הזקוקים לעזרה או לסובלים ממגבלה בריאותית

טלפון לשיחות חינם בארץ כדי להודיע לקרובי משפחה על בואכם

בסיום תהליך הרישום במשרד העלייה והקליטה תוכלו לאסוף את המזוודות ולעבור את בדיקת המכס.

אם יש לכם סידור מוקדם מטעם הסוכנות היהודית, תקבלו הסעה ליעדכם - מרכז קליטה, אולפן קיבוץ או כל מסגרת אחרת.

שירותי סבלות

אם יש לכם מזוודות רבות, ניתן לשכור שירותי סבלות מבניין הטרמינל ועד למונית.

שימו לב !

מומלץ לבדוק אם העמסת המזוודות למונית נכללת בשירותי הסבלות.

מי שאושר על ידי משרד העלייה והקליטה כאזרח עולה, גם הוא ייקלט כעולה, אך ישנם מקרים של אזרחים עולים שלא ניתן לקלוט אותם בנמל התעופה עקב מגבלות טכניות. במקרים שכאלה, תהליך הקליטה יתחיל בשלב מאוחר יותר, לאחר שתסדירו את עניין מעמדכם ברשות האוכלוסין וההגירה ובמשרד העלייה והקליטה. יש לפנות לסניף משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם. במקרה זה, עדיין תעמוד לרשותכם הזכות לקבלת הסעה מנתב"ג למקום המגורים.

מי שאושר על ידי משרד העלייה והקליטה כקטין חוזר, תהליך הקליטה יתחיל בשלב מאוחר יותר, לאחר שתסדירו את עניין מעמדכם ברשות האוכלוסין וההגירה ובמשרד העלייה והקליטה. פנו לסניף משרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם.

הימים הראשונים בישראל

במשך השבועות הראשונים שלכם בישראל עליכם לבצע כמה פעולות חיוניות. בשלב ראשון מומלץ להיפגש עם יועץ הקליטה האישי שלכם במשרד העלייה והקליטה להיכרות, אימות הפרטים האישיים, הסבר על הסיוע הכספי והכוונה לצעדים הבאים:

* שינוי מעמד ברשות האוכלוסין וההגירה למי שנכנס לישראל במעמד שאינו מעמד עולה

* פתיחת חשבון בנק

* רישום לביטוח בריאות ולקופת חולים (אם לא נרשמתם בנמל התעופה [בן-גוריון])

- * שכירת דירה
- * רישום ללימודי עברית באולפן
- * רישום הילדים לבית הספר
- * הפניה לרשות האוכלוסין וההגירה ולמוסד לביטוח לאומי (לפי הצורך)
- * הערכת דיפלומות מחו"ל במשרד החינוך
- * מידע על תהליכי רישוי בהתאם למקצועות
- * הפניית הזכאים למינהל הסטודנטים.

חשוב מאוד להסתייע ביועץ הקליטה ולקבל ממנו מידע על רכזי הקליטה או על פרויקטורים (מלווים מטעם הרשות המקומית) המסייעים בשכונות המגורים. אלו נותנים שירותים בכל נושא חיוני - רווחה, ייעוץ, עזרה בבחירת בתי ספר, מקום מגורים, סיוע כספי, תרגום מסמכים וכד'.

לנוחיותכם, מצורפת בסוף חוברת זו רשימת פעולות ("צ'ק ליסט"). היעזרו בה, רשמו בה כתובות, מספרי טלפון, שעות קבלת קהל ואפילו שמות פקידיים העשויים לתת לכם שירות במשרדים השונים.

בארגוני עולים ניתן לקבל מידע נוסף וחשוב להתמצאות בנושאים כמו קופת חולים ושירותים רפואיים אחרים, בתי ספר, גובה שכר הדירה בשכונות השונות וכד'.

פתיחת חשבון בנק

כספי הסיוע שתקבלו בחודשים הקרובים - סל קליטה, קצבת ילדים או קצבת זקנה - יופקדו בחשבון עובר ושב בבנק. לכן חשוב מאוד לפתוח חשבון בנק בהקדם האפשרי ולמסור את מספרו במשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגורכם.

המסמכים שעליכם להביא לבנק: תעודת עולה, דרכון ותעודת זהות או ספח רישום אוכלוסין. בני זוג נדרשים לפתוח חשבון בנק משותף ועל שניהם להגיע לבנק ולהציג את המסמכים הנ"ל. אם אחד מבני הזוג אינו יכול להגיע לבנק, על בן הזוג שניגש לבנק לפתוח את החשבון המשותף להצטייד בייפוי כוח נטריוני מבן זוגו.

חשוב מאוד - חלו בעבר מקרים ובהם תשלומים ראשוניים המבוצעים על ידי המדינה לחשבון חדש של עולה חזרו בשל הסיבה כי "החשבון אינו פעיל". למניעת מקרים כאלו, אנא הפקידו בחשבון סכום מזערי, ולו אף שקל אחד, ולאחר מכן יש להמציא למשרד אסמכתה מתאימה על הפקדה זו.

הציגו בבנק את טופס פתיחת חשבון הבנק שקיבלתם בנמל התעופה.

כדי שכספי הסיוע יופקדו בחשבונכם בבנק, עליכם למסור את פרטי החשבון למשרד העלייה והקליטה. משרד העלייה והקליטה יפקיד את כספי הסיוע בתוך מספר ימים.

פגישה עם יועץ הקליטה האישי במשרד העלייה והקליטה

הגורם הראשון והעיקרי שסייע לכם במשרד העלייה והקליטה הוא יועצי הקליטה האישיים.

יועצי הקליטה יסייעו לכם בכל סניפי משרד העלייה והקליטה (ראו בפרק כתובות וטלפונים).

זכרו לקבוע מראש פגישה עם יועץ הקליטה האישי שלכם.

חשוב מאוד להיפגש עם יועץ הקליטה כדי שיוכל לסייע לכם בנושאים שלהלן:

1. יש למסור ליועץ הקליטה את פרטי חשבון הבנק שלכם ואסמכתה מסניף הבנק המעידה על פתיחת החשבון וההפקדה הראשונית שביצעתם, כדי שתוכלו להתחיל לקבל כל סיוע כספי שלו תהיו זכאים.
2. יועץ הקליטה ימסור לכם מידע והפניה ללימודי עברית באולפן, וכן יוודא את זכאותכם להבטחת הכנסה במהלך לימודי האולפן.
3. יועץ הקליטה יידע אתכם בנושא סוגי הסיוע השונים אשר להם אתם עשויים להיות זכאים לקבל ממשרד העלייה והקליטה, מן המוסד לביטוח לאומי, ממשרד הבינוי והשיכון ומגופים ממשלתיים נוספים.
4. יועץ הקליטה ידריך אתכם בנושאים שונים כגון רישום ילדים למערכת החינוך, קבלת תעודת זהות מרשות האוכלוסין וההגירה, שכירת דירה וכד'.

זכרו להביא עמכם את תעודת העולה לכל פגישה עם יועץ הקליטה.

רישום לביטוח בריאות ולקופת חולים

כל אזרחי המדינה מבוטחים מתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי. שירותי הבריאות ניתנים על ידי ארבע קופות חולים, לבחירתכם: כללית, לאומית, מאוחדת ומכבי. כל קופת חולים מפעילה סניפים ברחבי הארץ, מומלץ לברר היכן הסניפים הקרובים למקום מגוריכם.

ההרשמה נעשית ללא תשלום במשרד העלייה והקליטה שבנמל התעופה, עם קבלת תעודת עולה, או בסניפי **רשות הדואר** שבבנק הדואר, בתשלום אגרה, ולאחר מכן בקופות החולים לפי בחירתכם.

המסמכים הדרושים:

* תעודת עולה

* תעודת זהות או ספח רישום אוכלוסין של כל בני המשפחה שקיבלתם בנמל התעופה

* הפניה ממשרד העלייה והקליטה שקיבלתם בנמל התעופה, המזכה אתכם בביטוח חינוך לששת החודשים הראשונים
* כסף מזומן לתשלום דמי רישום.

בעת ההרשמה דרושה נוכחות שני בני הזוג. עליכם לציין לאיזו קופת חולים ברצונכם להצטרף ולמסור כתובת מגורים.

לאחר ההרשמה בסניף הדואר פנו לקופת החולים שבה בחרתם לקבלת כרטיס חבר המקנה לכם זכות לשירותים רפואיים במסגרת הקופה.

מעבר מקופת חולים אחת לאחרת

ניתן לבצע מעבר מקופת חולים אחת לאחרת לכל היותר פעמיים בשנה, עפ"י תאריכים קבועים המפורסמים באתר משרד הבריאות. המעבר מקופת חולים אחת לאחרת ייעשה ברשות הדואר או באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי. לפרטים על המעבר בין קופות החולים, היכנסו לאתר משרד הבריאות, נושא: מעבר בין קופות החולים.

תשלומים עבור ביטוח בריאות:

כאמור, במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, עולים חדשים זכאים לפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי בחצי השנה הראשונה. הזכאות לפטור ניתנת החל מיום קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה והיא מותנית ברישום לביטוח הבריאות. עולים אלו עשויים להיות זכאים לפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי גם במחצית השנייה* של השנה הראשונה, כל עוד אינם עובדים.

* לשם קבלת הפטור במחצית השנייה של השנה הראשונה יש לפנות למוסד לביטוח לאומי.

שימו לב!

הרישום לקופת החולים הוא תנאי חובה לקבלת שירותים רפואיים ולשם קבלת הפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי. חשוב ביותר להירשם לקופת החולים מיד עם הגעתכם ארצה כדי שתוכלו לקבל שירותי בריאות ברגע שתזדקקו להם. אי ביצוע הרישום עלול ליצור עיכובים מיותרים בעת קבלת הטיפול הרפואי, ולגרום להוצאות בלתי-צפויות.

כאשר תתחילו לעבוד, ינכה המעסיק את דמי ביטוח הבריאות משכרם נוסף על מיסים אחרים.

תושב ארעי א/א חייב לשלם את דמי הביטוח בעצמו למוסד לביטוח לאומי.

מידע נוסף על קופות חולים ועל שירותי בריאות אחרים נמצא בחוברת "שירותי בריאות בישראל" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

מגורים בתקופה הראשונה

מקום המגורים הראשון שלכם בארץ קשור ישירות למסלול הקליטה שלכם. אם הגעתם לארץ במסלול הקליטה הישירה, אחד הדברים הראשונים שיהיה עליכם לעשות הוא לשכור דירה.

סיוע בשכר דירה

הסיוע בשכר דירה נכלל בתשלומי סל הקליטה למשך המחצית הראשונה של השנה.

החל בשנה השנייה ועד תום 5 שנים מיום העלייה ניתן הסיוע ע"י משרד הבינוי והשיכון. גובה הסיוע הוא בהתאם למצב המשפחתי ולמספר השנים בארץ. כספי הסיוע יופקדו ישירות בחשבון הבנק שלכם. לתשומת לבכם - רצוי לעקוב אחר קבלת התשלומים החל בשנה השנייה. לבירור זכאות הסיוע בדיוור, יש לפנות ליועצי הקליטה.

אם חל שינוי במצבכם המשפחתי, אם נסעתם לחו"ל, או אם אתם מקבלים קצבה מן הביטוח הלאומי, רצוי לפנות אל אחת משלוש חברות הסיוע שנבחרו: עמידר/מילגם/מ.ג.ע.ר, בצירוף המסמכים הדרושים, ולברר אם יש שינוי בזכאותכם לסיוע בשכר דירה.

זכאים לסיוע מוגדל בשכר דירה

מי שמקבל גמלה מן הביטוח הלאומי כגון הבטחת הכנסה, קצבת נכות, או קצבת זקנה עם השלמת הכנסה, זכאי לסיוע מוגדל בשכר דירה. אם הוא זכאי לסל קליטה, יקבל את הסיוע בשכר הדירה ישירות לחשבון הבנק. קשישים המתגוררים בנפרד מקרובי משפחתם עשויים להיות זכאים לתוספת סיוע פעם בשנה. לשם כך, עליהם לפנות לאחת מחברות הסיוע.

מרכזי קליטה

מרכזי קליטה, הפרושים ברחבי ישראל, מנוהלים ומופעלים על ידי היחידה לעלייה ולקליטה של הסוכנות היהודית. מרכזי הקליטה מאפשרים לעולים "נחיתה רכה" בתקופה הראשונית של ההסתגלות לחיים בישראל. במרכזי הקליטה מוצעים השירותים שלהלן: לימוד באולפנים לעברית במרכז עצמו או בסמוך אליו, שירותי רווחה, אירועי חברה, תרבות ועוד. עולה עשוי לקבל סיוע זה בכפוף לתנאים ולנהלים של הסוכנות היהודית.

מרכזי הקליטה, המשמשים מקום מגורים לתקופת הקליטה הראשונית בארץ, מיועדים גם לעולים המשתתפים בפרויקטים מיוחדים להכשרה מקצועית המשותפים לסוכנות היהודית ולמשרד העלייה והקליטה עד גמר התכנית.

ניתן לברר את נושא הזכאות לשהייה במרכזי הקליטה באמצעות נציגויות הסוכנות היהודית ברחבי העולם, או באמצעות מרכז השירות הגלובלי. ניתן להירשם למרכז קליטה רק בסידור מוקדם, לאחר רישום ופתיחת תיק באמצעות שליח הסוכנות היהודית או מרכז השירות הגלובלי.

מידע על אפשרות המגורים במרכז קליטה, משך ותנאי שהות והפניה ניתנים על ידי שליח הסוכנות היהודית בחו"ל במסגרת ההכנות לעלייה, או על ידי מרכז השירות הגלובלי.

לפרטים נוספים על מרכזי קליטה ולקבלת רשימה של מרכזי קליטה הפרושים ברחבי ישראל פנו לאתר האינטרנט של הסוכנות היהודית:

<http://www.jewishagency.org/aliyah>

בית ראשון במולדת - תכנית המיועדת למשפחות צעירות המעוניינות להיקלט במרחב הכפרי הקיבוצי. התכנית פועלת בשיתוף עם משרד העלייה והקליטה, המשרד לפיתוח הגליל והנגב והמועצות האזוריות. התכנית מציעה אווירה קהילתית חמה ותומכת, ומאפשרת "נחיתה רכה" בישראל, וכן אפשרות להשתלב בתכנית קליטה מובנית, הכוללת למידת השפה, שילוב מהיר במסגרות חינוכיות וחברתיות עם דגש על רמת חינוך גבוהה לילדים, פעילות להגברת הזהות היהודית ולהגברת הזיקה לעם ולמדינה, ודאגה לתחום התעסוקתי, תוך ליווי צמוד של ממלאי תפקידים ומתנדבים ביישובים ובאזור. כל זה במסגרת הקיבוצית התומכת, השקטה והבטוחה. המשתתפים בתכנית מקבלים "סל קליטה" ממשרד העלייה והקליטה, המסייע להם לשלם את הוצאותיהם בקיבוץ. פרטים נוספים על התכנית ניתן לקבל באמצעות שליח הסוכנות היהודית,

מרכז השירות הגלובלי וכן באמצעות אתר האינטרנט של הסוכנות היהודית, שכתובתו: www.jewishagency.org, תחת לשונית "עלייה".

אולפני קיבוץ - תכנית המשלבת לימודי עברית, עבודה ומפגש בלתי אמצעי עם החברה הישראלית. התכנית נמשכת כ-5 חודשים, לצד מעטפת חברתית, הכוון וייעוץ. קהל היעד: צעירים בני 18-30. התכנית פועלת בכעשרה קיבוצים, ומשתתפים בה כ-800 צעירים מדי שנה.

ניתן לקרוא על התכנית גם באתר הסוכנות היהודית בכתובת: www.jewishagency.org, תחת לשונית "עלייה".

רישום הילדים לגנים ולבתי הספר

חוק לימוד חובה

חוק לימוד חובה (התש"ט-1949), המכונה "חוק חינוך חובה", קובע שכל ילד בישראל חייב ללמוד במסגרת חינוך (גן ילדים או בית ספר) מגיל 3 ועד גיל 17 (מגן ועד סוף כיתה י"ב). על-פי החלטת הממשלה, החל בשנת הלימודים תשע"ג, מספקת המדינה חינוך חינם לילדים מגיל 3-4 הלומדים בגנים ציבוריים. לימודים בחינם ניתנים לתלמידים הלומדים בגני ילדים, בבתי ספר רשמיים ובבתי ספר על יסודיים.

לפרטים נוספים ניתן לפנות למוקד המידע של משרד החינוך שמספרו: 1-800-250-025.

יש לרשום את הילדים במוסדות החינוך על-פי גילם:

לידה ועד 3 שנים - מעונות יום, פעוטונים, משפחתונים ציבוריים* בפיקוח הכלכלה, וכן משפחתונים פרטיים

בני 3-4 - גני טרום-חובה (גנים פרטיים, גני עירייה או גני מועצה)

בני 5-6 - גני חובה

בני 6-12 - בית ספר יסודי (כיתות א' עד ו')

בני 12-15 - בחטיבת ביניים (כיתות ז' עד ט')

בני 15-18 - חטיבה עליונה - בית ספר תיכון (כיתות י' עד י"ב)

*שימו לב, נכון למועד פרסום זה, נושא רישום הילדים למעונות היום הוא בפיקוח משרד הכלכלה, אך עתיד לעבור לפיקוח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. יש להתעדכן בנושא.

רישום הילדים לגני הילדים ולבתי הספר נעשה במחלקת החינוך של הרשות המקומית.

הרישום נעשה לפי אזור המגורים. אם עדיין אין לכם תעודת זהות קבועה שבה רשומה כתובתכם ייתכן שתידרשו להציג חוזה שכירות לדירה באזור שבו ברצונכם לרשום את ילדיכם לבית הספר ולגני הילדים.

מסמכים נוספים שעליכם לצרף:

*תעודות זהות/ספח רישום אוכלוסין של שני ההורים

*תעודת עולה

*תעודות לידה של הילדים

*תעודות משנות הלימודים הקודמות של הילדים

כדאי להתקשר מראש לרשות המקומית ולברר אילו מסמכים נוספים עליכם להביא. את מספר הטלפון להתקשרות ניתן לקבל במוקד עירוני בטלפון 106.

לידיעתכם, כיום ניתנת האפשרות לבצע רישום למוסדות החינוך ברשויות ובעיריות נבחרות באמצעות אתר אינטרנט מאובטח המיועד לכך - פורטל רשות זמינה: www.cityedu.co.il

רישום תינוקות ופעוטות:

ברוב היישובים בארץ קיימים מעונות יום השייכים לארגוני הנשים או לרשות המקומית. העולים מקבלים עדיפות ברישום הילדים והנחה בתשלום החודשי. בקשו כתובות מיועץ הקליטה במשרד העלייה והקליטה. כדאי גם להתייעץ עם נציגי ארגון העולים. הרישום מתבצע במעונות עצמם.

אתר משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים: www.molsa.gov.il

*שימו לב, נכון למועד פרסום זה, נושא רישום הילדים למעונות היום הוא בפיקוח משרד הכלכלה, אך עתיד לעבור לפיקוח משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. יש להתעדכן בנושא.

הזמנת תעודת זהות

לפי החוק, חייב כל תושב ישראל בן 16 ומעלה, לשאת עמו תמיד תעודה מזהה. תעודת זהות משמשת כתעודה מזהה בעת בחירות לכנסת, ברישום שמות, תאריכי לידה, מספרי זיהוי של הילדים וכו'. הפרטים הרשומים בתעודת הזהות דרושים בפנייתכם למשרדי ממשלה ולמוסדות ציבוריים. עליכם להציג את תעודת הזהות על כל פרטיה.

כאמור, עם הגיעכם לנמל התעופה עם אשרת עולה, תונפק בעבורכם באולם הקליטה בנתב"ג תעודת זהות קבועה על ידי נציג רשות האוכלוסין וההגירה. אם מסיבות מסוימות לא הונפקה בנמל התעופה תעודת הזהות הקבועה, תקבלו ספח רישום אוכלוסין המשמש כתעודת זהות זמנית. כדי להזמין תעודת זהות קבועה עליכם לפנות לרשות האוכלוסין וההגירה ולהביא עמכם את המסמכים הבאים:

* ספח רישום אוכלוסין

* תעודת עולה

* דרכון בצירוף אשרת עולה

* תעודת לידה - מקור וצילום

* תעודת המעידות על זיקה ליהדות או על זכותכם לעלייה

* תעודות מאומתות ומאושרות המעידות על מצב אישי (נישואין, גירושין וכד')

וצילומיהן

* שתי תמונות דרכון

תהליך הנפקת התעודה עלול להימשך כמה שבועות עד חודשים. התעודה תישלח אליכם בדואר.

רישום ללימודי עברית באולפן

חשוב להתחיל בלימוד השפה העברית בהקדם, לא רק בגלל חיוניות השפה להשתלבותכם בישראל, אלא גם כיוון שאתם זכאים ללימודי עברית חינם במשך שנה וחצי לאחר העלייה.

לקבלת מידע על אולפנים פנו למשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריכם. לאחר ההרשמה לאולפן תקבלו במשרד העלייה והקליטה הפניה לאולפן הפוטרת אתכם מתשלום שכר לימוד.

נוסף על מסלול הלימודים באולפנים לעברית ברחבי הארץ, מופעלת ע"י משרד העלייה והקליטה תכנית שוברי סיוע לעולים מאוקראינה ומצרפת, המתקיימת בכפוף לאפשרויות התקציביות ובהתאם לצורכי העולים.

מדובר בתכנית זמנית, ובמסגרתה מוענקים שוברי סיוע והשתתפות בעלויות של קורסים ללימוד השפה העברית במסגרות פרטיות. תנאי התכנית משתנים מעת לעת. פרטים עדכניים ניתן לקבל אצל יועצי הקליטה שלכם.

דמי קיום בתקופת הלימודים:

דמי קיום לתקופת הלימודים כלולים בסל. מי שלא סיים את לימודי האולפן עד תום חמשת חודשי המימון מכספי הסל (מי שנאלץ להמתין לפתיחת אולפן מתאים או מי שהייתה לו סיבה מוצדקת אחרת), עשוי לקבל הבטחת הכנסה. לקבלת פרטים בנוגע להבטחת הכנסה, עליכם לפנות למשרד העלייה והקליטה.

פטור משכר לימוד:

העולים מקבלים באופן חד-פעמי פטור משכר לימוד ללימודי עברית. עם זאת, לאחר סיום האולפן תוכלו להמשיך וללמוד עברית במסגרות נוספות - פרטים ניתן לקבל אצל יועץ הקליטה האישי במשרד העלייה והקליטה, וכן בחוברת "אולפנים" באתר המשרד או בסניפיו.

רישום בביטוח לאומי - קצבת ילדים או קצבת זקנה מיוחדת

קצבת ילדים

משפחות עם ילדים עד גיל 18 זכאיות, כבר מן החודש הראשון לעלייתן, לקצבת ילדים מן המוסד לביטוח לאומי. הקצבה תועבר ישירות לחשבון הבנק שלכם.

מענק לימודים למשפחות חד-הוריות

משפחה חד-הורית עם ילדים בני 6 עד 18, או משפחה עם 4 ילדים או יותר - על פי תנאי הזכאות של המוסד לביטוח לאומי, עשויות להיות זכאיות למענק לימודים מן המוסד לביטוח לאומי. המענק נועד לסייע ברכישת ציוד וספרי לימוד. המענק משולם פעם בשנה, בחודש אוגוסט. לקבלת המענק יש לפנות למוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריכם. פרטים נוספים ניתן למצוא בחוברת "ביטוח לאומי" באתר המשרד או בסניפיו.

קצבת זקנה מיוחדת

עולים בגיל פרישה, שאין להם הכנסה ממקור אחר, עשויים להיות זכאים לקצבת זקנה מיוחדת מן המוסד לביטוח לאומי, עפ"י קריטריונים שנקבעו ע"י המוסד לביטוח לאומי.

אם עלייתם ממדינה אחרת והכנסתכם נמוכה מאוד, או שאין לכם הכנסה, פנו מיד לאחר עלייתכם, לביטוח הלאומי על מנת לבדוק זכאותכם לקצבת זקנה.

אם אתם מקבלים קצבה וחל שינוי כלשהו במצבכם המשפחתי, פנו בהקדם אל סניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריכם והודיעו על השינוי.

תרגום מסמכים

לפני סיום הלימודים באולפן עליכם להתחיל בתהליך הכנה לחיפוש עבודה. תחילה יש לדאוג לתרגום דיפלומות ומסמכים המעידים על השכלתכם ועל ניסיונכם בעבודה. דיפלומות חייבות בתרגום עם אישור נוטריוני.

רצוי להעביר את המסמכים לתרגום עוד בחודש הראשון לשהותכם בארץ כדי שיהיו מוכנים בידיכם עם סיום האולפן. אין צורך בתרגום מסמכים הכתובים באנגלית. פרטים נוספים על תעסוקה ראו בפרק "תעסוקה" או בחוברת "תעסוקה" לפי רשימת הפרסומים שבסוף החוברת.

דמי אבטלה

בסיום 6 חודשים ראשונים שבהם קיבלתם סל קליטה, חשוב לפנות ליועץ קליטה אישי ולתכנן עמו את תכנית קליטתכם בתעסוקה. במסגרת התכנית, ייתכן שהיועץ יציע לכם להשתתף בקורסים או בהשתלמויות, או במידת הצורך, יסדיר בעבורכם תשלום דמי אבטלה, עד תום השנה הראשונה לעלייה. משך תקופת קבלת דמי האבטלה הוא שישה חודשים. לשם קבלתם עליכם להתייצב אצל יועץ הקליטה במועדים קבועים.

הקלות בתשלומים שונים

עולים עשויים להיות זכאים להקלות והנחות בתשלומים שונים:

- א. מיסי עירייה (ארנונה) - הנחה בארנונה על-פי תנאי זכאות מסוימים. לבדיקת תנאי הזכאות יש לפנות למחלקת הגבייה ברשות המקומית כשבידכם תעודת עולה או תעודת זכאות (לעניין אזרח עולה). לפירוט המסמכים הדרושים, יש לפנות לעירייה על-פי אזור מגוריכם.
- ב. פטור מתשלום עבור ביקור אצל רופא מומחה ועבור בדיקות במכונים שונים הקשורים לקופות חולים למקבלי הבטחת הכנסה מביטוח לאומי.
- ג. הנחה של 50% על רכישת תרופות מסל התרופות בקופת חולים לקשישים המקבלים קצבת זקנה עם השלמת הכנסה.
- ד. הנחות בחישוב מס הכנסה, בהתאם לתקופת השהות בישראל.
- ה. הנחה בתשלום מס רכישה בעת רכישת דירה.

מידע נוסף

ניתן למצוא מידע נוסף על תחומי הקליטה השונים בחוברות ובעלונים של אגף מידע ופרסום. רשימת הפרסומים מופיעה בסוף החוברת.

מומלץ לפנות לרכזי קליטה במתנ"ס - המרכז הקהילתי השכונתי - לקבלת מידע על אפשרויות נוספות של סיוע, כספי ואחר, במסגרת השכונה. במתנ"ס ניתן לקבל מידע מפורט על שירותים באזור מגורכם, כגון משפחתונים ופעוטונים לילדים, שיעורי עזר לתלמידים, פעילות חברתית לעולים, מועדון קשישים, פעילות מיוחדת לחגים ועוד.

ניתן לקבל מידע והכוונה גם בארגוני עולים.

עולים זכאים להקלות במכס על ייבוא חפצים אישיים, חפצי בית, רכב, כלי עבודה ועוד.

דיני המכס מורכבים וכוללים תנאים רבים. במדריך זה הבאנו את עיקרי הדברים בלבד. לקבלת מידע מוסמך ומפורט יש לפנות ישירות למשרדי המכס האזוריים.

זכאים להקלות במכס

עולה - מי שנכנס לישראל באשרת עולה

אזרח עולה - נדרשת הצגת תעודת אזרח עולה ממשרד העלייה והקליטה.

קטין עולה - בן 17 עד 18, אם התייצב לשירות סדיר בצה"ל תוך שנה מיום כניסתו לארץ או אם החל בלימודים סדירים במוסד להשכלה גבוהה, תוך 18 חודשים מיום כניסתו לארץ.

קטין חוזר - נדרשת הצגת תעודת קטין חוזר ממשרד העלייה והקליטה.

שימו לב!

עולה שקיבל בעבר הקלות במכס כתושב ארעי א/1 לא יהיה זכאי לאותן הקלות פעם נוספת.

התנאים והנהלים לקביעת זכאות להקלות במכס:

הזכויות נקבעות על פי דיני יבוא אישי, לפי המעמד, הגיל והמצב המשפחתי של הנכנס ביום הכניסה הקובעת לישראל בפעם הראשונה, בהתאם לרשום במסמך הכניסה שבידיו, או במקרים אחרים בעת שינוי המעמד לעולה (כמו שינוי ממעמד תייר לעולה).

אישור הזכויות מותנה בקיום התנאים הבאים (לפי העניין):

1. יבוא על שם הזכאי - מסמכי יבוא הטובין לישראל יהיו על שם הזכאי
2. שימוש עצמי - הטובין יהיו לשימוש עצמי בישראל לתקופה של 6 שנים לפחות מיום שחרורם/רכישתם. לגבי רכב - לתקופה של 4 שנים לשימוש עצמי בישראל. אין להעביר את הטובין לשימושם של אחרים לפני תום התקופה, זמנית או דרך קבע. אי-קיום תנאי זה מהווה הפרה של תנאי הפטור.
3. ניהול משק בית - לצורך הוכחת תנאי זה, על הזכאי להציג חוזה רכישת/שכירת יחידת דיור, לתקופה של לפחות שנה.
4. כמות חפצים סבירה - כאמור, ניתן לייבא עד 2 מקלטי טלוויזיה ו-2 מחשבים אישיים לכל משפחה. יתר מכשירי החשמל והאלקטרוניקה וכן פריטי ריהוט עיקריים - ניתן לייבא פריט אחד מכל סוג.

5. שחרור טובין - שחרור הטובין יבוצע ע"י הזכאי עצמו, או ע"י סוכן-מכס שקיבל יפוי כוח כדין מהזכאי.

הטובין הכלולים בזכאות:

א. חפצים אישיים

עולה הנכנס לארץ רשאי לעבור ב"מסלול הירוק" אם ברשותו חפצים אישיים בלבד. חפצים אישיים הם פריטי הלבשה, הנעלה, צורכי טואלט, מתנות בשווי של עד \$200 דולרים אמריקניים, יין עד 2 ליטרים ומשקאות חריפים עד ליטר אחד לכל נכנס מעל גיל 18, מוצרי טבק עד 250 גרם, סיגריות - עד 200 סיגריות (פקט אחד) לכל נכנס מעל גיל 18, ובשמים עד 1/4 ליטר לכל נכנס. אם ברשות העולה חפצים אחרים או חפצים בכמות העולה על המותר, גם אם לדעתו הוא זכאי לפטור, עליו לעבור ב"מסלול האדום" ולהצהיר עליהם. על כמות עודפת ועל חפצים שאינו זכאי לפטור יהיה העולה חייב במס.

בגדים ונעליים ניתן לכלול באחד המשלוחים של חפצי בית, או לשולחם בנפרד, בתוך 30 ימים לפני העלייה, או בתוך 3 חודשים אחריה, בדואר חבילות.

ב. חפצי בית המיובאים מחו"ל

חפצי-בית הם באופן כללי, טובין מהסוג המשמש כרגיל בדירת מגורים, ואינם כוללים ציוד להתקנת קבע כגון חומרים לאינסטלציה, לבנייה, לריצוף וכד'.

התנאים לקבלת פטור ממכס על חפצי בית:

- * החפצים הגיעו לישראל בתוך 3 שנים מיום העלייה
- * החפצים נשלחו בלא יותר משלושה משלוחים בנוסף למטען הנלווה שהגיע עם העולה במטוס או באונייה בעת כניסתו הראשונה לארץ
- * ניתן לייבא עד 2 טלוויזיות ו-2 מחשבים אישיים, לכל משפחה. לגבי יתר מכשירי החשמל והאלקטרוניקה וכן פריטי ריהוט עיקריים - ניתן לייבא פריט אחד מכל סוג.
- * החפצים נועדו לשימוש האישי של העולה או לשימוש בני משפחתו הגרים עמו. יש להציג במכס חוזה שכירות או חוזה רכישת דירה
- * ככלל, הזכאות ניתנת לעולים בוגרים, היינו: זוג או יחיד בן 18 ומעלה ביום העלייה לישראל, המקיימים משק בית עצמאי
- * לעולה קטין (שגילו פחות מ-18 ביום העלייה) המכס מאשר פטור על חפצים אישיים הדרושים לשימוש בתקופה הסמוכה לעלייתו.

במקרים הבאים העולה הקטין מקבל זכויות בוגר:

- עולה שנכנס לישראל לפחות בגיל 17 והתייצב בתוך שנה לשירות בצה"ל.

- עולה סטודנט שהתחיל בלימודים סדירים, כתלמיד מן המניין במוסד להשכלה גבוהה, בתוך 18 חודשים מיום כניסתו לישראל ולמד לפחות שנתיים רצופות.

הפטור ניתן למי שעומד גם בתנאים נוספים, כגון מגורים במשק בית עצמאי. לבירור תנאי הזכאות המלאים, יש לפנות למשרדי המכס.

ג. כלי עבודה הנישאים ביד

עולה רשאי לייבא ללא מיסים, מארץ כלשהי, כלי עבודה מקצועיים לשימוש האישי, הנישאים ביד בעת הפעלתם ובתנאי שערכם בנמל בישראל אינו עולה על \$ 1,650.

ד. ציוד להקמת מפעל

עולה המקים עסק בארץ ועובד בו, רשאי לייבא מכונות, מכשירים לתעשייה, למלאכה, לחקלאות, או למטרות אחרות שאושרו מראש על ידי מנהל המכס, ללא מיסים וללא רישיון ייבוא, בתנאי שערכם אינו עולה על \$ 36,000, כשבסכום זה כלולים כלי עבודה מיטלטלים שערכם אינו עולה על \$ 1,650.

העולה יידרש להפקיד ערבויות בגובה המיסים החלים על הטובין, לשם הבטחת מילוי כל התנאים. אין פטור על ייבוא חומרי גלם או סחורה, אלו טעונים רישיון ייבוא ותשלום מלוא המיסים.

ה. רכב מנועי

עולה שבידו רישיון נהיגה בר-תוקף מארץ מגוריו האחרונה שהוצא לפני כניסתו הראשונה לישראל כעולה ובעל רישיון נהיגה ישראלי זכאי להקלות במיסים בזמן ייבוא רכב, או ברכישת רכב חדש מסוכנות ייבוא מורשית בארץ.

גובה המס הכולל המוטל על רכב הוא 76% ממחיר הרכב, לכל סוגי רכב נוסעים ואופנועים. מסכום המס יופחת זיכוי בגין מיסוי ירוק בהתאם לרמת הזיהום של הרכב.

התנאים להקלות במס:

1. הרכב הוא מתוצר ומדגם שאושרו לייבוא ע"י משרד התחבורה.
2. הרכב יובא לישראל לא יאוחר מתום 3 שנים מיום כניסתו של הזכאי לישראל.

3. העולה היה בעל רישיון נהיגה תקף מארץ המגורים האחרונה ערב כניסתו לישראל.

4. העולה בעל רישיון נהיגה בר תוקף בישראל (תנאי זה אינו נדרש בשנה הראשונה לעלייה).

כדי לממש זכות זו, על העולה להמיר את רישיון הנהיגה הזר ברישיון נהיגה ישראלי ולעבור מבחן שליטה ברכב המתקיים במשרד הרישוי. פרטים במשרד הרישוי האזוריים ובפרק "רישיון נהיגה" בהמשך.

ייבוא הדורש היתרים מיוחדים

ייבוא המוצרים שלהלן דורש היתרים מיוחדים, בהתאם לסוג הפריט:

פריט	הגורם המאשר
חומרי גלם	משרד הכלכלה והתעשייה
נשק	רשות האוכלוסין וההגירה
ציוד לשידור	משרד התקשורת
תרופות	משרד הבריאות
חיות (כולל חיות מחמד)	משרד החקלאות ופיתוח הכפר, השירות הווטרינרי
צמחים או חלקי צמחים	משרד החקלאות ופיתוח הכפר
גריל גז	מכון התקנים

קיימים חפצים נוספים הדורשים אישורים של רשויות שונות, לדוגמה טלפון נייד (מעל שלושה מכשירים), קורקינט (גלגיליים) ממונע ועוד. מומלץ להתייעץ עם שליח הסוכנות היהודית או עם רשות המכס בארץ לפני משלוח החפצים.

חומרים האסורים בייבוא

להלן דוגמאות לפריטים שייבואם אסור לחלוטין:

- זיופים וחיקויים של מטבעות ושל ומסמכים
- מכונות הימורים ומשחקי מזל
- סמים או מכשירים המשמשים להכנתם
- טלפונים אלחוטיים בתחום 900 מגה-הרץ
- משבש מד מהירות לייזר
- בשר טרי
- שקים משומשים ששימשו לאריזת חומר צמחי
- כלי ירייה דמויי עט או דמויי אקדח הזנקה, או המופעלים בגז, וכדומה
- מכל גז מדמיע שצורתו צורת כלי ירייה
- חומרי נפץ וחומרים מתלקחים

בחירת מקום מגורים מהווה, עבורכם ועבור משפחתכם, את אחד הצעדים המשמעותיים בתהליך הקליטה. החלטתכם תתבסס, קרוב לוודאי, על שיקולים כמו אורח חיים, מגורים בעיר גדולה או קטנה, ביישוב קהילתי או ביישוב כפרי, בשכונה דתית או חילונית, אפשרויות תעסוקה ומרחק ממקום העבודה, קרבה למשפחה ולחברים, מחירי הדירות, מערכת החינוך המקומית, אקלים ועוד. בתחילת דרככם בישראל תעדיפו, קרוב לוודאי, לגור בשכירות, ובשלב מאוחר יותר ייתכן שתחליטו לרכוש דירה.

רצוי להיעזר בעצות של קרובי משפחה וחברים המכירים את שוק הדירות.

שכירת דירה

דירות להשכרה בדרך כלל מרוהטות חלקית. הדירות מוצעות להשכרה באמצעות מתווכים, באתרי אינטרנט, במודעות בעיתונים מקומיים, או תלויות על גבי לוח מודעות במרכזי ערים, במכולת ובסופרמרקט השכונתי.

חוזה השכירות (באתר משרד העלייה והקליטה קיימת דוגמה של חוזה שכירות) בין בעל הדירה לשוכרים נערך בדרך כלל לתקופה של שנה, לעתים עם אפשרות להארכה. מקובל לשלם שכר דירה למספר חודשים מראש. רצוי להיעזר בעורך דין שייצג אתכם במשא ומתן עם בעל הדירה ובהכנת חוזה השכירות.

רכישת דירה

ניתן לרכוש מחברת בנייה דירה חדשה בשלבי בנייה, או אפילו בשלבי תכנון, או לקנות דירה "יד שנייה" המוצעת למכירה על ידי הבעלים באמצעות מתווך, או באמצעות מודעה בעיתונות המקומית ובעיתונות הארצית ובאתרי האינטרנט.

רכישת דירה היא השקעה כספית גדולה מאוד. רוב הישראלים כמו גם העולים, נעזרים במשכנתאות ממשלתיות ובהלוואות פרטיות של בנקים או של חברות בנייה. עולים זכאים להלוואות ממשלתיות בתנאים מועדפים.

באתר משרד העלייה והקליטה קיימת דוגמה של חוזה רכישה.

סיוע ממשלתי בדיוור

א. סיוע בשכר דירה

סיוע אוטומטי לפי ותק בארץ

הסיוע בשכר דירה לעולים מקבלי סל קליטה נכלל בשבעת החודשים הראשונים לעלייה בתוך הסל המוענק בשנה הראשונה. לבדיקת זכאות להמשך הסיוע, אנא פנו ליועץ הקליטה באזור מגוריהם.

הסיוע ניתן ללא מבחן הכנסה ומשתנה בהתאם להרכב המשפחה, הגיל ומשך השהות בארץ. לפרטים נוספים, פנו ליועץ הקליטה באזור מגוריהם.

ב. סיוע לזכאי דיור ציבורי

קבוצות עולים מסוימות עשויות להיות זכאיות לקבלת דיור ציבורי ממאגר הדיור הממשלתי, בהתאם לקריטריונים הקבועים בנוהל המשרד.

דיור ציבורי משמעו מאגר דירות להשכרה בבעלות המדינה המוצעות כפתרון דיור לנזקקים. הדירות מושכרות לזכאים לדיור ציבורי על ידי החברות העוסקות בהשכרתן ובתחזוקתן (עמידר, עמיגור, פרזות ואחרות). הדירות הציבוריות נמצאות לרוב בפריפריה - בצפון הארץ ובדרומה, ומאגר הדירות הפנויות אינו גדול. לכן, קבלת דירה כרוכה בהמתנה בתור. ההרשמה לתור הממתנים לדיירה ציבורית תלויה בתאריך העלייה ומתבצעת במשרד העלייה והקליטה, במקום המגורים של העולה הזכאי. תשלום השכירות בגין הדירה משתנה לפי ישוב, גודל הדירה ורמת ההכנסה של הדייר.

שימו לב!

רשימת ההמתנה לדיור הציבורי היא אזורית. משמעות הדבר היא שזכאי עשוי לקבל דירה ציבורית לאו דווקא במקום מגוריו בעת הגשת הבקשה, אלא במקום שבו מתפנית דירה כזו. עם זאת, המיקום בתור הממתנים עשוי להשתנות מעיר לעיר בהתאם לתאריך העלייה.

הדירות הציבוריות מיועדות לעולים נזקקים: זוגות קשישים וקשישים יחידים המקבלים קצבת זקנה עם השלמת הכנסה מן הביטוח הלאומי ואשר עלו לאחר ספטמבר 1989; עולים לפני גיל פרישה שהינם נכים המקבלים מביטוח לאומי לפחות 75% נכות לצמיתות ואשר שוהים פחות מ-15 שנים בארץ; משפחות חד-הוריות; משפחות ברוכות ילדים; משפחות שבהן אחד מבני המשפחה חולה קשה או עם לפחות 75% נכות קבועה, לפי קביעת הביטוח הלאומי; עולים בגיל טרום פנסיה אשר נמצאים עד 5 שנים מגיל הפרישה ואשר עלו לאחר ספטמבר 1989 עשויים לקבל סיוע - עליהם לעבור ועדה; הזכאות ניתנת לעולים המשתכרים לפי רמת הכנסה הנקבעת מעת לעת על ידי המשרד.

תקופת הזכאות

תקופת הזכאות היא לחמש-עשרה שנים מיום העלייה. בתום חמש-עשרה שנות הזכאות לסיוע, ניתן לפנות למשרד הבינוי והשיכון לצורך בדיקת המשך הזכאות.

לצורך בדיקת הזכאות לקבלת דירה ציבורית, בהתאם לנהלים ולאפשרויות המשרד, יש לפנות ליועצת תחום דיור באזור מגורים, בצירוף המסמכים שלהלן:

- תעודת עולה
- העתק של תעודת זכאות בתוקף

- תעודת גירושין למשפחות חד-הוריות שהתגרשו בארץ או תעודת זהות ובה מצוין מצב משפחתי "גרוש" לאלו שהתגרשו בחו"ל
 - אישור רפואי במקרה של מחלה כרונית קשה
 - אישור נכות מביטוח לאומי או משרד הביטחון במקרה של נכות
 - טופס "מידע רפואי-סיעודי" חתום ע"י אחות ורופא קופת החולים.
- ייתכן שתידרשו לצרף מסמכים נוספים.

כללי הסיוע בשכר הדירה

במשך תקופת ההמתנה לדיר ציבורי, יהיו העולים זכאים לקבלת סיוע בשכר דירה.

ככלל, משרד העלייה והקליטה פועל, בשיתוף עם משרד הבינוי והשיכון למתן סיוע בדיר לעולים בעלי תעודת זכאות תקפה המוגדרים "חסרי דירה".

תעודת הזכאות היא מסמך המונפק מטעם ממשלת ישראל ואשר מפרט את רמת הסיוע לה אתם זכאים וכן הגבלות שנקבעו. הזכויות והתנאים לדיר נקבעים בהתאם למצב המשפחתי, למספר הנפשות, לוותק בארץ וכד'. תעודת הזכאות מונפקת לזמן קצוב, בד"כ לשנה אחת בלבד ובכפוף לתוקף הזכאות כעולה.

התעודה מונפקת באמצעות חברות הסיוע בשכר דירה (נכון לעת פרסום חוברת זו: עמידר, מילגם ומ.ג.ע.ר).

כדי לקבל סיוע בשכר דירה יש להגיש בקשה להנפקת תעודת זכאות באחד מסניפי החברות הנ"ל. סניפי החברות מפוזרים ברחבי הארץ. לפרטים על ימים ושעות קבלת קהל של הסניפים, יש לפנות למוקד הארצי. מספרי הטלפון הארציים של החברות מפורסמים בסוף חוברת זו.

שימו לב!

קבלת הסיוע האוטומטי אינה מותנית בהנפקת תעודת זכאות.

הזכאים לסיוע מוגדל בשכר דירה, כגון מקבלי קצבאות וגמלאות המוסד לביטוח לאומי, משפחות חד-הוריות, קשישים הזכאים לקצבת זקנה מיוחדת ומתגוררים בגפם, חייבים לפנות לאחת מחברות הסיוע הנ"ל ולבקש הנפקת תעודת זכאות. עשוי להיווצר מצב ובו גם מי שמקבל סיוע אוטומטי יהיה זכאי לתוספת סיוע בהתאם לנוהל דיר. כדאי לפנות ליועץ הדיר במשרד לצורך בדיקת זכאות זו.

לפני ההגעה לחברת הסיוע שבחרתם, רצוי לבדוק במוקד אילו מסמכים יש להמציא לצורך הוצאת תעודת זכאות.

תעודת הזכאות היא אישית ומקנה זכות לסייע בדיוור אך ורק לרשומים בה. הוצאת תעודת הזכאות כרוכה בתשלום.

ג. סיוע ברכישת דירה

מהי "משכנתה"?

"משכנתה" פירושה שיעבוד נכס, בדרך כלל דירה, בתמורה להלוואה, והעמדתו לטובת המלווה, בדרך כלל הבנק, כביטחון להחזר ההלוואה. לשיעבוד הנכס באמצעות משכנתה משמעות כפולה:

אם הלווה לא משלם את ההחזרים החודשיים או מפר התחייבות אחרת הקשורה להלוואה, הבנק רשאי לממש את השיעבוד בהליכים משפטיים, כולל מכירת הדירה ואף פינוי הלווה ממנה.

כל עוד ההלוואה לא סולקה במלואה, כלומר - במשך תקופת ההחזר, הלווה יכול להעביר את זכויותיו בדירה לאחרים (למכור, להוריש וכו') רק בהסכמת הבנק. עם זאת, ניתן לגרור את המשכנתה לדירה אחרת - פרטים ראו בהמשך. בשפת היום-יום "משכנתה" היא הלוואה לרכישת דירה או למימון בנייה עצמית של בית.

קיימים שני סוגים של הלוואות לצורך רכישת דירה: הלוואות זכאות (משכנתה ממשלתית) והלוואות משלימות (הלוואה מכספי הבנקים למשכנתאות).

הלוואות זכאות (משכנתה ממשלתית) - הלוואה העשויה להינתן למי שנמצא זכאי על ידי משרד הבינוי והשיכון, בתנאים (סכום ההלוואה, העשויה להינתן משך תקופת החזר, שיעור הריבית ותנאי ההצמדה למדד המחירים לצרכן) שנקבעו על ידי הממשלה - משרד הבינוי והשיכון, ובכפוף לתעודת הזכאות האישית של המבקש. הלוואת הזכאות ניתנת דרך הבנקים למשכנתאות.

הלוואה משלימה (הלוואה מכספי הבנק) - זוהי הלוואה שהבנקים למשכנתאות עשויים להעניק ממקורותיהם העצמאיים לכלל המבקשים, והיא ניתנת על-פי התנאים המקובלים בכל בנק ובנק.

בכל מקרה, מומלץ לערוך "סקר שווקים" בין הבנקים ואף להתמקח על גובה הריבית, תנאי החזר החודשי ומספר הערבים. בין הבנקים למשכנתאות שוררת תחרות, המחייבת אותם ללכת לקראתכם - הלווים.

הזכאים למשכנתה ממשלתית

הממשלה מעניקה משכנתאות ממשלתיות לרכישת דירה לעולים בעלי תעודת זכאות בתוקף "חסרי דירה". (להגדרת "חסרי דירה" ולתנאיה, ראו בפרק "סיוע ממשלתי בשכר דירה").

חישוב גובה המשכנתה הבסיסית מבוסס על שיטת ניקוד המורכבת משני מרכיבים: ותק בארץ ומספר הילדים במשפחה. במניין הילדים נכלל גם היריון

מן החודש החמישי ואילך, פרט למשפחה חד-הורית הנחשבת למשפחה רק לאחר לידת הילד הראשון.

לעולים ששירתו בצה"ל, שירות סדיר או שירות לאומי, תינתן תוספת סיוע בהתאם למספר חודשי השירות.

לשיטת הניקוד המלאה ולפירוט אוכלוסיית הזכאים לתוספת ניקוד, ניתן להיכנס לאתר משרד העלייה והקליטה, נושא: דיור, או למשרד הבינוי והשיכון.

לצורך בדיקת הזכאות יש לפנות לאחד מן הבנקים למשכנתאות.

לעולים תינתן האפשרות להצטרף לרכישת דירה יחד עם קרוביהם מקרבה ראשונה. המצטרפים יהיו זכאים ל-80% מסך המשכנתה לפי הניקוד שלהם. לעולים ששירתו בצה"ל שירות סדיר או שירות לאומי, תינתן תוספת סיוע בהתאם לחודשי השירות. גובה המשכנתה תלוי בביטחונות הנדרשים על ידי הבנק ובכפוף להנחיית בנק ישראל בנושא הון עצמי בגובה של לפחות 25% מסכום רכישת הדירה.

סיוע נוסף - הלוואות מקום

באזורי פריפריה שונים עשויה לעודד הממשלה רכישת דירות על ידי מתן הלוואות המכונות "הלוואות מקום".

הלוואות המקום ניתנות למי שרוכש דירה באחד היישובים במקומות המוגדרים כ"אזורי עדיפות לאומית", והן עשויות להשתנות בהתאם למיקום היישוב, סוג הדירה ותנאי שוק הדירות באותו אזור. מרבית אזורי העדיפות הלאומית נמצאים בדרום הארץ או בצפונה.

רשימת היישובים ופרטים על גובה הסיוע ניתן לקבל בבנקים למשכנתאות.

מידע נוסף

פרטים נוספים בנושאי דיור מופיעים בחוברת "דיור", ראה רשימת הפרסומים בסוף החוברת ובאתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה.

שימו לב!

באתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה מפורסמות דוגמאות של חוזים להשכרת דירה, לרכישת דירה ולמכירת דירה.

תעסוקה הולמת ושביעות רצון בעבודה הם תנאי חשוב לקליטה מוצלחת. להצלחת ההשתלבות בתעסוקה גורמים רבים: מצבו של שוק העבודה, מקצועו של העולה והביקוש למקצוע בישראל, השכלה, ניסיון וגיל, מוכנות לשינוי ולהסבה מקצועית, במקרה הצורך, יוזמה, קשרים אישיים, יכולת שיווק עצמית ועוד.

תהליך ההשתלבות בתעסוקה מורכב מכמה שלבים:

* לימוד השפה העברית

* תרגום והערכת דיפלומות ומסמכים הקשורים להשכלה ולניסיון בעבודה

* תכנון המסלול התעסוקתי עם יועץ הקליטה האישי, ובמידת הצורך - ליווי פסיכולוג תעסוקתי

* רישוי או הסמכה במקצועות המחייבים רישיון עבודה ישראלי

* חיפוש עבודה

* הסבה או הכשרה מקצועית למי שאינו יכול למצוא עבודה במקצועו או למי שאין לו מקצוע נדרש בשוק העבודה הישראלי

לימוד השפה העברית

לימוד השפה העברית חיוני להשתלבות בחיים בארץ בכלל ובתעסוקה בפרט. כמעט בכל עיר בישראל קיימים אולפנים ללימוד עברית, והם נפתחים ברחבי הארץ לפי הצורך. ישנם סוגי אולפן שונים: למגזר החרדי, לפנסיונרים, לצעירים אקדמאים, אולפני גיור ועוד. כמו כן ניתן לבחור בין אולפני בוקר לאולפני ערב, אולפנים המותאמים לעולים על פי דרגת קושי שונה (אולפנים אינטנסיביים או אולפנים הפרושים על פני זמן רב יותר) וכד'. ניתן לקבל פרטים והפניה לאולפן אצל יועץ קליטה אישי בלשכת משרד העלייה והקליטה הקרובה למקום המגורים.

אולפנים ייעודיים למקצועות הרפואה ולמקצועות טכנולוגיים

נוסף לאולפנים הרגילים קיימים גם אולפנים ובהם לימודי עברית מתקדמים המיועדים לבעלי מקצועות הרישום.

באולפנים למקצועות הרפואיים לומדים מיומנויות שפה הדרושות לתפקוד מקצועי הולם וכן טרמינולוגיה מקצועית. אולפנים אלו מכינים את בעלי המקצועות הרפואיים והפרה-רפואיים לקורסים לרישוי ולתפקוד הולם במקומות העבודה.

באולפנים רוכשים מיומנויות שפה הדרושות למציאת עבודה והשתלבות במקום עבודה וכן טרמינולוגיה מקצועית.

לימודי עברית תעסוקתית

אולפנים תעסוקתיים מיועדים לכלל אוכלוסיית העולים, ומטרתם היא הקניית מיומנויות שפה לצורך מציאת עבודה. מידע על זכאותכם לאולפן תעסוקתי והפנייה ניתן לקבל במשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום המגורים.

תרגום תעודות והערכתן

כדי להתקבל לעבודה תידרשו להציג מסמכים המעידים על השכלה והכשרה מקצועית, כגון תעודת בגרות, דיפלומות, אישורים על סיום קורסים ועוד. יש למסור דיפלומות ותעודות המעידות על השכלה לתרגום ולחתימה נוטריונית המאשרת את נאמנות התרגום למקור. אין צורך לתרגם תעודות הרשומות בשפה האנגלית.

שימו לב!

תהליך התרגום והאישור עלול להימשך כמה שבועות, לכן רצוי להתחיל בו מיד עם ההגעה לארץ.

הערכת תארים אקדמיים מחו"ל

הגף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל במשרד החינוך מעריך תארים אקדמיים שנרכשו בחו"ל בהשוואה לתארים האקדמיים הנהוגים בישראל, לצורכי שכר ודירוג בשירות הציבורי. כמו כן, ההכרה בתואר לעתים מהווה אחד התנאים להתמודדות במכרזים בשירות המדינה, במקום שבו נדרש תואר אקדמי.

אופן הגשת הבקשה:

לצורך הגשת בקשה להערכת תואר אקדמי מחו"ל, קיימות שתי דרכים:

1. פנייה בדואר:

יש לצלם את המסמכים הנדרשים (רשימת המסמכים מפורטת באתר משרד החינוך) ולהחתיים עורך דין על כל צילומי המסמכים בחתימת "נאמן למקור" מקורית. כמו כן, יש למלא טופס בקשה (מפורסם באתר משרד החינוך).

את המסמכים יש לשלוח לכתובת שלהלן:

משרד החינוך,

הגף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל

רחוב כנפי נשרים 22

ירושלים 91911

חתימת "נאמן למקור" צריכה לכלול את שמו המלא ואת מספר הרישוי של עורך הדין החותם.

- כל המסמכים האקדמיים צריכים להיות רשמיים ממוסד האם ולא מהשלוחה.
 - יש להביא תרגום נוטריוני של כל המסמכים הרלוונטיים לשפה העברית או האנגלית (אם המסמכים ערוכים בשפה האנגלית או הרוסית אין צורך בתרגום).
2. פנייה באופן אישי ללשכה המחוזית במשרד החינוך הקרובה למקום מגוריכם, בצירוף המסמכים הדרושים (**מקור+צילום**), וכן טופס בקשה המפורסם באתר משרד החינוך.

שימו לב!

תינתן עדיפות בטיפול לפונים באמצעות הדואר.

פירוט כללי ההערכה לשקילת תארים, רשימת המסמכים הדרושים, ימי קבלת קהל וכתובות וטלפונים מופיעים באתר משרד החינוך שכתובתו: www.education.gov.il, תחת הלשונית "השכלה גבוהה".

שימו לב!

אין לשלוח בדואר מסמכים מקוריים או להשאירם במשרדים כלשהם! אם אתם נדרשים להציג תעודות מקוריות, התייצבו אישית, אפשרו לכל המעוניין לעיין במסמכים, השאירו את הצילומים וקחו את המסמכים המקוריים.

תכנית תעסוקתית אישית

בתחילת דרככם בארץ, עוד בתקופת הלימודים באולפן, תוכלו להיעזר ביועץ קליטה, ולבנות עמו תכנית קליטה תעסוקתית אישית, על-פי השכלתכם, ניסיונכם בעבודה ונטיותיכם, ובהתאם למצב שוק העבודה בישראל. התכנית תכלול את הצעדים שיהיה עליכם לבצע, לאחר סיום לימודי העברית באולפן, כדי למצוא עבודה. התכנית התעסוקתית כוללת ייעוץ והכוונה, בניית מסלול אישי לקליטה בעבודה, סיוע בחיפוש עבודה והקניית כלים תעסוקתיים נוספים, שירות אישי וממוקד, ליווי צמוד מרגע הפנייה ועד לקליטה התעסוקתית הרצויה ועוד.

תהליך קבלת רישיון ישראלי לעיסוק במקצוע

על פי החוק, בעלי מקצועות רבים חייבים לקבל רישיון ישראלי כדי לעסוק במקצועם בישראל. במקרים רבים כולל התהליך בחינת רישוי. עולים החייבים

לעבור בחינות רישוי יכולים להשתתף בקורסי הכנה. עולים המעוניינים להשתתף בקורס הכנה לבחינת רישוי יפנו למשרד העלייה והקליטה לבדיקת אפשרות זו. משרד העלייה והקליטה משתתף בארגון ובמימון קורסי הכנה לעולים. עולים בתקופת הזכאות פטורים באופן מלא או חלקי משכר לימוד ומקבלים דמי קיום או הבטחת הכנסה בתקופת הלימודים, בהתאם לנהלים.

שירות טרום עלייה חדש: הקלת הליך הרישוי בישראל למקצועות דורשי רישיון

באמצעות בדיקת זכאות עקרונית מקוונת טרום העלייה

במטרה להקל את תהליך קבלת הרישיון במקצועות דורשי רישיון, הקים משרד העלייה והקליטה, בשיתוף עם משרד הבריאות, משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד החינוך, מערכת מקוונת המאפשרת לבעלי מקצועות מוסדרים להתחיל את ההליך המנהלי עוד בטרם העלייה לישראל.

מעתה, עוד לפני עלייתכם ארצה, ניתן יהיה להגיש בקשה מקוונת לבדיקת מסמכים לשם קבלת זכאות **עקרונית** לעסוק בישראל במקצוע הדורש רישיון, באמצעות טופס מקוון. לשם הגשת הבקשה המקוונת, יהיה עליכם למלא את פרטיכם האישיים ולצרף את המסמכים והאישורים הנדרשים, בהתאם לתחום מקצועכם.

לאחר בדיקת המסמכים והאישורים הנדרשים, ולאחר קבלת האישור העקרוני, עולים המגיעים ארצה יוכלו להתחיל את הליך הרישוי כנדרש.

לינק לאתר התכנית:

<http://www.moia.gov.il/Pages/he-professional1.aspx>

מקצועות החייבים בבחינות רישוי - מקצועות הרפואה והבריאות:

בכל המקצועות הרפואיים ובמספר מקצועות הפרה-רפואיים דרוש רישיון עבודה בישראל. עולים שלמדו מקצועות אלו בחו"ל, חייבים לעבור תהליך רישוי הכולל, ברוב המקרים, בחינת רישוי.

פטורים מבחינת רישוי רופאים מומחים שהמועצה המדעית של הסתדרות הרופאים הכירה במומחיותם.

תהליך הרישוי:

תהליך הרישוי במקצועות הרפואה נקבע על ידי משרד הבריאות. יש למסור ללשכת הבריאות הקרובה למקום המגורים דיפלומות ומסמכים המעידים על לימודים, סטאז', התמחות וניסיון בעבודה, כולם מתורגמים ומאושרים על ידי נוטריון. משרד הבריאות ישלח לבית העולה הודעה אם עליו לעבור בחינת רישוי, או, בהתאם לוותק בעבודה, "תקופת הסתכלות". רופאים החייבים בבחינת רישוי

רשאים להשתתף בקורס הכנה למבחן.
רופאי שיניים ורוקחים עוברים תהליך דומה.

רשימת המקצועות:

- אופטומטריה
- גנטיקה קלינית
- היפנוזה
- טכנאות שיניים
- כירורגטיקה
- סיעות ברפואת שיניים
- סיעוד (אחיות)
- עובדי מעבדה רפואית
- עוזרי רוקחים
- פיזיותרפיה
- פסיכולוגיה
- קלינאות תקשורת (שפה, דיבור ושמיעה)
- קרימינולוגיה קלינית
- רוקחות
- ריפוי בעיסוק
- רפואה כללית
- רפואת שיניים
- שיננות
- תזונה - דיאטנות

לבירורים בנושאי רישוי, יש לפנות לגורם המתאים במשרד הבריאות לפי המקצוע:

- סיעוד - מינהל הסיעוד
- פסיכולוגיה - מערך הפסיכולוגיה
- כל שאר המקצועות - האגף לרישוי מקצועות רפואיים

פרטים נוספים ניתן לקבל בלשכות משרד הבריאות, בסניפי משרד העלייה והקליטה אצל יועצי הקליטה ובחוברת "מקצועות הרפואה".

מקצועות נוספים המחויבים ברישוי בישראל הם:

מקצועות חופשיים:

- מורים
- עורכי דין
- רואי חשבון
- עובדים סוציאליים
- נהגי רכב כבד, נהגי תחבורה ציבורית
- מהנדסים ואדריכלים
- חוקרים פרטיים

נותני שירות:

- חשמלאים
- אופטיקאים
- מורי דרך
- רופאים וטרינריים

סוכנים

- מתווכים
- יועצים פנסיוניים, סוכני שיווק פנסיוניים, סוכני ביטוח

שימו לב!

רשימה זו היא חלקית בלבד. מידע על מקצועות נוספים המחייבים רישוי ניתן למצוא באתרים של משרדי הממשלה הרלוונטיים.

את הבקשה לקבלת רישיון ישראלי יש להגיש למשרד הרלוונטי (רופאים - למשרד הבריאות, משפטנים - ללשכת עורכי הדין, מורים - למשרד החינוך וכו').

עורכי דין

המעוניינים לעסוק בעריכת דין בישראל צריכים להיות חברים בלשכת עורכי הדין הישראלית. לשם כך יש לעבור בחינות בנושאים הקשורים לחוקים הנהוגים בארץ (בחינות בדיני מדינת ישראל) ולהתמחות אצל עורך דין ישראלי המוכר על ידי לשכת עורכי הדין בישראל. פרטים על תנאי הקבלה ללשכת עורכי הדין ועל תהליך ההסמכה לעריכת דין בישראל ניתן לקבל בלשכת עורכי הדין הישראלית, רח' שופן 1, ירושלים 9219001, טלפון: 500-606-1599. www.israelbar.org.il

רואי חשבון

תהליך הרישוי לרואי החשבון נקבע ע"י מועצת רואי החשבון בישראל:
<http://www.justice.gov.il/Units/MoezetRoeiHasbon/Pages/default.aspx>
רח' בית הדפוס 22, ת"ד 34357 ירושלים 91342, טלפון: 02-6549333, שלוחה 1.

יועצי השקעות

יועצי השקעות ומנהלי תיקים חייבים לעבור בחינות רישוי של רשות ניירות ערך. ניתן לקבל מידע על בחינות והתמחות באתר האינטרנט של רשות ניירות הערך: www.isa.gov.il

מורים

תהליך הרישוי וההתאמה של מורים מתבצע ע"י משרד החינוך. זהו הוא אישי הנקבע לפי ההשכלה, מקצוע ההוראה והכיתות שבהן רשאי המורה ללמד. כדי לקבל הכרה כמורה והכרה בתואר האקדמי שלכם בישראל עליכם לפנות למשרדים הבאים:

הכרה בדיפלומה מקצועית - קליטת מורים וגננות עולים חדשים, משרד החינוך: www.education.gov.il

הכרה בתואר אקדמי מחו"ל - הגף להערכת תארים במחוזות, משרד החינוך: <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/KishreiChutz/HaharachatTeharimAcademyim>
מומלץ להתעדכן בטרם התחלת התהליך אצל יועץ הקליטה במשרד העלייה והקליטה בנוגע למידע נוסף והליך הגשת המסמכים.

פסיכולוגים

כדי לקבל הכרה בתואר האקדמי שלכם ורישיון לעסוק כפסיכולוג/ית בישראל, עליכם לפנות אל מועצת הפסיכולוגים שבמשרד הבריאות, להגיש בקשה ולצרף מסמכים. ועדת הרישום בודקת את הזכאות לרישום בפנקס הפסיכולוגים. ועדת הרישום תשקול כל פנייה לרישום בפנקס הפסיכולוגים על-פי דרישות חוק הפסיכולוגים ותקנות הרישום ושיקול דעת חברי הוועדה בהתאם. טרם התחלת התהליך מומלץ להתעדכן באתר משרד הבריאות: www.health.gov.il, או להתקשר למוקד קול הבריאות של משרד הבריאות שמספרו: *5400.

מהנדסים ואדריכלים

בעלי המקצועות שלהלן חייבים לקבל רישיון עבודה ישראלי:

- אדריכלים
- מהנדסי כימיה
- מהנדסי בניין
- מהנדסי חשמל

רישום ורישוי מהנדסים ואדריכלים מתבצע ע"י משרד הכלכלה והתעשייה. לקבלת תעודת הכרה מקצועית, יש להירשם בפנקס המהנדסים והאדריכלים במשרד הכלכלה והתעשייה. רישוי (שלב הסמכה מתקדם) של מהנדסים

ואדריכלים רשומים מתבצע במדור הרישוי ומתבסס על מדור הרישום. כמו כן, יש לפנות אל יועצי הקליטה בסניפי משרד העלייה והקליטה. מידע נוסף על תהליכי רישוי, חיפוש עבודה ועוד, מופיע בחוברות המוקדשות למקצועות השונים, ראו רשימת הפרסומים שבסוף המדריך.

שימו לב!

אין לשלוח מסמכים מקוריים בדואר או להשאירם במוסד כלשהו! אם עליכם להציג מסמכים מקוריים, הציגו אותם אישית והשאירו צילומים.

מקצועות המחייבים קבלת אישור מקצועי

בעלי מקצועות רבים חייבים לעבור בדיקה המעידה על רמתם המקצועית לפני קבלת האישור לעסוק במקצועם.

רשימת המקצועות המחייבים קבלת אישור מקצועי:

- מרכיבי מבנים טרומיים
- רתכים
- עובדי מחסן ומשק
- מתקני מערכות חימום
- טכנאי תחזוקה
- מכונאים
- טכנאי בניין
- עובדים סוציאליים
- טכנאי מעליות
- סוכני ביטוח
- סוכני מכס
- סוכני נסיעות
- טכנאי גז
- מורי נהיגה
- כימאים
- שמאים
- מהנדסי אלקטרוניקה וטכנאי אלקטרוניקה
- מהנדסי אלקטרוניקה ותקשורת
- חשמלאי רכב
- סוכני נדל"ן
- ברזלנים
- ברמנים
- מנהלי חשבונות
- נהגי אוטובוס ורכב כבד
- גננות
- מנהלי משק בבתי חולים ובתי מלון
- קונדיטורים
- קוסמטיקאים
- מפעילי עגורן
- מכונאים ונהגי רכבים כבדים
- לבניית כבישים
- הנדסאים, טכנאים, שרטטים
- מצילים בברכה ובחוף הים
- מוהלים
- סייעות של גני ילדים
- ופעוטונים
- ספרים
- טייסים
- טבחים
- עובדי תחבורה ימית
- מקצועות בתחום החשבונאות

כאמור, **פסיכולוגים** אינם חייבים לעבור בחינות רישוי, אך עליהם לעמוד בתנאי רשם הפסיכולוגים. לקבלת פרטים יש לפנות למזכירות ועדת הרישום.

מהנדסים ואדריכלים שהנם עולים חדשים חייבים להירשם אצל רשם המהנדסים והאדריכלים, במחלקה לרישום מהנדסים ואדריכלים במשרד הכלכלה והתעשייה.

על פי התקנות החדשות של משרד הכלכלה (התשס"ח-2008), אדריכל ומהנדס במדור מבנים הרשום ברשם המהנדסים, אשר מבקש לקבל רישיון, חייב בתקופת התמחות, ובסיומה עליו לעבור מבחן מקצועי בשפה העברית.

מודדים מוסמכים - יפנו למרכז למיפוי ישראל.

הנדסאים וטכנאים בתחום האלקטרוניקה והחשמל עד 1000 וולט - יירשמו ברשימת הנדסאים, טכנאים ומהנדסים במחלקת ההסמכה שבמשרד הכלכלה והתעשייה.

לקבלת פרטים נוספים, יש לפנות ליועץ הקליטה האישי בסניפי משרד העלייה והקליטה או לאגף להכשרה מקצועית במשרד הכלכלה והתעשייה הקרוב למקום המגורים.

חיפוש עבודה

עולים שסיימו את לימודי האולפן וטרם התחילו לעבוד, יפנו אל יועץ הקליטה האישי ויקבלו הפניה לעבודה או לקורסים, בהתאם לתכנית התעסוקתית האישית. עולים שסיימו את זכאותם לסל קליטה יקבלו, בעת חיפוש העבודה או הלימודים בקורס ועד תום השנה הראשונה לעלייתם, תשלומי הבטחת קיום ממשרד העלייה והקליטה.

דרכים נוספות לחיפוש עבודה:

במודעות דרושים בעיתונות היומית, במקומונים ובאינטרנט

בעזרת קשרים אישיים

בחברות העסקה פרטיות

בשירות התעסוקה, החל בשנה השנייה לעלייה

כללים לתשלום הבטחת קיום ל"דורשי עבודה" - בזמן חיפוש עבודה

כאמור, עולים בגיל העבודה שסיימו לקבל את תשלומי סל הקליטה ועדיין אינם עובדים, וכן עולים הלומדים בקורס מקצועי מוכר הנמשך לפחות 24 שעות שבועיות, זכאים לתשלום הבטחת קיום ממשרד העלייה והקליטה, עד תום השנה הראשונה לאחר העלייה. כדי לקבל הבטחת קיום, על העולים להתייבב אצל יועץ הקליטה האישי.

קורסים להסבה ולהכשרה מקצועית

עולים המתייצבים אצל יועץ הקליטה האישי ולא מצאו עבודה במקצועם, או עולים שאין להם מקצוע נדרש בישראל, יקבלו מידע על אפשרויות של קורסים להסבה מקצועית, רענון מידע בתחומים נדרשים וכד'.

ניתן לקבל פרטים על קורסים ובריור זכאות לדמי קיום במשך הלימודים בקורס אצל יועץ הקליטה האישי במשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום המגורים.

שימו לב!

מכל עולה המשתתף בהשתלמויות ערב לעולים או בקורסי הסבה נגבים דמי השתתפות עצמית. לפרטים, פנו ליועץ הקליטה האישי.

קידום העסקה (מימון שכר)

משרד העלייה והקליטה עשוי להשתתף, לתקופה מוגבלת, במימון העסקתו של עולה (עד לסכום מסוים ממשכורתו) אם הסיוע יקדם את קליטתו של העולה בעבודה. הסיוע ניתן ישירות למעסיק על סמך פנייתו ובהסכמת העולה, ובתנאי שהמעסיק התחייב להעסיק את העולה גם לאחר תום תקופת הסיוע. לפרטים ולתנאי הזכאות, יש לפנות ליועץ הקליטה באזור מגוריכם.

סיוע לאמנים ולספורטאים

סיוע לאמנים

משרד העלייה והקליטה מציע סיוע מגוון לאמנים עולים או תושבים חוזרים, אשר הוכרו ע"י ועדה מקצועית באגף תעסוקה.

המרכז לקליטת אמנים עולים

משרד העלייה והקליטה מפעיל את המרכז לקליטת אמנים עולים במטרה לחשוף אותם לשוק העבודה הישראלי וע"י כך לאפשר שילובם בתעסוקה בתחום אמנותם.

לקבלת מידע נוסף על תנאי הזכאות ועל אופן הפנייה, פנו ליועץ הקליטה האישי שלכם או לסניף המשרד הקרוב למקום מגוריכם.

סיוע לספורטאים

עולים ותושבים חוזרים המוכרים כספורטאים ע"י רשות הספורט במשרד התרבות והספורט עשויים להיות זכאים לקבלת מענק חד-פעמי לרכישת ציוד ספורט או ביגוד מקצועי וכן לסיוע בקליטה בתעסוקה, עפ"י הנהלים.

הקלות במס הכנסה

עולים חדשים ותושבים חוזרים עשויים להיות זכאים להנחות בתשלום מס הכנסה על-פי תקנות משרד האוצר ובהתאם למספר שנות היעדרותם מהארץ.

פטור ממיסוי ומדיווח לעשר שנים - הרפורמה במס

בשנת 2007 אושרה בכנסת רפורמה המעניקה לעולים חדשים ולתושבים חוזרים לאחר 10 שנות שהייה בחו"ל, פטור ממס ומדיווח על כלל ההכנסות שמקורן מחוץ לישראל, במשך 10 שנים מיום החזרה. נוסף על כך, הפטור יחול גם על נכסים מחוץ לישראל (רווח הון או הכנסות שוטפות), שנרכשו לאחר החזרה ארצה במהלך 10 שנות הפטור.

שנת הסתגלות

תושב חוזר ותיק זכאי לתקופה של שנת הסתגלות, שבה לא ייחשב תושב ישראל לעניין פקודת מס הכנסה. כדי ליהנות משנת הסתגלות, יש למלא טופס (באתר רשות המסים) ולהעבירו למשרד העלייה והקליטה תוך 90 יום מיום הגעה לישראל. לפרטים נוספים ניתן לפנות לאתר האינטרנט של רשות המסים, שכתובתו: www.taxes.gov.il
לפניות אישיות ניתן לפנות לכתובת taxes@mof.gov.il.

מתן נקודות זיכוי אישיות

עולה זכאי להקלה מיוחדת במס הכנסה ב-3.5 השנים הראשונות לעלייתו, כמפורט להלן:

- שלוש נקודות במשך 18 החודשים הראשונים
- שתי נקודות במשך 12 החודשים שלאחר מכן
- נקודת זיכוי אחת במשך 12 החודשים הנוספים

נקודת זיכוי היא סכום, המשתנה מדי פעם, שאותו מקזזים מסך כל המס שהאדם חייב לשלם.

לשם מימוש הזכות יש למלא טופס 101 ולמסור אותו לידי המעביד, לפני שמסתיימת שנת המס (כלומר לפני סוף חודש דצמבר). יש לצרף תעודת עולה.

בדקו בתלוש המשכורת אם אתם מקבלים את נקודות הזיכוי המגיעות לכם.
מי שעובד במקום עבודה נוסף, עליו לבצע תיאום מס במס הכנסה כדי להימנע
מתשלום סכומי מס מרביים עבור ההכנסה הנוספת.

פרטים נוספים בעניין זה ניתן לקבל באתר רשות המסים בכתובת

www.taxes.gov.il

בתפריט "מס הכנסה" < "הקלות, פטורים והחזרי מס".

מידע נוסף

ניתן למצוא פרטים נוספים בנושאים הקשורים לתעסוקה, לתהליכי רישוי
במקצועות השונים, לזכויות עובדים, לארגונים מקצועיים ועוד בחוברת
"תעסוקה". מידע על תנאי תעסוקה במקצועות השונים מופיע בסדרת חוברות
בנושא המקצועות. להזמנת הפרסומים ללא תשלום נא לפנות לאגף מידע
ופרסום, רח' הלל 15, ירושלים 9458115.

אגף יזמות עסקית במשרד העלייה והקליטה מפעיל תכניות לעידוד יזמות בקרב עולים ותושבים חוזרים וזאת על מנת לסייע למעוניינים לפתוח עסק עצמאי ולהשתלב במגזר העסקי בישראל.

האגף מסייע בהקמת עסקים חדשים, קידום וביסוס עסקים קיימים, מתן ייעוץ עסקי וייעוץ בנושא מיסוי וכן במתן הלוואות בתנאים נוחים.

הסיוע ניתן באמצעות מעלול"ת - מרכזים עסקיים לעולים ולתושבים חוזרים:

המרכזים העסקיים לעולים ולתושבים חוזרים (מעלול"ת) פועלים בתמיכה של משרד העלייה והקליטה (את כתובות המרכזים ניתן למצוא באתר משרד העלייה והקליטה ובסוף חוברת זו). במרכזים העסקיים ישנם יועצים עסקיים בעלי הכשרה מקצועית גבוהה המבצעים הערכה ראשונית של הרעיונות העסקיים המוצעים על ידי עולים חדשים, היועצים מלווים את היזם העסקי משלב הרעיון ועד לשלב ההקמה, מכינים תכנית עסקית, מעריכים את סכום ההון הראשוני הדרוש לפתיחת העסק, מחשבים את מידת הסיכון הטמון בהקמת עסק ומדריכים את העולה היזם.

מידע נוסף

לפרטים נוספים יש לפנות ליועץ הקליטה במשרד העלייה והקליטה או אל רכזות היזמות המחוזיות, וכן להתעדכן באמצעות מרכזי מעלול"ת או באמצעות אתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה.

כמו כן, ניתן לקבל שירותי ייעוץ עסקי בזמן אמת באמצעות אתר אינטרנט המשותף למשרד העלייה והקליטה ולרשות לעסקים קטנים, בשפות: עברית, אנגלית, ספרדית, צרפתית ורוסית.

כתובת האתר www.2binisrael.org.

באתר ניתן לעיין במגוון פרופילים עסקיים.

מדענים ומהנדסים חוקרים העוסקים במחקר ופיתוח, ואשר הינם עולים חדשים או תושבים חוזרים העונים על הקריטריונים של "מדען", יכולים להיעזר בשירותי המרכז לקליטה במדע. המרכז משתתף חלקית בעלות העסקתם של מדענים אשר הם עולים חדשים או תושבים חוזרים, ופועל לשילובם בתחומי המחקר והפיתוח.

לפרטים נוספים ולתנאי הזכאות לסיוע בהשתתפות עלות העסקתו של המדען, היכנסו לאתר האינטרנט של המרכז לקליטה במדע, שכתובתו:

<http://www.moia.gov.il/Hebrew/Subjects/ResearchAndScience/Pages/default.aspx>

מלגות לתלמידי מחקר

משרד העלייה והקליטה, באמצעות המרכז לקליטה במדע, מסייע במימון מלגות לתלמידי מחקר (דוקטורנטים) העונים על כל תנאי הזכאות.

המלגות ניתנות לעולים שהתקבלו כתלמידי מחקר באחת האוניברסיטאות המוכרות בישראל. גיל העולים לא יעלה על 37 שנים. לפרטי הזכאות המלאים, היכנסו לאתר משרד העלייה והקליטה, או התייעצו עם יועץ הקליטה באזור מגורכם.

מערכת שירותי הרווחה בישראל מחויבת לרווחת אזרחיה ולשיפור איכות חייהם. שירותי הרווחה בישראל ניתנים על ידי משרד העבודה והרווחה באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים ביישובים השונים, וכן על ידי המוסד לביטוח לאומי באמצעות סניפי השירות ברחבי הארץ. במידת הצורך, עולים יוכלו לפנות לגופים אלו לבקשת סיוע. נוסף על כך, שירות הרווחה במשרד העלייה והקליטה הוא גוף משלים המסייע לעולים בזיהוי צרכיהם ובתהליכי מיצוי זכויותיהם במערכות השירותים השונות. אם לבדיקת אפשרויות הסיוע באמצעות העובדים הסוציאליים של המשרד, יש לפנות לסניפי המשרד בהתאם למקום המגורים של העולה.

כן פועלים בשדה החברתי של מדינת ישראל עמותות וארגוני סיוע המעניקים עזרה וסיוע על פי תחומי התמחותם.

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים - המחלקות לשירותים חברתיים

המחלקות לשירותים חברתיים במשרד העבודה והרווחה פועלות מתוקף חוק שירותי הסעד התשי"ח-1958, סעיף 2(א), והן נותנות מענה לצרכים של יחידים, משפחות וקבוצות, לרבות עולים, הנמצאים במצב של קושי מסיבות שונות. המחלקות לשירותים חברתיים פועלות בכל רשות מקומית.

לקבלת שירות וסיוע, יש לפנות ישירות למחלקה לשירותים חברתיים באזור המגורים (פרטים באתר משרד העבודה והרווחה, בקו הסיוע הארצי של משרד הרווחה הפועל בכמה שפות שמספרו 118, או במוקד העירוני שמספרו 106).

שירותי המוסד לביטוח לאומי

תשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות

תשלום דמי הביטוח כסדרם מקנה זכות לרוב קצבאות הביטוח הלאומי. לפי החוק, כל תושב ישראל בן 18 ומעלה חייב להיות מבוטח במוסד לביטוח לאומי ולשלם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות חודשיים, חוץ מאישה נשואה שבן זוגה מבוטח והיא עקרת בית בלבד וחוץ ממי שעלה ארצה ונעשה תושב ישראל לראשונה מעל לגיל 62 (עקרת בית המקבלת קצבת זקנה או שמשולמת לבן זוגה תוספת לקצבת זקנה חייבת בתשלום).

עולים חדשים (כולל קטין חוזר ואזרח עולה) פטורים מחובת תשלום דמי הביטוח הלאומי במהלך השנה הראשונה לעלייתם, ובתנאי שאין להם הכנסות מעבודה וגם לא ממקורות אחרים, או שיש להם הכנסות ממקורות אחרים שאינן עולות על 5% מן השכר הממוצע.

תשלומי דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות מחושבים על-פי גובה הכנסות שיש למבוטח מעבודה ושלא מעבודה, וכן על פי המעמד שנקבע לו (עובד שכיר, עצמאי או מי שאינו עובד כלל).

הביטוח מזכה את המבוטחים בסיוע בתקופות שבהן הם נזקקים לעזרה. המוסד לביטוח לאומי מחייב בקנסות ובהצמדה מי שאינו משלם דמי ביטוח במועד הקבוע בחוק.

ישנן מספר קצבאות שעולים עשויים להיות זכאים להן מרגע הגעתם ארצה, למרות שלא צברו זכויות, כגון גמלת סיעוד, גמלת נידות, גמלה לילד נכה, קצבה לשירותים מיוחדים וכד'. לפרטים נוספים בעניין זה יש לפנות למוסד לביטוח לאומי.

אופן תשלום דמי הביטוח:

עובד שכיר: המעסיק משלם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות ומנכה אחוז מסוים ממשכורתו של העובד

עובד עצמאי, סטודנט או שאינו עובד: חייבים לשלם בעצמם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים.

לפירוט בנושא ביטוח בריאות ורישום לקופת חולים, ראו בפרק הבא העוסק בשירותי בריאות.

ביטוח אימהות

הביטוח הלאומי משלם את הוצאות אשפוז היולדת ומעניק לאישה מענק לידה. אישה עובדת מקבלת גם דמי לידה כפיצוי על אובדן הכנסה. דמי הלידה משולמים בעבור תקופה של 7-14 שבועות, בהתאם לתקופת העבודה שלפני הלידה ובתנאי ששולמו, בגין היולדת, דמי ביטוח בתקופת עבודתה.

דמי הלידה המשולמים ליולדת הם בשיעור שכרה החודשי, עד תקרה מסוימת הנקבעת עפ"י תנאי המוסד לביטוח לאומי, ואחרי ניקוי מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.

קצבת ילדים

הביטוח הלאומי מעניק קצבת ילדים חודשית, מיום עלייתו של הילד ועד למלאות 18 שנים.

עולים שהגיעו לארץ עם ילדיהם, או ילדים שהגיעו ללא הורים, יקבלו קצבת ילדים שתופקד לחשבון הבנק שבו מופקדים כספי "סל הקליטה".

הורים שילדם נולד בארץ יתבקשו למסור בבית החולים שילדם נולד את פרטי חשבון הבנק, ובית החולים יעביר את הפרטים למוסד לביטוח לאומי לשם קבלת תשלומי קצבת הילדים.

הבטחת הכנסה

קצבה להבטחת הכנסה משולמת לכל אדם ומשפחה שאין בכוחם להבטיח לעצמם הכנסה מספקת למחייתם. הזכאות להבטחת הכנסה נבחנת על-פי מצבה הכלכלי של המשפחה ולפי תנאים נוספים, הנקבעים על ידי המוסד לביטוח לאומי. לבירור תנאי הזכאות המדויקים יש לפנות לסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב לאזור מגוריכם.

חשוב מאוד: לשם קבלת הבטחת הכנסה למשפחה, על שני בני הזוג לעמוד בתנאים, וכל מקרה נבדק לגופו (למשל, במקרה של אישה הרה החל בשבוע ה-13 להיריונה, על בן הזוג לעבור מבחן הכנסות ומבחן תעסוקה).

שימו לב!

על פי תיקון בחוק מחדש ספטמבר 2012, החל באחד בינואר 2014, הבטחת הכנסה עשויה להינתן גם לבעלי רכב, על-פי תנאים מסוימים הנקבעים על ידי המוסד לביטוח לאומי (כגון ערכו של הרכב ועוד). לבירור תנאי הזכאות העדכניים והמדויקים, אנא פנו למוסד לביטוח לאומי.

קצבת זקנה

לקצבת זקנה, על-פי חוק הביטוח הלאומי, זכאים תושב/ת ישראל שהגיעו לגיל המזכה בקצבת זקנה, ובלבד שהיו מבוטחים פרק זמן כנדרש בחוק, ושולמו בעדם דמי ביטוח כחוק (לפרטים על הגיל המדויק לזכאות של נשים לקצבת זקנה פנו לסניפי המוסד לביטוח לאומי).

בנוסף, תושבים שהגיעו לגיל פרישה ואשר שאינם עובדים ו/או הכנסתם אינה עולה על מינימום שנקבע, עשויים להיות זכאים לקצבת זקנה. מידע על קצבת זקנה מיוחדת לעולים הזכאים ראו בפרק "צעדים ראשונים", רישום בביטוח לאומי - קצבת זקנה מיוחדת.

שימו לב!

גיל הפרישה לגברים הוא 67. על פי החלטת הכנסת, גיל הפרישה לנשים שנוולדו מ-1 בינואר 1950 עד דצמבר 1954 נקבע ל-62 שנים.

נכון ליום פרסום חוברת מידע זו: לקראת שנת 2017, תיבחן העלאה הדרגתית של גיל הפרישה לנשים מ-62 ל-64, על פי תאריך הלידה שלהן. לעדכונים ולפרטים נוספים, ניתן לפנות למוסד לביטוח לאומי. כתובת אתר האינטרנט: www.btl.gov.il

עולים יוצאי חבר העמים או מזרח-אירופה, מקבלים את הקצבה החודשית ישירות לחשבון הבנק. עולה נשוי שהגיע אחרי בן/בת הזוג, נדרש לפנות לביטוח לאומי מיד עם עלייתו ולהגיש בעצמו תביעה לקצבת זקנה.

עולים מכל שאר הארצות שאין להם פנסיה מארץ המוצא או שהכנסתם נמוכה צריכים לפנות, מיד עם עלייתם, לביטוח הלאומי ולהגיש תביעה לקצבת זקנה. הקצבה תשולם רק ממועד הגשת התביעה.

אם, מסיבה כלשהי, הקצבה לא שולמה במועד, יש לפנות בהקדם לסניף הקרוב של המוסד לביטוח לאומי.

ביטוח אבטלה

כל תושב ישראלי שעבד כשכיר ושולמו בעבורו דמי ביטוח לאומי, זכאי לקבל דמי אבטלה מן המוסד לביטוח לאומי, בתנאי שעבד תקופה מסוימת כפי שנקבע בחוק.

משך תקופת הזכאות המרבית לדמי אבטלה משתנה בהתאם לקריטריונים שונים כגון גיל, מצב משפחתי, תקופת העבודה שקדמה לאבטלה וכדומה.

לקבלת דמי אבטלה תחילה יש לפנות ללשכת שירות התעסוקה. הרישום בלשכת שירות התעסוקה וההתייצבות בה הם תנאים הכרחיים לקבלת דמי האבטלה, לכן חשוב מאוד להתייצב מיד בשירות התעסוקה. פונה שיסרב לקבל הצעת עבודה מלשכת התעסוקה ללא הצדקה, לא יהיה זכאי לדמי אבטלה במשך תקופה של 90 ימים.

מי שנשאר מובטל גם לאחר תקופת הזכאות לדמי אבטלה, אינו זכאי יותר לדמי אבטלה, אלא רק להבטחת הכנסה (במידה שזכאי לה).

ביטוח מילואים

אזרחים שנקראו לשרת שירות מילואים זכאים לתגמול על בסיס שכר הברוטו שלהם. גם עולים שנקראו לשירות מילואים והיו מבוטחים פרק זמן כפי שנקבע בחוק מקבלים תגמול מילואים.

עולים שהתגייסו בטרם הספיקו לעבוד פרק זמן דרוש, יקבלו תגמול מינימום. עולים שלא עבדו כלל חייבים לוודא שיש להם תיק במוסד לביטוח לאומי על מנת לקבל תגמול מילואים.

לקבלת תגמול מילואים יש להגיש בקשה למעסיק או לביטוח לאומי בצירוף אישור מצה"ל.

לפרטים נוספים, ניתן לפנות למוקד הטלפוני האוטומטי של תגמולי מילואים המופעל על ידי המוסד לביטוח לאומי, הפועל 24 שעות ביממה. מספרו -

02-6463010

צפויים שינויים בכללים למתן קצבאות וגמלאות שונות. יש לבדוק את זכאותכם במוסד לביטוח לאומי. החוקים והנהלים של המוסד לביטוח הלאומי הם הקובעים ולא הפרסום בחוברת.

ענפי ביטוח נוספים

- ביטוח נכות
- ביטוח נפגעי עבודה
- גמלת ניידות
- ביטוח שאירים
- ביטוח סיעוד
- ביטוח עובדים במקרה של פשיטת רגל
- חוק מזונות
- חוק התגמולים לאסירי ציון
- חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה

שימו לב!

רצוי לוודא במקום העבודה שהמעסיק משלם בעבורכם את דמי הביטוח הלאומי כפי שמחייב החוק.

מידע נוסף

ניתן לקבל פרטים נוספים בסניפי המוסד לביטוח לאומי ובאתר האינטרנט שכתובתו: www.btl.gov.il. כמו כן, ראו בחוברת "ביטוח לאומי" באתר משרד העלייה והקליטה או בסניפיו.

המידע המתפרסם כאן הוא בבחינת כלי עזר לצורך התמצאות בלבד ואינו מקנה זכאות לסיוע. נא לבדוק את זכאותכם בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריכם.

שירותי משרד העלייה והקליטה

כאמור, משרד העלייה והקליטה מסייע לעולים בתהליך זיהוי צורכיהם ובמיצוי זכויותיהם מול השירותים השונים הפועלים בתחום הרווחה ברשויות המקומיות. נוסף על כך, המשרד מסייע בכמה תחומים אשר אינם מכוסים באמצעות המוסד לביטוח לאומי במהלך השנה הראשונה לעלייה.

הבטחת קיום לעולים נתמכים

משרד העלייה והקליטה מעניק הבטחת קיום לעולים "נתמכים" שאינם יכולים לעבוד מסיבות גיל, מצב בריאותי, מצב משפחתי או מסיבות סוציאליות. ככלל, הבטחת קיום זו ניתנת לעולים שנמצאו זכאים, שהם ובני זוגם אינם מקבלים סיוע אחר ממשרד העלייה והקליטה או מן המוסד לביטוח לאומי. כמו כן, בני משפחה שבה אחד מבני הזוג עובד ומשכורתו מעל לשכר המינימום או אשר מקבל גמלה או קצבת קיום מן המוסד לביטוח לאומי (קצבת זקנה, שאירים, מזונות, נכות, הבטחת הכנסה) אינם זכאים להבטחת הקיום לנתמכים.

הזכאים להבטחת קיום כ"נתמכים" והתנאים לקבלת הסיוע:

(תנאי הסיוע המפורטים כאן הם העיקריים. לביור תנאי הסיוע המלאים, יש לפנות ליועץ הקליטה).

א. משפחה חד-הורית

גיל הילד הצעיר במשפחה הוא עד 7 שנים

הילד/ים מתגורר/ים עם ההורה

ב. אישה הרה

אישה מגיל 14 שנים ומעלה הנמצאת בהיריון בשבוע ה-13 או יותר, או בשמירת היריון לפני השבוע ה-13

ג. עולים בגיל טרום פנסיה

נשים בגיל 55 ועד לגיל הפרישה, גברים בגיל 60 ועד לגיל הפרישה. נשים בגיל 60 וגברים בגיל 65 צריכים להמציא אישור זכאות לגמלאות מן המוסד לביטוח לאומי, וכן אישור שאינם זכאים לקבלת קצבת זקנה מן המוסד לביטוח לאומי.

ד. חולים או מאושפזים

גיל 18 עד גיל זקנה

בעלי אישור רפואי על אי-יכולת לעבוד.

ה. מאושפזים במוסד אשפוז מתמשך (בית אבות סיעודי, בית חולים לחולי נפש וכד')

גיל 18 עד גיל זקנה

זכאים ל-1/3 מדמי קיום ליחיד

ו. מטופלים במרכזי אבחון ושיקום מקצועי של משרד העבודה והרווחה

גיל 18 עד גיל הזקנה

נכה או מוגבל המטופל במרכז אבחון ושיקום או העובד במפעל מוגן

ז. עיוורים, נכים או מוגבלים

בגיל 18 עד גיל הזקנה

נושאי אישורים רפואיים מתאימים, או מי שהופנו לשירותי אבחון מטעם השירות לעיוור/האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית במשרד העבודה והרווחה, או הנמצאים באבחון ושיקום תעסוקתי/מפעל מוגן אינם עובדים ואינם לומדים בקורסים

ח. משגיחים על בן משפחה חולה

קרבה משפחתית לבן משפחה הנמצא בהשגחה: בן/בת, בן/בת זוג, הורה, אפוטרופוס

גיל המשגיח: גבר בן 18 עד גיל הזקנה, אישה בת 18 עד גיל הזקנה

המטופל מתגורר עם המשפחה המטפלת

עליו לצרף אישורים רפואיים

ט. מכורים לאלכוהול או לסמים

התקבלו לטיפול במרכז לנפגעי סמים ואלכוהול

י. דרי רחוב

מטופלים על ידי היחידה לדרי רחוב או על ידי הלשכה לשירותים חברתיים של הרשות המקומית

תקופת הזכאות להבטחת קיום כ"נתמכים" והתנאים לקבלתה

הסיוע מתחיל לאחר סיום קבלת "סל קליטה", כלומר החל בחודש ה-7 וכלה בחודש ה-12 מיום העלייה לארץ כולל.

משך הסיוע - עד 6 חודשים.

בתום השנה הראשונה לעלייה, יש לפנות למוסד לביטוח לאומי לקבלת הבטחת הכנסה בהתאם לנהלים של המוסד לביטוח לאומי.

סכום הסיוע משתנה בהתאם למספר הנפשות הזכאיות במשפחה הרשומה באותה תעודת עולה.

אופן קבלת הבטחת הקיום לנתמכים

עליכם לפנות ליועץ הקליטה האישי במשרד העלייה והקליטה הקרובה למקום מגורכם, להגיש בקשה לסיוע ולהציג את המסמכים הדרושים. אם תימצאו זכאים, יועבר הסיוע לחשבון הבנק שלכם אחת לחודש.

”נתמכים” שאינם זכאים להבטחת קיום

בני משפחה שבה אחד מבני הזוג עובד ומקבל שכר שמעל לשכר המינימום או מקבל הבטחת הכנסה מן המוסד לביטוח לאומי
בני משפחה שבה אחד מבני הזוג ישראלי ותיק או תושב חוזר

סיוע מיוחד לעולים במצב של מצוקה זמנית - קרן מנהל המחוז

במקרה של מצוקה זמנית ניתן לפנות אל יועץ הקליטה במרחב או בסניף של המשרד ולבקש סיוע כספי מיוחד מקרן מנהל המחוז. סיוע זה הוא חד-פעמי.
ניתן לקבל פרטים נוספים אצל יועצי הקליטה במשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום המגורים.

הטבות לאזרחים ותיקים

בהתאם לחוק האזרחים הוותיקים, התש”ן-1989, המשרד לשוויון חברתי (בשיתוף עם המוסד לביטוח לאומי) מעניק לפנסיונרים תעודת “אזרח ותיק” המקנה זכות להנחות בתחומים שלהלן:

- הנחות בתחבורה הציבורית - בכל הסדרי הנסיעה הקיימים בתחבורה הציבורית
- הנחה בארנונה בשיעור של עד 30%, על-פי תנאי זכאות מסוימים.
- הנחות במופעי תאטרון
- הנחות בכניסה למוזאונים ולתערוכות
- הנחות בכניסה לגנים הלאומיים ולשמורות הטבע
- הנחות ברכישת כרטיסי קולנוע
- הנחות בתשלומי חשמל ומים, על-פי תנאי זכאות מסוימים.

הנחות נוספות שאזרחים ותיקים המקבלים השלמת הכנסה עשויים לקבל, על-פי תנאי זכאות מסוימים:

בתחום הבריאות:

- תשלום מופחת של דמי ביטוח בריאות
- הנחה בדמי השתתפות עצמית בקניית תרופות מרשם

- הפחתה מתקרת התשלום בעד ביקור אצל רופא פנימי או מקצועי
- פטור מתשלום על כל הבדיקות במכונים ובמרפאות חוץ כגון אולטרה-סאונד, בדיקת עיניים ועוד
- סיוע במימון רכישת מכשירי שמיעה.

שימו לב - מומלץ כי אזרח ותיק ייגש לקופת החולים שבה הוא חבר ויבדוק את הכיסוי הביטוחי לו הוא זכאי על-פי תשלומיו, לרבות זכאות לשב"ן (שירותי בריאות נוספים) ולביטוח סיעודי. פרטים על זכויות מיוחדות, פטורים והנחות הניתנים בעבור תרופות, ביקורי רופא וטיפולים רפואיים שונים להם זכאים אזרחים ותיקים, חולים כרוניים, ניצולי שואה וזכאים נוספים ניתן למצוא באתר האינטרנט "כל הבריאות" שבכתובת: www.call.gov.il.

כמו כן, ניתן לפנות למוקד משרד הבריאות שמספרו 5400*, וכן לאתר האינטרנט של משרד הבריאות: www.health.co.il < נושאים < זכויות מבוטחים < זכויות לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

בתחום הדיור:

סיוע בשכר דירה לקשישים עולים - לפרטים, יש לפנות למשרד הבינוי והשיכון. סיוע בשכר דירה לקשישים ותיקים.

השתתפות בהחזרי משכנתה לקשישים נזקקים.

לפרטים ולתנאי הזכאות המלאים ניתן לפנות למשרד הבינוי והשיכון - המרכז הארצי להשתתפות בהחזרי משכנתה לבני שבעים ומעלה:

טלפון בשפה העברית: 1-800-800-214

טלפון בשפה הרוסית: 1-800-800-213

הנחה בגובה שכר הדירה בשיכון הציבורי.

לפרטים ולתנאי הזכאות המלאים ניתן לפנות למוקד עמידר שמספרו: *6226. פטור מארנונה למגורים בדירה עבור מאה המטרים הרבועים (100 מ"ר) הראשונים.

שימו לב!

המידע המתפרסם בחוברת זו הוא כלי עזר לצורך התמצאות בלבד ואינו מקנה זכאות לסיוע. המידע משתנה מעת לעת ולפיכך לפני שאתם נוקטים פעולה כלשהי, אנא בדקו זכאותכם.

מקורות המידע בעניין החוקים והנהלים הם הגופים הרשמיים, ואולם ייתכנו מקרים של שיבוש, טעות, פגם או אי-התאמה בין המידע המתפרסם כאן לבין החוקים והנהלים. במקרה כאמור, הקובע הם החוקים והנהלים ולא הפרסום בחוברת.

לתנאי הזכאות לסיוע המלאים ולמידע נוסף על הזכויות שמקנה תעודת האזרח הוותיק, ניתן לפנות למוקד פניות הציבור *8840 של המשרד לשוויון חברתי. במוקד זה תוכלו לקבל מידע על מכלול זכויותיכם כאזרחים ותיקים.

תעודת אזרח ותיק

תעודת אזרח ותיק תהא תקפה לשם קבלת ההטבות וההנחות כל עוד היא נושאת תצלום של בעליה, או כאשר היא מוצגת עם תעודה מזהה הנושאת תצלום ואשר כוללת תאריך לידה של בעליה לצורך הוכחת הגיל.

תעודת אזרח ותיק נשלחת לכל אזרח כחודש לאחר הגיעו לגיל הפרישה. אם לא קיבלתם את התעודה בדואר, אם ברצונכם להנפיק תעודת אזרח ותיק באנגלית, או אם יש לכם שאלות הקשורות בהנפקת תעודת אזרח ותיק, ניתן להתקשר למוקד העוסק בהנפקת תעודת אזרח ותיק שמספרו 02-6547025, או לשלוח פקס למספר 02-6547049. כמו כן, ניתן לפנות במייל שכתובתו: Ezrach.vatik@pmo.gov.il

חוק ביטוח בריאות ממלכתי

במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, עולים חדשים זכאים לפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי בחצי השנה הראשונה. הזכאות לפטור ניתנת החל מיום קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה והיא מותנית ברישום לביטוח הבריאות. עולים אלו עשויים להיות זכאים לפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי גם במחצית השנייה* של השנה הראשונה, כל עוד אינם עובדים. *לשם קבלת הפטור במחצית השנייה של השנה הראשונה יש לפנות למוסד לביטוח לאומי.

שימו לב!

הרישום לקופת החולים הוא תנאי חובה לקבלת שירותים רפואיים ולשם קבלת הפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות ממלכתי. חשוב ביותר להירשם לקופת החולים מיד עם הגעתכם ארצה כדי שתוכלו לקבל שירותי בריאות ברגע שתזדקקו להם. אי ביצוע הרישום עלול ליצור עיכובים מיותרים בעת קבלת הטיפול הרפואי, ולגרום להוצאות בלתי-צפויות.

שירותי הבריאות בישראל ניתנים על ידי ארבע קופות חולים כמפורט להלן:
קופ"ח כללית, קופ"ח לאומית, קופ"ח מאוחדת וקופ"ח מכבי.

תהליך הרישום בנמל התעופה

עם הגעתכם לנמל התעופה ובמעמד הרישום וקבלת המסמכים אצל יועצי הקליטה בנתב"ג, תוכלו להירשם לאחת מקופות החולים, לפי בחירתכם האישית.

מומלץ להתעניין מראש ולהגיע להחלטה לאיזו קופת חולים תרצו להשתייך עוד לפני עלייתכם ארצה. כמו כן תינתן בנתב"ג האפשרות ליצירת קשר עם קרובים וחברים כדי להתייעץ עמם.

בעת הרישום בנמל התעופה עליכם לציין בפני יועצי הקליטה לאיזו קופת חולים ברצונכם להשתייך, לאיזו קופת חולים ברצונם של בן זוגכם להשתייך (בני זוג רשאים להירשם לקופות חולים שונות), ולאיזו קופת חולים ברצונכם להשתייך את ילדיכם אם הם מתחת לגיל 18.

על כל בוגר מעל גיל 18 להירשם בנפרד ולהציג את תעודת העולה שלו או של הוריו.

שימו לב, בעת הרישום בנמל התעופה לא תידרשו לשלם דמי רישום.

תהליך הרישום בבנק הדואר

עולים שיבחרו להירשם לקופת החולים במועד מאוחר יותר יוכלו לפנות לאחד מסניפי בנק הדואר. לבריור השעות ולאיתור הסניף הקרוב אליכם, היכנסו לאתר האינטרנט של בנק הדואר, שכתובתו: www.israelpost.co.il

בהגיעכם לבנק הדואר עליכם להצטייד במסמכים שלהלן:

- תעודת עולה
- תעודת זהות או ספח רישום אוכלוסין שקיבלתם בנמל התעופה

בעת הרישום בבנק הדואר עליכם לציין בפני פקיד הדואר לאיזו קופת חולים ברצונכם להשתייך, לאיזו קופת חולים ברצונו של בן זוגכם להשתייך (בני זוג רשאים להירשם לקופות חולים שונות), ולאיזו קופת חולים ברצונכם לשייך את ילדיכם אם הם מתחת לגיל 18.

על כל בוגר מעל גיל 18 להירשם בנפרד ולהציג את תעודת העולה שלו או של הוריו.

עולה חדש שאינו יכול להירשם באופן עצמאי בבנק הדואר (מסיבות בריאותיות או אחרות), רשאי לשלוח מיופה כוח מטעמו לאחת מן הלשכות המחוזיות של משרד הבריאות. לשם כך על מיופה הכוח להצטייד בתעודת הזהות שלו ובמסמכים הדרושים של שולחו. לאחר הצגת המסמכים המתאימים יקבל מיופה הכוח אישור לבנק הדואר, שם ירשום את שולחו ויציג את שאר המסמכים הדרושים.

שימו לב, כל נרשם מעל גיל 18 נדרש לשלם דמי רישום.

לאחר הרישום בנמל התעופה או בבנק הדואר עליכם לגשת לקופת החולים שבה בחרתם עם העתק טופס הרישום, ושם יכינו עבורכם כרטיס חבר זמני. בתוך זמן קצר לאחר מכן יישלח לביתכם הכרטיס המגנטי הקבוע. שימו לב, אינכם נחשבים חברים בקופת החולים עד שתבצעו צעד זה. מרגע שנרשמתם, מזכה אתכם ביטוח הבריאות בקבלת שירות רפואי בכל אחד מסניפי קופת החולים שאליה אתם שייכים.

מעבר מקופת חולים אחת לאחרת

ניתן לבצע מעבר מקופת חולים אחת לאחרת לכל היותר פעמיים בשנה, עפ"י תאריכים קבועים המפורסמים באתר משרד הבריאות. המעבר מקופת חולים אחת לאחרת ייעשה ברשות הדואר או באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי. לפרטים על המעבר בין קופות החולים, היכנסו לאתר משרד הבריאות, נושא: מעבר בין קופות החולים.

אם מסיבה כלשהי לא הספקתם להירשם לקופת החולים ואתם זקוקים לטיפול רפואי, יהיה עליכם לפנות ל"נציבות קבילות לחוק ביטוח בריאות ממלכתי" שבמשרד הבריאות, כדי שמשרד הבריאות יאשר למוסד המטפל בכם את התקופה שבה טרם נרשמתם. שימו לב, לא ניתן להגיע פיזית לנציבות הקבילות, כי אם ליצור קשר עם המוקד הארצי של משרד הבריאות קשר באמצעות הטלפון, הפקס, שליחת דואר או דואר אלקטרוני.

למענה קולי:

מוקד ארצי של משרד הבריאות: *5400 או 08-6241010

לפניות בכתב:

פקס: 02-5655981

כתובת: נציבות הקבילות, משרד הבריאות, רחוב ירמיהו 39, ירושלים, מיקוד 9101002

כתובת דואר אלקטרוני: kvilot@moh.health.gov.il

אם ברצונכם לקבל פרטים נוספים, תוכלו להיעזר ביועצי הקליטה, או להיכנס לאתר משרד העלייה והקליטה שכתובתו: www.klita.gov.il

שימו לב!

תושב זמני נדרש אף הוא להירשם לקופת חולים ולשלם בהתאם להכנסתו. אנשים השוהים בישראל באשרה זמנית, בד"כ אינם זכאים לטיפול רפואי במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. עליהם לדאוג לביטוח בריאות פרטי לפני שהם מגיעים לישראל, כדי להימנע מהוצאות גבוהות בשל אשפוז או טיפול רפואי, אם יזדקקו לו בארץ. מי ששוהה בארץ תקופה ממושכת, יכול לרכוש ביטוח בריאות פרטי בקופות החולים או בחברות ביטוח.

טיפול באם ובילד

בכל רחבי הארץ פזורות תחנות לבריאות המשפחה (טיפת חלב). בתחנות אלו ניתן לעקוב אחר בריאות האישה והתפתחות העובר במהלך ההיריון. אחרי הלידה עוקבת התחנה אחר בריאותו והתפתחותו של התינוק ושל הילד עד גיל 6. המעקב כולל בדיקות התפתחות ומתן חיסונים בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

התחנות מעניקות גם ייעוץ בתכנון המשפחה.

לפרטים, ניתן להיכנס לאתר האינטרנט של משרד הבריאות, שכתובתו: www.health.gov.il

שירותי בריאות בבית הספר

בכל בתי הספר היסודיים מתנהל מעקב רפואי אחר בריאות הילדים והתפתחותם מכיתה א' ועד סיום בית הספר. כל ילד נבדק על ידי רופא עם כניסתו לבית הספר ושוב, בגיל 12, עם המעבר לחטיבת הביניים. בנוסף, נערכות בבית הספר בדיקות עיניים ושיניים תקופתיות ובדיקה אורתופדית.

שירותי חירום

שירותי חירום של קופות חולים

קופות החולים מפעילות בסניפים מסוימים מוקדי חירום המעניקים שירותים רפואיים (בדיקות רופא, בדיקות מעבדה, צילומי רנטגן ומתן תרופות) בשעות הלילה, בשבתות ובחגים.

מוקד טלפוני

לכל קופת חולים קיים מוקד טלפוני הפועל בד"כ בכל שעות היממה. מספרו הטלפון של מוקדי הקופות מופיעים בפרק כתובות וטלפונים.

מרפאות חירום

מרפאות חירום כגון מד"א (מגן דוד אדום), טרם, איחוד הצלה וכדומה מקבלות חולים בתשלום בעיקר בשעות שבהן מרפאות הקופה סגורות, למשל בשעות הערב והלילה, בשבתות ובחגים. במוקד הטלפוני של הקופה וכן באתרי האינטרנט של הקופות קיים מידע אילו מרפאות חירום עובדות עם הקופה ומהן שעות פעילותן. שירותי מרפאות החירום הן בתשלום. קופות החולים עשויות להחזיר למבוטחיהן חלק מן התשלום בעבור טיפול ותרופות, במקרה שלא היה ניתן להשתמש בשירותי החירום של הקופה.

טיפול ואשפוז בחדר מיון של בית חולים

במקרה חירום ניתן לפנות ישירות לחדר מיון של בית חולים תורן. השירותים ניתנים בתשלום.

קופת החולים תכסה הוצאות אשפוז או טיפול שניתנו לחולה בחדר מיון רק במקרה שהחולה הופנה לחדר מיון על ידי רופא המשפחה או רופא של מוקד החירום ובמקרה שהחולה אושפז או נדרש לטיפול חירום.

מידע נוסף

למידע נוסף על שירותי בריאות ראו בחוברת "שירותי בריאות בישראל" לפי רשימת הפרסומים שבסוף החוברת.

מדינת ישראל מציעה מגוון גדול של אפשרויות השכלה גבוהה ברמה אקדמית גבוהה, וקיימים בה מספר מוסדות אקדמיים המדורגים בין המובילים בעולם. הלימודים האקדמיים בישראל אינם מקנים רק תואר ואפשרויות קריירה, כי אם שילוב של חיבור לשורשים, חיזוק הזהות וזיקה ליהדות.

הקמפוס האקדמי מהווה מקום מפגש אידיאלי לצעירים, חוויות מהנות והיכרות עם מגוון האוכלוסיות המרכיבות את החברה הישראלית.

סטודנטים עולים, המתקבלים ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה או על תיכונות בישראל, עשויים לקבל סיוע מהמינהל לסטודנטים עולים בקליטתם האקדמית והחברתית.

הסיוע ניתן לעולים, לבני עולים, לאזרחים עולים ולקטינים חוזרים, הלומדים במוסדות לימוד מוכרים.

תחומי הסיוע

- מימון שכר הלימוד לתואר ראשון/שני או ללימודי תעודה/הנדסאים
- הכוונה וייעוץ בבחירת מקצוע לימודים מתאים
- הכנה ללימודים אקדמיים במסגרת אולפן, מכינה קדם-אקדמית או תכניות ייחודיות
- תמיכה וליווי אקדמי (כגון שיעורי עזר פרטיים או קבוצתיים)
- הפעלת רשת מדריכים ואנשי מקצוע לליווי וסיוע אישי
- פעילות חברתית-תרבותית
- הפעלת פרויקט שח"ק - שירות חברתי-קהילתי
- שירות טרום עלייה - למועמדים בחו"ל

תנאי קבלת הסיוע

- **מעמד:** עולה, בן עולים, אזרח עולה, קטין חוזר, קטין עולה
- **תקופת הזכאות:** הסיוע יינתן לעולה שהחל ללמוד בתוך 36 חודשים מיום קבלת מעמד עולה או זכאות כעולה (תקופת שירות סדיר בצה"ל או שירות לאומי אינה כלולה במניין החודשים בארץ).
- **היקף הסיוע:** מינהל הסטודנטים מסייע במימון שכר לימוד עפ"י מספר שנות הלימוד הרשמי במסלול (שנות תקן לתואר). מלגת שכר הלימוד היא בתעריף ממלכתי (שכר לימוד באוניברסיטה המוכרת על ידי המוסדות הרשמיים במדינה - המועצה להשכלה גבוהה).

• **גיל מרבי בתחילת הלימודים:**

- מכינה - עד גיל 23, לאלו החייבים בלימודי מכינה (על הסטודנט להתחיל את לימודיו לפני יום הולדתו ה-23)
- תואר ראשון / לימודי תעודה / לימודי הנדסאים - עד גיל 27 (על הסטודנט להתחיל את לימודיו לפני יום הולדתו ה-27)
- תואר שני, לימודי הסבה או תעודה לאחר תואר - עד גיל 30.

• **תנאים אקדמיים:**

- תעודת בגרות או תעודת סיום תיכון המאפשרת קבלה למוסד להשכלה גבוהה בארץ המוצא
- עמידה בדרישות הקבלה של מוסד הלימודים המבוקש
- לימודים במוסדות ובמסלולים המוכרים על ידי המינהל לסטודנטים עולים במשרד העלייה והקליטה
- מעבר אקדמי תקין משנה לשנה.

על הסטודנט לשאת בכל ההוצאות הנלוות: דמי רישום למוסד הלימודים, דמי אבטחה, דמי בחינות, אגודת הסטודנטים, שכר דירה, כלכלה והוצאות אישיות.

לימודי עברית ותכניות הכנה ללימודים גבוהים

צעירים עולים זכאים ללימודי עברית לפני תחילת הלימודים, באולפנים המיועדים לסטודנטים. משך הלימודים באולפן (אולפן א') הוא חמישה חודשים. למבקשים להשתלב בלימודים גבוהים ואקדמיים בישראל, מומלץ להשתלב באחת משתי תכניות ההכנה המיועדות לעולים:

מכינת עולים אוניברסיטאית

מרבית האוניברסיטאות מחייבות סיום מכינת עולים כתנאי הרשמה ללימודי תואר ראשון. חובה זו חלה על מי שבידו תכנית סיום תיכון מוכרת שאינה שקילה לתעודת הבגרות הישראלית. מרבית המכללות והמוסדות האקדמיים האחרים אינם דורשים מכינה כתנאי.

משך הלימודים - שנה אקדמית מלאה.

מינהל הסטודנטים מסייע במימון מכינה רק לחייבים בה.

תק"א - תכנית קדם-אקדמית

התכנית מיועדת לכל סטודנט שאינו חייב במכינת עולים:

- סטודנט שבידו תעודת בגרות / סיום תיכון השקילה לתעודת בגרות ישראלית
- סטודנט המבקש ללמוד במוסד שאינו מחייב מכינה כתנאי

- סטודנט המבקש ללמוד לימודי הנדסאים או לימודי תעודה
- מועמדים לתואר שני / אקדמאים צעירים עד גיל 30, גם אם אינם מועמדים
ללימודים גבוהים בישראל.
משך הלימודים: 5-10 חודשים.
התכניות הנ"ל ממומנות על ידי מינהל הסטודנטים, נוסף לסיוע בשכר הלימוד
בשנות הלימודים לתואר/לתעודה.

הגשת בקשה לסיוע מינהל הסטודנטים

המועמד ללימודים יציג את המסמכים שלהלן:

- תעודת עולה בתוקף / תעודת זכאות במשרד העלייה והקליטה
- מכתב קבלה למוסד לימודים מוכר
- תעודת בגרות מקורית וגיליון ציונים אקדמיים, או צילומים מאושרים וחתומים על ידי יועץ קליטה במשרד העלייה והקליטה
- תעודות (דיפלומות) מלימודים אקדמיים קודמים וגיליונות ציונים
- אישור דחיית שירות בצה"ל או תעודת שחרור
- קבלות על תשלומים שכבר שולמו למוסד הלימודים והוראת קבע בנקאית חתומה על ידי הבנק.

מועמדים לעלייה

מועמדים לעלייה המעוניינים לקבל ייעוץ ומידע על מסלולי הלימודים, על תנאי קבלה, לבדוק תעודות השכלה וזכאות לסיוע המינהל, להירשם לאחד ממסלולי ההכנה - יכולים לפנות לשירות טרום עלייה של מינהל הסטודנטים במשרד העלייה והקליטה:

שירות טרום עלייה - המחלקה האקדמית, המינהל לסטודנטים עולים, משרד העלייה והקליטה, רח' הלל 15 ירושלים 9458115.

- דסק בשפה האנגלית טל' 02-6214589 aceng@moia.gov.il

- דסק בשפה הצרפתית טל' 02-6214582 acfr@moia.gov.il

- דסק בשפה הספרדית טל' 02-6214605 aclat@moia.gov.il

- דסק בשפה הרוסית טל' 02-6214619 acrus@moia.gov.il

מידע נוסף

מידע נוסף ניתן לקבל ביחידות מינהל הסטודנטים שבמחוזות המשרד, בחוברות מידע שבמינהל הסטודנטים, ובאתר המשרד: www.studentsolim.gov.il

חובת השירות בצה"ל, המעוגנת בחוק שירות הביטחון התשמ"ו-1986, חלה על כל אזרח ותושב ישראל בן 18 שנים. בני 18 נקראים לשירות סדיר ואחריו לשירות מילואים שנתי. השירות הצבאי אינו רק חובה הנובעת מצורכי הביטחון של מדינת ישראל, אלא גם זכות אזרחית. בצבא ההגנה לישראל נפגשים יחדיו בני העיר ובני הכפר, עולים ותיקים ועולים חדשים, דתיים וחילוניים. השירות בצבא הוא גם הזדמנות להיכרות, להשתלבות ולהתערות בחברה הישראלית.

משך השירות הסדיר

משך השירות הצבאי וסוגו מותנה בגיל העולה בעת הגעתו הראשונה לישראל, בכושרו הרפואי ובמצבו המשפחתי במועד הגיוס.

משך השירות הסדיר לגברים ולנשים שעלו לאחר מאי 2015:

28 ומעלה	22-27	20-21	18-19	גיל ההגעה
				אוכלוסיה
פטור	התנדבות מינימלית ל-18 חודשים	24 חודשים	32 חודשים	גברים רווקים
		18 חודשים	24 חודשים	גברים נשואים
	התנדבות מינימלית ל-12 חודשים	12 חודשים	24 חודשים	נשים

שימו לב!

תנאי משך השירות לעולים עשויים להשתנות מעת לעת. לקבלת מידע עדכני, יש לפנות ללשכת הגיוס הקרובה למקום מגורכם, או למרכז שירות מיטב, בטלפון 03-7388888/*3529. ניתן גם לשלוח מייל לכתובת: meitav@idf.gov.il

שירות סדיר לעולים שהם רופאים או לרופאי שיניים

רופאים עולים נקראים לשירות סדיר על פי המפורט:

1. גברים רופאים עד גיל 35 (כולל) שנמצאו כשירים לשירות הביטחון, ייקראו לשירות סדיר של 18 חודשים.

2. גברים רופאי שיניים עד גיל 29 (כולל) שנמצאו כשירים לשירות הביטחון, ייקראו לשירות סדיר של 18 חודשים.

לידיעתכם, חוק שירות הביטחון [נוסח משולב] התשמ"ו - 1986 מאפשר במידת הצורך גיוס של עולים במקצועות הנ"ל עד גיל 38 לשירות סדיר ועד גיל 43 לשירות מילואים.

רופאים או רופאי שיניים אשר ייקראו לשירות סדיר, ישרתו שירות חובה בתנאי קבע (אלא אם עלו לפני גיל 22).

לא ניתן לחייב בגיוס רופאה אישה, אלא בהסכמתה.

מועד הגיוס

עולים ייקראו לשירות צבאי לאחר ששהו בארץ, במעמד עולה, לפחות 12 חודשים. עולים החייבים בשירות מילואים בלבד יזומנו לשירות רק כעבור 24 חודשים מיום קבלת מעמד עולה. כל עולה, בן 18 ומעלה, יקבל בדואר צו התייצבות ראשון לצורך רישום ובדיקות.

שימו לב!

גם אם לא קיבלתם צו התייצבות, עליכם להתייצב בלשכת הגיוס הקרובה למקום מגוריכם בתוך שישה חודשים מיום קבלת מעמד עולה.

שימו לב!

משך השירות המדויק ייקבע רק לאחר התייצבותכם בלשכת הגיוס, והוא עשוי להיות מושפע מגורמים נוספים שלא הוזכרו כאן כגון פרופיל רפואי.

שירות צבאי במסגרת עתודת עולים או עתודות אקדמיות

עתודת עולים היא מסלול צבאי המיועד לעולים חדשים אשר סיימו את לימודיהם התיכוניים בחו"ל, ומעוניינים לרכוש מקצוע אקדמאי או טכנולוגי לפני שירותם הצבאי. ייעודו של המסלול הוא מתן האפשרות לצעירים העולים להשתלב בלימודים לפני השירות בצה"ל.

שימו לב: עם תום הלימודים יהיה על העולים לשרת שירות סדיר מלא בהתאם לגילם ביום עלייתם ולא מובטח להם שיבוץ בתפקידים בהתאם למקצוע הנלמד.

מי רשאי להצטרף למסלול:

- עולים חדשים נושאי תעודת בגרות מארץ מוצאם, בני גיל המחייב שירות ביטחון על פי החוק הישראלי
- ילידי חו"ל אשר עלו לארץ לאחר גיל 18 ולא למדו לימודים תיכוניים בארץ, או לחילופין סיימו לימודים תיכוניים (לימודים המקבילים לכיתה י"ב) או אקדמאיים בחו"ל, ללא קשר היכן החלו את לימודיהם
- אזרחי ישראל אשר ירדו מן הארץ לפני הגיעם לגיל 16, ואשר סיימו את לימודיהם התיכוניים בחו"ל והוכרו כבני מהגרים.

הסיוע לחיילים עולים

צה"ל ומשרד העלייה והקליטה מעניקים סיוע מיוחד לעולים המשרתים בשירות סדיר.

מענק חודשי

- מענק מצה"ל: חייל בודד בשירות סדיר זכאי למענק חודשי, נוסף למשכורתו הצבאית. סכום המענק משתנה מעת לעת.
- מענק ממשרד העלייה והקליטה: חייל עולה שהוכר על ידי צה"ל כחייל בודד או כזכאי לתשלומי משפחה (תשמ"ש), זכאי למענק חודשי ממשרד העלייה והקליטה, נוסף למשכורתו הצבאית ולמענק מצה"ל, בהתאם לתנאי הזכאות. סכום המענק מתעדכן מעת לעת.

חייל עולה בן העדה האתיופית (שאינו מוכר כזכאי לתשמ"ש או כחייל בודד) זכאי למענק חודשי במשך כל תקופת שירותו, נוסף למשכורתו הצבאית.

מי זכאי?

- עולה, קטין חוזר או אזרח עולה שהתגייס לצה"ל וביום גיוסו לא חלפו 5 שנים מאז עלייתו, ושהוכר כחייל בודד או כזכאי לתשמ"ש.
- תושב חוזר שהתגייס וביום גיוסו לא חלפו שנתיים מיום קבלת מעמד תושב חוזר ושהוכר כחייל בודד או כזכאי לתשמ"ש.
- חייל בן העדה האתיופית זכאי לסיוע עד 15 שנים מיום עלייתו - למשך כל תקופת שירותו.

תנאי הסיוע:

- ביום הגיוס החייל נמצא בתקופת הזכאות
- החייל מוכר ע"י צה"ל כזכאי לסיוע

חיילים עולים עשויים להיות זכאים לסיוע גם בהוצאות שכר דירה ואחזקת דירה, למענק נישואין ולהטבות נוספות, בהתאם לתנאי הזכאות. למידע נוסף ולתנאי הזכאות המלאים, ניתן לפנות ליועץ הקליטה באזור מקום מגוריכם.

שימו לב!

תקופת השירות הסדיר בצה"ל אינה נמנית במניין תקופת הזכאות לסיוע משרד העלייה והקליטה. בתום השירות תהיו זכאים להמשך הסיוע.

שירות מילואים

אזרחי ישראל המשרתים שירות מילואים שנתי זכאים לתגמול מילואים, השווה לשכרם באותה תקופה, מן המוסד לביטוח לאומי.

פרטים ניתן לקבל בסניף המוסד לביטוח לאומי באזור המגורים, באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי או בחוברת "ביטוח לאומי".

פרטים על השירות בצה"ל ועל שירות המילואים ראו בחוברת "שירות עולים בצה"ל", באתר האינטרנט של משרד העלייה והקליטה ובאתר האינטרנט של צה"ל.

עולה חדש, תייר, תושב ארעי ותושב חוזר (אשר שהו בחו"ל לפחות שנה ברציפות לפני כניסתם לישראל), רשאים לנהוג בארץ עם רישיון נהיגה זר בתוקף, במשך שנה מיום הכניסה לארץ, ברכב המתאים לדרגת הרישיון, ובתנאי שהגיעו לגיל הנדרש.

המרת רישיון נהיגה זר לרישיון ישראלי

ניתן להמיר רישיון נהיגה זר בתוקף לרישיון ישראלי עפ"י המפורט להלן:

עולה - בתוך שלוש שנים מיום העלייה.

תושב חוזר - בתוך שנה מיום החזרה לישראל, ובתנאי ששהו בחו"ל במשך לפחות שישה חודשים, ובתנאי שרישיון הנהיגה שלו תקף לפחות לשישה חודשים.

תושב ארעי - בתוך שנה מיום החזרה לישראל.

כתנאי לקבלת רישיון נהיגה ישראלי יש לעבור בהצלחה בדיקת ראייה, בדיקה רפואית ומבחן שליטה ברכב.

תהליך ההמרה:

יש לפנות לאחת מתחנות הצילום הקרובה למקום מגורכם (של החברות המורשות - "טלדור" או "פמי פרימיום") לצורך צילום תמונתכם לרישיון. במקום תקבלו טופס עם פרטיכם האישיים ועם התמונה.

המסמכים הדרושים:

- רישיון נהיגה זר בר-תוקף שהונפק לפני קבלת מעמד עולה והעתקים שלו, עם תרגום נוטריוני, במקרה והרישיון לא כתוב באנגלית.
- תעודת זהות (לעולה ולתושב חוזר)
- תעודת עולה
- דרכון (לתושב ארעי ולתושב חוזר)
- אישור שהייה בארץ (לתושב ארעי)

אישור בדיקת ראייה מאופטומטריסט מורשה או מרופא עיניים. אם אתם מרכיבים משקפיים או עדשות מגע, עליכם להיבדק כאשר אתם מרכיבים משקפיים או עדשות.

בדיקה רפואית אצל רופא כללי או רופא משפחה.

יש למסור את הטופס שקיבלתם עם תוצאות הבדיקות למשרד הרישוי הקרוב למקום המגורים. המסמכים הדרושים: רישיון נהיגה זר עם תרגום נוטריוני

לרישיון שאיננו באנגלית, דרכון או תעודת זהות ותעודת עולה.
לאחר קבלת האישור להמרה יש לקבוע מועד למבחן שליטה ברכב עם מורה
נהיגה מורשה. מומלץ לקחת כמה שיעורי נהיגה לפני המבחן.
אם עברתם את המבחן בהצלחה יומר רישיונכם הזר רישיון נהיגה ישראלי.

שימו לב!

בסניפים מסוימים של משרדי הרישוי, המרת הרישיון מתבצעת ביום מסוים
במהלך השבוע. מומלץ להתקשר ולברר מראש את היום והשעה במשרד
הרישוי הקרוב למקום מגוריכם.

לימוד נהיגה בישראל

כל אדם המבקש להוציא רישיון נהיגה נדרש לעבור בדיקות רפואיות. תחילה,
יש להוציא טופס בקשה לרישיון נהיגה בתחנות הצילום המורשות ברחבי
הארץ. עם הטופס יש לגשת לרופא המשפחה לשם ביצוע בדיקה רפואית, וכן
לאופטומטריסט מורשה לשם ביצוע בדיקת ראייה.

עולה שאין לו רישיון נהיגה בר-תוקף מחו"ל יכול לקבל רישיון נהיגה ישראלי
לרכב פרטי דרגה B בתנאים שלהלן:

* גיל מינימלי למבחן העיוני (תאוריה) - 16 שנים ו-3 חודשים

* גיל מינימלי למבחן המעשי (טסט) - 16 שנים ו-9 חודשים

* למד לפחות 28 שיעורי נהיגה, אצל מורה מורשה

* עמד בהצלחה במבחן עיוני (תאוריה) ובמבחן מעשי (טסט) על ידי בוחן מורשה

על נהג חדש שגילו פחות מ-24 שנים (נהג חדש צעיר), חלה חובת נוכחות של
נהג מלווה ותיק למשך חצי שנה מיום קבלת רישיון הנהיגה. נהג חדש שגילו מעל
24 שנים פטור מחובת נהג מלווה.

נהג חדש מקבל רישיון נהיגה זמני לשנתיים. בתום שנתיים יוחלף הרישיון הזמני
ברישיון קבוע, ובתנאי שהנהג לא עבר עברות תנועה. רישיון הנהיגה יחודש ל-5
שנים, אשר בהן יהיה על הנהג לעבור קורס ריענון.

נהג חדש נדרש להצמיד אל שמשת רכבו במשך שנתיים לוחית המציינת היותו
נהג חדש.

רישיון לרכב משא ולרכב ציבורי

עולה בעל רישיון נהיגה לרכב משא או לרכב ציבורי (אוטובוס, מונית) המבקש להוציא רישיון נהיגה ישראלי דומה, חייב להציג רישיון נהיגה מתאים מארץ המוצא. על העולה לעבור קורסים ומבחנים שונים, בהתאם לדרגת הרישיון המבוקשת, כתנאי להמרת הרישיון.

לפרטים נוספים, ניתן לפנות למוקד הארצי של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מספרו: *5678.

מדינת ישראל משקיעה מאמצים מרובים, כדי לסייע לכל אזרחיה החיים בתפוצות לחזור ארצה ולהתאקלם בה בצורה מיטבית. משרד העלייה והקליטה מעמיד לרשות התושבים החוזרים סיוע רחב והטבות מגוונות לביסוס התאקלמותם מחדש בישראל. הסיוע ניתן לתושבים החוזרים לאחר שהייה של לפחות שנתיים בחו"ל ומותאם בחלקו למספר שנות ההיעדרות מהארץ.

באתר משרד העלייה והקליטה מופיע פירוט ההטבות הניתנות לתושבים חוזרים זכאים, וכן רשימת הפעולות שיש לבצע, צעד אחר צעד, מרגע ההחלטה לחזור ארצה ועד להתארגנות בארץ. כתובת האתר:

<http://www.klita.gov.il/Hebrew/ReturningResidents>

למידע נוסף, ניתן להתקשר מחו"ל למרכז המידע של משרד העלייה והקליטה בארץ שמספרו: **972-3-9733333**. מרכז המידע פועל 24 שעות ביממה, למעט שבתות וחגים.

פקס לפניות בכתב: 03-5209143. לשולחים פקס מחו"ל: 972-3-5209143

הבית הישראלי

משרד העלייה והקליטה מפעיל באמצעות השגרירויות והקונסוליות בחו"ל 14 בתים ישראלים ברחבי העולם - "הבית הישראלי": זהו פרויקט ייחודי לשמירת הקשר עם הישראלים החיים מחוץ לישראל אשר משמש מקום מפגש לישראלים השוהים בחו"ל. ייעודו העיקרי - לספק ייעוץ והכוונה למתעניינים באפשרויות השיבה הביתה ולהעניק ליווי וייעוץ אישי בתכנון החזרה.

ב"בית הישראלי" תוכלו לקבל מידע רב על אודות הזכויות המוענקות לתושבים חוזרים וכן סיוע במילוי טופס ההרשמה. רכז "הבית הישראלי" במקום מגוריכם יכול להנחות אתכם בנושאים הקשורים לתכנון החזרה וללוות אתכם בכל התהליך.

לפרטים נוספים:

<http://www.moia.gov.il/Hebrew/ReturningResidents/Pages/IsraeliHomeCoordinators.aspx>

משרד העלייה והקליטה

משרד העלייה והקליטה, ככל משרד ממשלתי, נותן מענה לפניות ולתלונות של עולים, תושבים חוזרים וגורמים אחרים הפונים בכל נושא הקשור לפעילות המשרד ולעובדיו.

קיימים שני אפיקים לפנייה למשרד:

1. פניות למרכז המידע של המשרד:

משרד העלייה והקליטה מפעיל מרכז מידע מיוחד המטפל בפניות של עולים ותושבים חוזרים. מספר הטלפון לפניות לקבלת מידע הוא: 03-9733333. למתקשרים מחו"ל: 972-3-9733333.

2. פניות לאגף הביקורת הפנימית ופניות הציבור. האגף מטפל בתלונות ציבור, בתלונות כנגד עובדים ובנושאים הדורשים ביצוע דוחות ביקורת של מבקרי הפנים באגף. אופן הפנייה:

2.1 כתובת לפנייה למונהלת אגף הביקורת הפנימית ופניות הציבור:

אגף הביקורת הפנימית ופניות הציבור

הגב' טלי בוהדנה, מנהלת אגף א' ביקורת פנימית ופניות הציבור

רח' קפלן 2, ירושלים

נוסף לתפקידי הביקורת, האגף מטפל בפניות ובתלונות של עולים ותושבים חוזרים הסוברים כי לא קיבלו את הטיפול והשירות המגיעים להם. עובדי האגף בודקים את הפניות או התלונות ומשיבים לפונים. אם נמצאו ליקויים, מתבצעים תיקונים מערכתיים במשרד למניעת הישנות מקרים נוספים.

2.2 כתובת לפניות בכתב

אגף הביקורת הפנימית ופניות הציבור

הגב' אביבה בלבינדר, מנהלת ענף פניות ציבור

רח' אסתר המלכה 6, תל-אביב

2.3 פקס לפניות בכתב:

03-5209161. לשולחים פקס מחו"ל:

972-3-5209161

2.4 מספרי טלפון לפניות לאגף הביקורת הפנימית ופניות הציבור

03-5209127

02-6752765

04-8631124

2.5 כתובת לפניות באמצעות הדואר האלקטרוני:

יש לפנות באמצעות מילוי טופס פנייה/תלונה מקוון הנמצא באתר המשרד בלשונית "צור קשר". כתובת האתר: www.klita.gov.il

הסוכנות היהודית

בנושאים הקשורים לפעילות הסוכנות היהודית, יש לפנות אל האגף לפניות הציבור, המחלקה לעלייה וקליטה, הסוכנות היהודית, ת"ד 92 ירושלים 91000.

פניות לקבלת מידע ותלונות בנושאים כלליים

קיימים גופים שניתן לפנות אליהם לקבלת מידע או להתלונן על מעשה בלתי-חוקי, מחדל או אי-צדק. חלק מן הגופים מטפלים בתלונות על מוסדות ציבור או משרדי ממשלה, אחרים עוסקים בנושאי צרכנות וכו'.

תלונות על משרדי ממשלה ומוסדות ציבור

כאמור, בכל משרדי הממשלה ומוסדות הציבור קיימת מחלקה או בעל תפקיד המטפל בתלונות ובפניות ציבור.

בנוסף לכך, ניתן לפנות אל נציב תלונות הציבור שבמשרד מבקר המדינה.

על-פי החוק, כל אזרח זכאי להתלונן בפני נציב תלונות הציבור על מעשה או על מחדל שנעשה בניגוד לחוק או ללא סמכות, או מעשה שיש בו אי-צדק בולט.

נציב תלונות הציבור מקבל תלונות נגד משרדי ממשלה, רשויות מקומיות ומוסדות ציבור כגון חברת עמידר, חברת שיכון ופיתוח, חברות שיכון עירוניות, מוסדות להשכלה גבוהה, חברת החשמל, מפעל הפיס, קופות חולים, "בזק" ועוד.

ניתן להתלונן בתוך שנה מיום היוודע המעשה הפוגע למתלונן. הנציב יבדוק את התלונה וימסור את תוצאות הבדיקה לנשוא התלונה. בסמכות הנציב להצביע על צורך בתיקון הליקוי.

אופן הגשת התלונה בכתב: נציב תלונות הציבור, ת"ד 669 ירושלים 91006

תלונה בעל-פה: ניתן לפנות לאחת הלשכות של נציב תלונות הציבור, כתובות ומספרי הטלפון מופיעים בסוף החוברת.

תלונות בנושאי צרכנות

בנושאים כגון הפקעת מחיר, מידות ומשקל, איכות המוצר וכו', ניתן לפנות לגופים שלהלן:

- א. הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן במשרד הכלכלה והתעשייה. המועצה לצרכנות, גוף בלתי-תלוי בעל סניפים בתל-אביב, ירושלים וחיפה.
- ב. המועצה הישראלית לצרכנות מטפלת בתלונות על גופים פרטיים, סוחרים, יצרנים, "בזק" וחברת החשמל.

הרשות להגנת הצרכן שליד ההסתדרות הכללית

לרשות סניפים במועצות הפועלים המקומיות. הרשות מטפלת בכל סוגי התלונות, מתלונות על איכות המוצר, חוזה לרכישת דירה ועד תלונות נגד גופים ממלכתיים וציבוריים.

אופן הטיפול: המועצה לצרכנות פונה אל הגוף נשוא התלונה, מבקשת את תגובתו ובודקת את ההיבט החוקי של התלונה. אם הצדדים אינם מגיעים לפשרה ואם השתכנעה המועצה בצדקת הצרכן, מסייעת לו המועצה לפנות לבית המשפט לתביעות קטנות.

כיצד פונים למשרדי ממשלה ולגופים ציבוריים

הפנייה תיעשה בכתב.

בראש המכתב יש לציין את שמכם המלא, כתובתכם, מספר תעודת הזהות. במכתב תארו בקצרה את מהות הפנייה, בהמשך הביאו את כל הפרטים הרלוונטיים.

על הפנייה יש לחתום בשם מלא.

גופים שאליהם יש לפנות	רשימת סידורים ראשוניים (צ'ק-ליסט)
משרד העלייה והקליטה	ייעוץ קליטה והכוונה ראשוניים
בנמל התעופה או בסניפי רשות האוכלוסין וההגירה	הנפקת תעודת זהות
בנמל התעופה או בסניפי משרד העלייה והקליטה	הנפקת תעודת עולה
משרד העלייה והקליטה	סיוע כספי
משרד העלייה והקליטה	הפניה לאולפן עברית
בנקים מסחריים	פתיחת חשבון בנק
בנמל התעופה או בסניפי רשות הדואר ולאחר מכן קופת חולים לפי בחירה	רישום לקופת חולים
משרד העלייה והקליטה	הפניה לאולפן עברית
משרד העלייה והקליטה - מינהל הסטודנטים	הכוונה וסיוע לסטודנטים
משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים	רישום ילדים למעונות
הרשות המקומית	רישום ילדים לגני ילדים/ לבתי ספר
רשות האוכלוסין וההגירה	שינוי כתובת בתעודת זהות
אחת מן החברות המאכלסות התחנות לבריאות המשפחה	סיוע בשכר דירה
משרד הרישוי	נשים בהיריון וילדים עד גיל 4 - מעקב התפתחות, חיסונים
משרד החינוך	המרת רישיון נהיגה מחו"ל
הרשות המקומית	אישור תארים אקדמיים
משרד העלייה והקליטה	הנחה בארנונה
	תעסוקה - התייצבות לחיפוש עבודה, הרשמה לקורסים ולתכנית הוואוצ'רים ו/או קבלת הבטחת הכנסה בתום הלימודים באולפן

כתובות וטלפונים של משרד העלייה והקליטה

03-9733333

מרכז מידע טלפוני ארצי

03-9733333

פקס לכבדי שמיעה

1255-081-010

קו חם לשעת חירום בלבד

אתר האינטרנט: www.klita.gov.il

דואר אלקטרוני: info@moia.gov.il

משרד ראשי:

02-6752611

רח' קפלן 2, קריית בן-גוריון, בניין ב', ירושלים 9195016

03-520912, 02-6752765

תלונות הציבור:

03-5209161 פקס

הגשת תלונות באמצעות הדואר האלקטרוני דרך תיבת "צור קשר" באתר משרד העלייה והקליטה

www.klita.gov.il

info@moia.gov.il

או באמצעות דואר אלקטרוני

המרכז לקליטה במדע: רח' הלל 15, ירושלים

www.klita.gov.il/moia_he/scientists/AbsorptionCenter.htm

www.klita.gov.il/moia_he/scientistsproject/scientistsproject.htm

דרכי ההתקשרות לפי תחומים:

02-6214664

תחום טכנולוגיה ומדעים מדויקים

marinala@moia.gov.il

02-6214596

תחום מדעי החברה והרוח:

yanag@moia.gov.il

02-6214654

תחום מדעי החיים והרפואה:

elab@moia.gov.il

מחוז הדרום וירושלים: רח' זלמן שז"ר 31, באר-שבע 08-6261216
פקס 08-6230811

מרחבים:

1599-500-921 מרחב באר-שבע והנגב, רח' זלמן שז"ר 31, באר-שבע
פקס 08-6280529
1599-500-923 מרחב ירושלים ויהודה, רח' הלל 15
פקס 02-6249398
1599-500-914 מרחב אשדוד ואשקלון, שד' מנחם בגין 1, בניין צימר, אשדוד
פקס 08-8668030

סניפים:

02-9939111 בית-שמש, רח' השבעה 10
פקס 02-9912540
08-6878666 קריית-גת, שד' לכיש 5
פקס 08-6878660
08-9938673 נתיבות, רח' יוסף סמילו 10
פקס 08-9943307
08-6341621 אילת, שד' התמרים 3, מרכז עירוני, קריית הממשלה
פקס 08-6372367
08-6341527 ערד, רח' חן 34
פקס 08-9396201
1599-500-915 אשקלון, רח' כצנלסון 9
פקס 08 6790770-
08-6563888 דימונה, רח' הצאלה 8
פקס 08-6563880
08-6897033 שדרות, סמטת הפלדה 8, מקבץ הדיור פרץ סנטר
פקס 08-6610614
08-9961284 אופקים, רח' הרצל 37
פקס 08-9962743

מחוז תל-אביב והמרכז: רח' אסתר המלכה 6, תל-אביב 03-5209112
פקס 03-5209121

מרחבים:

1599-500-901	מרחב תל-אביב, אסתר המלכה 6
פקס 03-5209173	
1599-500-910	מרחב ראשון-לציון וחולון, רח' ישראל גלילי, ראשון-לציון 3
פקס 03-9525893	
1599-500-905	מרחב נתניה והשרון, רח' ברקת 3, נתניה
פקס 09-8629435	
1599-500-907	מרחב פתח-תקווה והשפלה, רח' ההסתדרות 26
פקס 03-9312606	

סניפים:

08-9378000	רחובות, רח' בנימין 12
פקס 08-9390256	
1599-500-906	השרון, רח' התע"ש 23 כפר-סבא
פקס 09-7663515	
1599-500-912	רמלה, רח' הרצל 91, קריית הממשלה
פקס 08-9208019	
1599-500-908	חולון, רח' אילת 36
פקס 03-5056997	

מחוז חיפה והצפון: שד' הפל-ים 15, בניין א', חיפה 04-8631111
פקס 04-8622589

מרחבים:

1599-500-922	מרחב חיפה והקריות, שד' הפל-ים 15 בניין ב', חיפה
פקס 04-8632336	
1599-500-920	מרחב גליל עליון, בניין ביג, אזור התעשייה, כרמיאל
פקס 04-9580875	
1599-500-903	מרחב נצרת-עילית, רח' המלאכה 52, בניין "לב עסקים"
פקס 04-6564019	
1599-500-904	מרחב חדרה, רח' הלל יפה 13
פקס 04-6108417	

סניפים:

1599-500-902	הקריות, רח' המייסדים 7, קריית ביאליק
04-8742957 פקס	
04-6720399	טבריה, רח' השומר 47, מרכז קליטה, בניין 2
04 6717061- פקס	
04-6540331	מגדל-העמק, רח' ניצנים 39, מרכז מסחרי, קומה ב'
04-6040376 פקס	
04-9950400	נהריה, דרך העצמאות 9
04-9950404 פקס	
04-6098300/1	עפולה, רח' יהושע חנקין 34
04-6098305 פקס	
04-6818400	קריית-שמונה, שד' תל-חי 104, כיכר צה"ל
04-6818405 פקס	
04-6920218	צפת, קניון שערי העיר, בניין קלאב מרקט, קומה ב'
04-6820571 פקס	
04-9078301	מעלות, שד' ירושלים 21, קניון רקפות
04-8202996 פקס	
04-9910725	עכו, רח' שלום הגליל 1, קניון עכו
04-9916833 פקס	

אתרי משרד העלייה והקליטה:

www.klita.gov.il	אתר המשרד (פועל ב-5 שפות)
http://hebrew.moia.gov.il	האתר להעצמת השפה העברית (פועל ב-6 שפות)
www.2binisrael.org.il	אתר יזמות, מידע וייעוץ עסקי (פועל ב-5 שפות)
www.studentsolim.gov.il	אתר המינהל לסטודנטים עולים (פועל ב-5 שפות)

מידע על הגעת עולים

03-9774111	נתב"ג: סניף משרד העלייה והקליטה
------------	---------------------------------

מעלו"ת גוש דן: אשכול ראשל"צ, רחובות, ת"א, חולון, בת ים,

בני ברק, אריאל ויו"ש
03-5501128
מעלו"ת ירושלים: אשכול ירושלים וחלק מיהודה ושומרון
02-6794242
מעלו"ת דרום: אשכול אשדוד, אשקלון, באר שבע והנגב
054-7807807
מוקד יוצאי אתיופיה
09-8855661

הסוכנות היהודית

www.jafi.org.il

הנהלה, ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 48
02-6202222
אגף פניות הציבור, רח' המלך ג'ורג' 48
02-6202347

מרכז גלובלי - דרכי התקשרות

חיוג בישראל:

1-800-228-055
02-6204292

חיוג מחו"ל:

אוסטריה: 0-800-281-587
אוסטרליה: 1-800-445-781
אוקראינה: 0800-504603
אורוגוואי: 000-405-4416
איטליה: 00-800-47723528
אסטוניה: 800-011-1263
ארגנטינה: 0-800-444-9744
ארה"ב: 1-866-835-0430
בלגיה: 0-800-70967
ברזיל: 0-800-891-8023
בריטניה: 0-800-404-8984
גאורגיה: (שלוחה 4105) 802-54995
גרמניה: 0-800-181-9271
דנמרק: 00-800-5394-7424
דרום אפריקה: 0-800-996-886
הודו: 000-800-972-1056
הולנד: 0-800-022-1498
ונצואלה: 0-800-1005-616

800-03520	:לטביה
880-030961	:ליטא
1-877-684-5552	:מקסיקו
00-800-5394-7424	:נורבגיה
0-800-448591	:ניו-זילנד
900-931-828	:ספרד
800-814843	:פורטוגל
990-800-5394-7424	:פינלנד
011-00800-226-5000	:פנמה
0800-54407	:פרו
123-002-07904	:צ'ילה
0-800-916-647	:צרפת
0-1800-915-7121	:קולומביה
727-244-6784	:קזחסטן
1-866-421-8912	:קנדה (גם לדוברי רוסית)
880-0333-7460	:רוסיה
00-800-5394-7424	:שבדיה
00-800-477-23528	:שוויץ

רשות האוכלוסין וההגירה

www.piba.gov.il

*3450, 1222-3450

מרכז מידע ארצי:

רשות המכס

www.mof.gov.il

www.taxes.gov.il

02-6545555	ירושלים, רח' כנפי נשרים 66, גבעת שאול
03-6369444	תל-אביב, דרך מנחם בגין 125
03-9751111	לוד, נתב"ג, בניין ממ"ן
04-8354811	חיפה, רח' העצמאות 1
08-6293333	באר-שבע, שד' שז"ר 1

לשאר סניפי המכס פנו לאתר רשות המכס.

המוסד לביטוח לאומי

www.btl.gov.il

1222-6050 ,*6050

מרכז מידע טלפוני ארצי

משרד החינוך

www.education.gov.il

1-800-250-025

02-5602222

מרכז מידע טלפוני

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים

הגף להערכת תארים אקדמיים מחו"ל

02-5601684

רח' כנפי נשרים 22, גבעת שאול, ירושלים

מרכז השירות של "מיטב" - לשכות הגיוס

*3529 או 03-7388888

פקס 03-7388880

מרכז מיטב- מרכז מידע טלפוני ארצי למתגייסים

דואר אלקטרוני: meitav@idf.gov.il

אתר "עולים על מדים": www.aka.idf.il/giyus

משרד הכלכלה והתעשייה

www.tamas.gov.il

02-6662000

02-6662590

ירושלים, רח' בנק ישראל 5, בניין ג'נרי 1

הממונה על הגנת הצרכן במשרד הכלכלה והתעשייה

שירות התעסוקה

www.taasuka.gov.il

077-2718800 או *9687

מרכז מידע ארצי

ירושלים, רח' יפו 21, מול כיכר ספרא

תל-אביב, דרך מנחם בגין 125, קריית הממשלה

חיפה, רח' שיבת ציון 60
באר-שבע, רח' התקווה 4, קריית הממשלה

המשרד לשוויון חברתי

www.shivyon.gov.il

מוקד אזרח ותיק: 1222-8840 או *8840

מוקד בנושאים הקשורים להנפקות תעודת אזרח ותיק: 02-6547025

פקס: 02-6547049

דואר אלקטרוני: Ezrach.vatik@pmo.gov.il

כתובת למשלוח דואר: מגדלי ויטה, בני ברק, ת"ד 2512, מיקוד 5112401

משרד הבריאות

www.health.gov.il

נציבות הקבילות

מענה קולי:

מוקד ארצי של משרד הבריאות: 08-6241010 או *5400

פניות בכתב:

פקס: 02-5655981

כתובת: נציבות הקבילות, משרד הבריאות,

רחוב ירמיהו 39, ירושלים 9101002

כתובת דואר אלקטרוני: kvilot@moh.health.gov.il

מוקד קול הבריאות - מוקד ארצי של משרד הבריאות: *5400 08-6241010

השירות ניתן בשפות עברית, ערבית, צרפתית, רוסית ואנגלית.

משרד מבקר המדינה, נציבות תלונות הציבור

www.mevaker.gov.il

ירושלים, רח' בית הדפוס 12, גבעת שאול 02-6665222

פקס 02-6665204

לסניפי נציבות תלונות הציבור בערים נוספות בארץ, פנו לאתר האינטרנט של

משרד מבקר המדינה.

חברות הסיוע בדיוור

עמידר: מוקד ארצי: *6266 , 1222-6266

אתר: www.amidar.co.il

מוקד ארצי: 1599-563-007

מילגם

אתר: www.milgam.co.il

מוקד ארצי: 1599-500-301

מ.ג.ע.ר.

אתר: www.mgar.co.il

המועצה הישראלית

1-700-727-888

www.consumers.org.il

כתובת למשלוח מכתבים: ת"ד 20413, תל-אביב 6120301,

רשות ההסתדרות לצרכנות

03-6921280

תל-אביב, רח' ארלוזורוב 93

פקס 03-6921240

משרד התחבורה

www.mot.gov.il

*5678 , 1222-5678

מרכז מידע ארצי:

לפרטים על סניפי משרדי הרישוי, ניתן לפנות למוקד העירוני שמספרו 106, או להיכנס לאתר האינטרנט של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

תחנות צילום לרישיון נהיגה

1-900-540040

מוקד טלפוני טלדור

03-5688140

מוקד טלפוני פמי פרימיום

רשימת פרסומים בעברית להזמנה בדואר

ניתן להזמין חוברות ועלונים בשפות מאגף מידע ופרסום שבמשרד העלייה והקליטה. הפרסומים יישלחו אליכם בדואר ללא תשלום.

להזמנת פרסומים בעברית, סמנו את הפרסומים שברצונכם לקבל בדואר, ושלחו את ההזמנה לכתובת שלהלן:

משרד העלייה והקליטה, אגף מידע ופרסום, רח' הלל 15, ירושלים 9458115

מדריך לעולה

דיור

תעסוקה

חינוך

בריאות

שירות עולים בצה"ל

זכויות של אנשים עם מוגבלות

תלמידים עולים

לאן לפנות

מצפים לך בבית

נפגעי פעולות איבה

רישום עולים לקופות חולים

כללי רחצה בים

עלון סלע - סדנאות לחיפוש עבודה

מפת ישראל

יומן שבועי לעולה תשע"ז

עלון כתובות וטלפונים - משרד העלייה והקליטה

רשימת הפרסומים בשפות נוספות מופיעה בכל פרסומי אגף מידע ופרסום בשפות, וכן באתר המשרד: www.klita.gov.il

נא כתבו את פרטיכם למשלוח הדואר:

שם פרטי ומשפחה _____

כתובת _____ מיקוד _____

תאריך _____

רגע מזמנך!

מתוך רצון לשפר ולייעל את המידע המוגש לך, נודה לך מאוד אם תואיל לענות על השאלות שלהלן:

1. היכן קיבלת את הפרסום "מדריך לעולה"?

נמל-התעופה משרד העלייה והקליטה מקום אחר

פרט _____

2. באיזו מידה סיפק לך פרסום זה את המבוקש?

1 2 3 4 5

הערות: _____

3. האם פרסום זה סייע לך בתהליך הקליטה בישראל?

כן/לא, פרט _____

4. האם המידע בפרסום זה מנוסח בצורה מובנת וברורה?

כן/לא, פרט _____

5. חווה דעתך על-פי דירוג מ-1 עד-5 (5 היא הרמה הגבוהה ביותר)

1 2 3 4 5 ■ מידת בהירות הניסוח

1 2 3 4 5 ■ מידת פירוט מספקת

1 2 3 4 5 ■ עיצוב החוברת

1 2 3 4 5 ■ מידת השימוש בחוברת

נודה לך אם תענה/י על כמה שאלות המיועדות לשימוש המשרד בלבד:

מקצוע: _____ מין: זכר נקבה גיל: _____

ארץ מוצא: _____ שנת עלייה: _____

מקום מגורים: _____ תאריך: _____

את הטופס המלא נא לשלוח לכתובת:

משרד העלייה והקליטה, אגף מידע ופרסום, רח' הלל 15, ירושלים 9458115

או לשלוח לפקס שמספרו 02-6241585.

לחילופין, ניתן להניח את הטופס בתיבת שירות לציבור במשרד העלייה והקליטה הקרוב למקום מגוריך.

תודה על שיתוף הפעולה וקליטה קלה וחוצלת.

